

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 240

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

59ο έτος
1η Ιουλίου 2016

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

117η σύνοδος ολομέλειας - 7-8 Απριλίου 2016

2016/C 240/01	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συνέχεια στην έκθεση των πέντε Προέδρων “Η ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης”»	1
2016/C 240/02	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συνεργασία για την απασχόληση και την ανάπτυξη: ο ρόλος των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών (EAT) για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη»	6
2016/C 240/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συγκεκριμένα βήματα για την εφαρμογή του αστικού θεματολογίου της ΕΕ»	9
2016/C 240/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ: βελτίωση της υποβολής εκθέσεων και της συμμόρφωσης»	15
2016/C 240/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας»	24
2016/C 240/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προστασία των προσφύγων στις περιοχές προέλευσής τους: μια νέα προοπτική»	31
2016/C 240/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις»	37
2016/C 240/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς»	43

EL

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

117η σύνοδος ολομέλειας - 7-8 Απριλίου 2016

2016/C 240/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόγραμμα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την περίοδο 2017-2020»	49
2016/C 240/10	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οικονομικά αποδοτικές μειώσεις των εκπομπών και προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»	62
2016/C 240/11	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας»	72

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

117Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ - 7-8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συνέχεια στην έκθεση των πέντε Προέδρων “Η ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης”»

(2016/C 240/01)

Εισηγητής: ο κ. Paul LINDQUIST (SE/EPP), μέλος του κομητειακού συμβουλίου της Στοκχόλμης

Έγγραφο αναφοράς: Έκθεση των πέντε Προέδρων «Η ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης». Συλλογή «Ενημερωτικά έγγραφα σχετικά με την οικονομική και νομισματική ένωση». Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στις 22 Ιουνίου 2015.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγή

1. χαιρετίζει την έκθεση των πέντε Προέδρων ως σημαντικό βήμα στο πλαίσιο των προσπαθειών που καταβάλλονται προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ONE) στους οικονομικούς κλυδωνισμούς, να εφαρμόζονται καλύτερα οι αρχές και οι στόχοι της ONE, όπως καθορίζονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στο άρθρο 120 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και να δρομολογηθούν μεταρρυθμίσεις προκειμένου να αυξηθεί η δημοκρατική νομιμότητα της διακυβέρνησης της ONE·

2. σημειώνει ωστόσο ότι η έκθεση δεν προτείνει καμία μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού μηχανισμού σταθερότητας και δεν εξετάζει το ζήτημα της κρατικής χρεωκοπίας στο πλαίσιο της ONE. Φρονεί ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στην επίλυση των θεμελιωδών προβλημάτων της νομισματικής ένωσης, συγκεκριμένα στις ανισορροπίες του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, οι οποίες προκαλούνται λόγω των αποκλίσεων στην αύξηση της παραγωγικότητας. Αυτές οι ανισορροπίες προκαλούν επίσης ανισορροπίες στις ροές κεφαλαίων μεταξύ χωρών και περιφερειών, ενώ θα πρέπει επίσης να θεσπιστούν μηχανισμοί που θα παρέχουν ανατροφοδότηση στις χώρες και στις περιφέρειες στις οποίες οι πολιτικοί φορείς ή οι οικονομικοί παράγοντες αποκλίνουν από αυτό που ευρέως θεωρείται υγιής πολιτική και υγιής ανάληψη κινδύνων·

3. πιστεύει ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από εύθραυστη ανάπτυξη και υψηλή ανεργία, δικαιολογεί την υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης βασισμένης στην περαιτέρω εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς⁽¹⁾ και στην ενίσχυση των προσπαθειών για την επανεξέταση των δημόσιων οικονομικών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης των κρατών μελών, με στόχο την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την ενθάρρυνση επενδύσεων, ώστε να δημιουργηθεί βιώσιμη ανάπτυξη και να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ·

(¹) Βλέπε γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς, που εγκρίθηκε στις 7-8 Απριλίου 2016

4. σημειώνει ότι η μετανάστευση και η εργασιακή κινητικότητα μπορούν να ενισχύσουν την ανάπτυξη στην Ένωση, ωστόσο, για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ορισμένα ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση στη στέγαση, τις δημόσιες και τις κοινωνικές υπηρεσίες και την ευελιξία της αγοράς εργασίας. Θεωρεί επίσης ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί η συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ούτως ώστε να αυξηθεί η ικανότητα απορρόφησης·

5. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθούν η συνυπευθυνότητα και η δημοκρατική νομιμότητα στο σύνολο της Ένωσης, αλλά και η περιφερειακή διάσταση, έτσι ώστε το νομοθετικό πλαίσιο να εφαρμόζεται με δίκαιο και συνεκτικό τρόπο σε ολόκληρη την ΕΕ, τηρουμένης ταυτόχρονα της αρχής της επικουρικότητας·

6. επικροτεί την προσέγγιση των δύο σταδίων, σύμφωνα με την οποία προτείνεται καταρχάς να επεκταθούν περαιτέρω τα υφιστάμενα εργαλεία και οι ισχύουσες συνθήκες, ούτως ώστε κατά το δεύτερο στάδιο να εφαρμοστούν πολύ πιο εκτεταμένες μεταβολές με σκοπό να ενδυναμωθεί ακόμη περισσότερο ο δεσμευτικός χαρακτήρας της διαδικασίας σύγκλισης για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης μέσα από κατευθυντήριες γραμμές για τη σύγκλιση που έχουν συμφωνηθεί από κοινού·

Προς μια οικονομική ένωση — σύγκλιση, ευημερία και κοινωνική συνοχή

7. αναδεικνύει την ανάγκη για μεγαλύτερη σύγκλιση, τόσο μεταξύ κρατών μελών όσο και στο εσωτερικό τους, και εκφράζει την ανησυχία της σχετικά με τις υπάρχουσες ανισότητες, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις είναι μεγαλύτερες σε εθνική κλίμακα από ό, τι μεταξύ κρατών μελών·

8. τονίζει συγχρόνως ότι οι κοινωνικές, οικονομικές και εδαφικές ανισότητες μπορούν να μειωθούν μόνο μέσα από μία προσέγγιση η οποία θα θεμελιώνεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και θα συμπεριλαμβάνει μια περιφερειακή διάσταση και μια πολιτική συνοχής προσανατολισμένη στα αποτελέσματα, και, ως εκ τούτου, επαναλαμβάνει τη στήριξη της υπέρ μιας διαδικασίας που θα αποσκοπεί στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση. Επιπλέον, η ΕτΠ επαναλαμβάνει την έκκλησή της να διοργανωθεί μια ευρεία πανευρωπαϊκή διαβούλευση για το μελλοντικό εδαφικό όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το 2050. Ένα τέτοιο σαφές όραμα απαιτείται έτσι ώστε στο μέλλον να μπορούν να ευθυγραμμίζονται με αυτό οι πολιτικές και οι μηχανισμοί χρηματοδότησης ⁽²⁾. Η ΕτΠ επιδοκιμάζει την τρέχουσα διερεύνηση στρατηγικών για την πολιτική συνοχής μετά το 2020·

9. υπογραμμίζει ότι πρέπει να υποστηριχθούν περαιτέρω οι παραμεθόριες, οι απόκεντρες και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, καθώς και όσες αντιμετωπίζουν δημογραφικές προκλήσεις, έτσι ώστε η σύγκλιση να υλοποιηθεί με συνεκτικό και διαρκή τρόπο και σύμφωνα με τις εγκεκριμένες σε επίπεδο ΕΕ στρατηγικές·

10. προειδοποιεί ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει η εφαρμογή μιας ενιαίας λύσης, δεδομένου ότι η κατάσταση τόσο εντός των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στα κράτη μέλη απαιτεί ευελιξία, πράγμα που σημαίνει ότι οι αρχές ανταγωνισμού οφείλουν να συμμορφώνονται με τα εθνικά συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και να μην αναλαμβάνουν τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων στον τομέα αυτό·

11. φρονεί ότι οι αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να συνυπολογίζουν όλες τις πτυχές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την ευρεία έννοια, συμπεριλαμβανομένων δηλαδή παραγόντων όπως η παραγωγικότητα, οι δεξιότητες, η καινοτομία, το επιχειρηματικό περιβάλλον και η υπέρμετρη γραφειοκρατία. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ συμμερίζεται την άποψη ότι η έννοια της «ανταγωνιστικότητας» δεν θα πρέπει να ανάγεται απλώς σε θέμα που αφορά αποκλειστικά τα μισθολογικά επίπεδα·

12. συμφωνεί ότι απαιτείται μεγαλύτερη εστίαση των δράσεων στην απασχόληση και στην ευημερία·

13. τονίζει ότι η αξιολόγηση των κοινωνικών δεικτών καταδεικνύει ότι η ανεργία, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός συγκεντρώνονται ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και συνδέονται σαφώς με τον βαθμό στον οποίο έχουν εφαρμοστεί προηγούμενες συστάσεις, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

14. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στην έκθεση των πέντε Προέδρων αναγνωρίζεται καταρχήν ότι η κοινωνική διάσταση αποτελεί οικονομική αναγκαιότητα· επαναλαμβάνει επ' αυτού ότι συντάσσεται με την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύναψης «συμφώνου κοινωνικών επενδύσεων» στο οποίο θα τίθενται στόχοι για την πραγματοποίηση κοινωνικών επενδύσεων εθνικής εμβέλειας με σκοπό την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ως προς το κοινωνικό, εκπαιδευτικό και εργασιακό της σκέλος ⁽³⁾·

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Εδαφική προοπτική για το 2050, ποιο είναι το μέλλον;», CDR 4285/2015, 3 Δεκεμβρίου 2015.

⁽³⁾ Ψήφισμα της ΕτΠ της 4ης Ιουλίου 2013 με θέμα «Η ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ONE)», CDR4129-2013_00_00_TRA_RES-RESOL-V-007.

15. εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναγνώριση εκ μέρους της Επιτροπής του ρόλου των κοινωνικών εταίρων στην περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Αυτό αφορά τόσο τον ρόλο που αυτοί διαδραματίζουν στην προετοιμασία των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, όσο και γενικότερα την αυξημένη έμφαση στην απασχόληση και στις κοινωνικές υποθέσεις, καθώς και στον προβλεπόμενο «πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων». Ο διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους είναι χρήσιμος και μπορεί να αυξήσει την αποδοχή στα κράτη μέλη. Οι κοινωνικοί εταίροι θα μπορούσαν στο μέλλον να συμβάλουν σημαντικά και στην υλοποίηση δυνητικών κοινών σχεδίων τα οποία αναπτύσσουν σύμφωνα με τα δικά τους κοινά σχέδια δράσης·

16. θεωρεί αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι περιφερειακές αποκλίσεις προκειμένου να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες, να ενισχυθεί η ανάπτυξη, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και η συνοχή εντός της ΟΝΕ και της ΕΕ. Ταυτόχρονα προβάλλει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως εργοδότες και ως φορείς δημιουργίας ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις·

17. φρονεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμβάλλουν καθοριστικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας μέσω τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών·

18. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η σύσταση σχετικά με τη σύσταση Εθνικών Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ [COM(2015) 601 final] καθιστά σαφές ότι αυτά τα συμβούλια παρέχουν απλώς στήριξη στη λήψη αποφάσεων, χωρίς να υποβάλουν ολοκληρωμένες προτάσεις·

Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξαμήνο

19. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον εξορθολογισμό και την ενίσχυση της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στο πλαίσιο του ισχύοντος νομικού πλαισίου, καθώς και για τον συντονισμό των εγγράφων με στόχο την καλύτερη εστίαση, τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα και την αποσαφήνιση της συνυπευθυνότητας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για μια χρηστή διακυβέρνηση·

20. αναγνωρίζει την αξία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ως μέσου υλοποίησης μεταρρυθμίσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ, στοιχείο το οποίο διασφαλίζεται με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών της ΕΕ και των κρατών μελών·

21. επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέσπιση ενός κώδικα δεοντολογίας ο οποίος θα εξασφαλίζει τη διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, με σκοπό την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης εντός του 2016, και δεσμεύεται υπό το πρίσμα αυτό να δρομολογήσει έναν συνεχή διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

22. υπογραμμίζει με έμφαση ότι στις εκθέσεις χωρών και στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις θα πρέπει να εξετάζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τις περιφερειακές ανισότητες και να συνεκτιμούνται σε συστηματική βάση οι συμβολές του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου·

23. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι στην τροποποιημένη δομή του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και συγκεκριμένα στην ανάλυση των προτεραιοτήτων για τη ζώνη του ευρώ, δεν γίνεται καμία αναφορά στην ΕπΠ και προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει τα περιφερειακά ζητήματα στο πλαίσιο των εγγράφων που διέπουν τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, με τη στήριξη, μεταξύ άλλων, συστηματικών περιφερειακών αναλύσεων όσον αφορά κοινωνικά θέματα και θέματα απασχόλησης·

Προς μια χρηματοπιστωτική ένωση — μια ολοκληρωμένη δημοσιονομική πολιτική για μια ολοκληρωμένη οικονομία

24. θεωρεί ότι η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης συνιστά βραχυπρόθεσμα το πιο αποτελεσματικό μέσο για την πρόληψη των κρίσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, για τον τερματισμό του φαύλου κύκλου μεταξύ των εθνικών τραπεζών και των κρατών μελών και για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων των οικονομικών κλυδωνισμών·

25. απευθύνει έκκληση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα κράτη μέλη να περιορίσουν τους κινδύνους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και να εφαρμόσουν εθνικά συστήματα εγγύησης των καταθέσεων·

26. φρονεί ως εκ τούτου ότι, προτού καταστεί δυνατή η θέσπιση ενός ευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης των καταθέσεων (EDIS — European Deposit Insurance Scheme), πρέπει να δημιουργηθούν και να χρηματοδοτηθούν τα ευρωπαϊκά ταμεία εξυγίανσης και τα εθνικά συστήματα εγγύησης των καταθέσεων και επίσης να αποσαφηνιστεί η μεταξύ τους σχέση, ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο ηθικός κίνδυνος («moral hazard»)·

27. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) να εξετάσουν την ποιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και να διεξαγάγουν προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που θίγονται από το ευρωπαϊκό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων, προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τα εν λόγω ιδρύματα·

28. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναδείξει την προστιθέμενη αξία του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου (ΕΔΣ), η γραμματεία του οποίου υπάγεται στη Γενική Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα, θα πρέπει να αναλυθεί με ποιον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι ένα τέτοιο συμβούλιο δεν θα επιτείνει χωρίς λόγο την πολυπλοκότητα ενός ήδη σύνθετου μακροοικονομικού εποπτικού πλαισίου·

29. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας σύστασης του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου, δεν της δόθηκε η δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της. Η ΕτΠ θεωρεί κατ' αρχήν σημαντική τη συνεπή παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, λόγω της φύσης του προτεινόμενου οργάνου, θεωρείται αμφίβολο κατά πόσον τα οφέλη θα είναι ανάλογα προς την αναμενόμενη αύξηση της γραφειοκρατίας. Επίσης, δεν είναι σαφές σε ποια νομική βάση στηρίζεται η ίδρυσή του και ποια είναι η σχέση του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου με τα εθνικά δημοσιονομικά συμβούλια.

30. ευελπιστεί ότι θα υλοποιηθεί η ένωση κεφαλαιαγορών, η οποία θα καταστήσει εφικτές τις διασυννοιακές ροές κεφαλαίων χωρίς να υπονομεύεται η σταθερότητα των επιμέρους περιφερειών και χωρών και θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις, και ιδίως τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, να έχουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα χρηματοδοτικών πηγών·

31. είναι της άποψης ότι μια συνεκτική και καλοσχεδιασμένη ένωση κεφαλαιαγορών θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει όλα τα 28 κράτη μέλη και να προωθεί ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε όλη την έκταση της ΕΕ, και προτρέπει σθεναρά τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι η τραπεζική ένωση θα παραμείνει προσιτή και στα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ·

Προς μια δημοσιονομική ένωση — ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για μια υγιή και ολοκληρωμένη δημοσιονομική πολιτική

32. επιμένει στην άποψη ότι το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης πρέπει να τηρείται και υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι κάθε κράτος μέλος να διαθέτει μια υγιή οικονομία και σταθερά δημόσια οικονομικά ως βασική προϋπόθεση για τις αναγκαίες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δημόσιες επενδύσεις ⁽⁴⁾·

33. καλεί τα κράτη μέλη να δείξουν ότι διαθέτουν μίαν υπεύθυνη οικονομική πολιτική, προκειμένου να διατηρήσουν την πρόσβασή τους στους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς οικονομικής σταθεροποίησης. Η χρήση αυτών των μηχανισμών πρέπει να συμβαδίζει με την πλήρη υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων προκειμένου να ενισχυθούν η σύγκλιση, ο συντονισμός και η ολοκλήρωση. Η χρηματοδοτική στήριξη δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε μόνιμες μονομερείς ροές κεφαλαίων μεταξύ κρατών. Το Ταμείο Σταθερότητας και τα υπόλοιπα μέσα, όπως, για παράδειγμα, το πρόγραμμα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, δεν θα πρέπει να έχουν ως σκοπό να αντικαταστήσουν την τρέχουσα πολιτική συνοχής·

34. συμφωνεί με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η επικείμενη επανεξέταση του αποκαλούμενου «εξάπτυχου» και του «δίπτυχου» θα πρέπει να αξιοποιηθεί ως ευκαιρία βελτίωσης της διαφάνειας εντός της Ένωσης και της νομιμότητας της ΕΕ, παραμέτρους ιδιαίτερα σημαντικής σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, και ζητεί επομένως την καθιέρωση ενός «οικονομικού διαλόγου» μεταξύ της ΕτΠ και της Επιτροπής, κατ' αναλογία προς τον υφιστάμενο διάλογο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

35. υπενθυμίζει την πεποίθησή της ότι, για να μπορεί η ΟΝΕ να διαθέτει έναν μηχανισμό προσωρινής απορρόφησης κλυδωνισμών, απαιτείται η εξασφάλιση δημοσιονομικής ικανότητας ⁽⁵⁾·

36. επισημαίνει ότι οι όροι για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στην πραγματική οικονομία έχουν αλλάξει ριζικά λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, η οποία είναι και ο λόγος για τον οποίο η ΕτΠ προβάλλει την καθοριστική σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και στον εντοπισμό των εμποδίων για παραγωγικές επενδύσεις·

⁽⁴⁾ Σημείο 8 του ψηφίσματος της ΕτΠ για την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης για το 2016 — Ενίσχυση της ανάκαμψης και προώθηση της σύγκλισης», COR_2015_06756_00_00_RES-RESOL-VI/008.

⁽⁵⁾ Βλέπε ψήφισμα της ΕτΠ της 4ης Ιουλίου 2013 με θέμα «Η ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης», CDR4129-2013_00_00_TRA_RES-RESOL-V/007.

37. επαναλαμβάνει την έκκλησή της υπέρ της καθιέρωσης ενός χρυσού κανόνα για τον διαχωρισμό των μακροπρόθεσμων επενδύσεων από τις τρέχουσες δαπάνες και ζητεί την καθιέρωση ενός πλαισίου συμβατού με τα ευρωπαϊκά κριτήρια, βάσει των οποίων θα προσδιορίζονται οι πλέον αναγκαίες επενδύσεις στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα των υποδομών, προκειμένου να διατηρηθεί η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη·

38. υπογραμμίζει την ανάγκη να βελτιωθεί η ποιότητα των δημόσιων δαπανών, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή των αρχών του ΟΟΣΑ για τις αποδοτικές δημόσιες επενδύσεις σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, και ζητεί να διενεργηθεί συζήτηση σχετικά με το πώς θα μπορούσε η εφαρμογή της δημοσιονομικής αποκέντρωσης σε διάφορα πεδία του δημόσιου τομέα να βελτιώσει την ποιότητα των δημόσιων δαπανών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη φιλοαναπτυξιακή δημοσιονομική εξυγίανση. Τούτο δε χωρίς να καταστρατηγείται η αρχή της αλληλεγγύης των υποεθνικών οντοτήτων ενός κράτους μέλους·

39. επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει μια λευκή βίβλο στην οποία θα καθορίζεται η τυπολογία της ποιότητας των δημόσιων επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο των δημοσίων δαπανών, σε συνάρτηση με τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις τους, και να συμπεριλάβει σε κάθε ετήσια έκθεσή της για τα δημόσια οικονομικά της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ) ένα κεφάλαιο σχετικά με την ποιότητα των δημοσίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που πραγματοποιούνται σε υποεθνικό επίπεδο ⁽⁶⁾·

Δημοκρατική λογοδοσία, νομιμότητα και θεσμική ενίσχυση

40. πιστεύει ότι μια βαθύτερη και ανθεκτικότερη οικονομική και νομισματική ένωση θα επωφελούνταν από την καθιέρωση λιγότερο σύνθετων δομών, ενός σαφέστερου πλαισίου συνυπευθυνότητας και μεγαλύτερης διαφάνειας, αντί νέων κανόνων και διατάξεων επιπλέον αυτών που ήδη ισχύουν. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ επικροτεί τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για απλούστευση, μεγαλύτερη διαφάνεια και σαφέστερη συνυπευθυνότητα·

41. ζητεί να υιοθετηθεί μια πιο ρεαλιστική στάση όσον αφορά την πρακτική επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε βάρος των χωρών που δεν συμμορφώνονται με τους από κοινού καθορισμένους κανόνες, καθώς και να διεξαχθεί συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι μηχανισμοί της αγοράς θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια εναλλακτική ή συμπληρωματική λύση·

42. τονίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη να διασφαλιστεί ότι στη διαδικασία οικονομικής διακυβέρνησης οι αρμοδιότητες θα είναι σαφώς καθορισμένες σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου και του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, καθότι σε πολλές περιπτώσεις αυτές οι αρχές είναι συχνά αρμόδιες για την υλοποίηση των πολιτικών σε διάφορους τομείς, όπως η απασχόληση, η υγεία και η εκπαίδευση·

Τελικές παρατηρήσεις

43. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενθαρρύνει τη συμμετοχή της ΕτΠ στις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη λευκή βίβλο σχετικά με το μεταβατικό διάστημα από τη φάση 1 στη φάση 2 των μεταρρυθμίσεων της ΟΝΕ·

44. υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι, στις προσπάθειες εμβάθυνσης της νομισματικής ένωσης, να συνυπολογιστεί και ο αντίκτυπος των μέτρων στις σχέσεις με τις χώρες εκτός ευρωζώνης και να διευκρινιστεί σαφώς ποιες προτάσεις καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη και ποιες ισχύουν μόνο για τη ζώνη του ευρώ·

45. επισημαίνει ότι όλα τα μέτρα που αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της ΟΝΕ πρέπει να εφαρμόζονται με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια, έτσι ώστε να αποφευχθεί η απομόνωση εκείνων των κρατών μελών που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ, καθώς και να προληφθεί η δημιουργία μιας «Ευρώπης δύο ταχυτήτων».

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽⁶⁾ Σημείο 15 της γνωμοδότησης της ΕτΠ με θέμα «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης» [εισηγήτρια: η κ. Olga Zrihen (BE/SPE)], COR-2015-01185.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συνεργασία για την απασχόληση και την ανάπτυξη: ο ρόλος των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών (EAT) για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη»

(2016/C 240/02)

Εισηγητής: ο κ. Adam BANASZAK (PL/ECR), αντιπρόεδρος της Περιφερειακής Συνέλευσης της Κουγιαβίας-Πομερανίας

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Συνεργασία για την απασχόληση και την ανάπτυξη: ο ρόλος των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών (EAT) για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη

COM(2015) 361 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. χαιρετίζει το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη των αναπτυξιακών τραπεζών και τη δημιουργία επενδυτικών πλατφορμών, ουσιαστών στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για το γεγονός ότι, μολονότι στον επίσημο ορισμό των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών συμπεριλαμβάνονται και οι περιφερειακές τράπεζες, εντούτοις στην πράξη η Επιτροπή επικεντρώνεται αποκλειστικά στον ρόλο που διαδραματίζει το εθνικό επίπεδο και ζητεί μόνο τη δημιουργία νέων εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών. Ωστόσο, αναγνώριση και σεβασμό στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου αξίζουν και οι αναπτυξιακές τράπεζες που λειτουργούν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
2. υπενθυμίζει τον ορισμό των τραπεζών ή των αναπτυξιακών ιδρυμάτων όπως ορίζεται στον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, ήτοι «νομικές οντότητες που ασκούν κατ' επάγγελμα χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, στις οποίες ανατίθεται εντολή από κράτος μέλος, ή από οντότητα κράτους μέλους σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων ανάπτυξης ή προβολής».
3. σημειώνει ότι οι αναπτυξιακές τράπεζες που έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με διάφορα πρότυπα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην άμβλυνση του αντίκτυπου της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, ιδίως λόγω της μείωσης των δημόσιων δαπανών που αφορούν τα έργα υποδομής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, γεγονός το οποίο επισημαίνεται στην πιο πρόσφατη κοινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και του ΟΟΣΑ·
4. επισημαίνει στο πλαίσιο αυτό ότι, για τη στήριξη των επενδύσεων που είναι απαραίτητες για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ), υπάρχουν σε ορισμένες χώρες τράπεζες που δραστηριοποιούνται σε εθνικό επίπεδο (π.χ. στη Γαλλία και στην Πολωνία), των οποίων συνιδιοκτήτες είναι μερικές φορές οι ΤΠΑ (Σκανδιναβία και Κάτω Χώρες). Όμως παράλληλα με τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες υπάρχουν και περιφερειακές επενδυτικές τράπεζες, οι οποίες αποτελούν ιδιοκτησία (εξολοκλήρου ή εν μέρει) του οικείου ομόσπονδου κρατιδίου («γερμανικό μοντέλο») και πληρούν έναν ειδικό για το εκάστοτε ομόσπονδο κρατίδιο (*Land*) αναπτυξιακό ρόλο. Η μορφή αυτών των αναπτυξιακών τραπεζών εξαρτάται από την ιστορική εμπειρία και τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε συγκεκριμένο κράτος μέλος ή περιφέρεια·
5. επισημαίνει ότι τα επενδυτικά ιδρύματα δεν είναι πάντοτε τράπεζες: σε ορισμένες χώρες έχουν τη μορφή γραφείων, εταιρειών ή ταμείων επενδύσεων, εξοπλισμένων συχνά με κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, και ότι αυτό το είδος ιδρυμάτων που δεν είναι τράπεζες θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη·
6. επισημαίνει ότι μέχρι σήμερα τα διαθέσιμα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο χρηματοδοτικά μέσα δεν απαντούν σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες ή, ακόμη, τα διαθέσιμα μέσα και οι αποκτηθείσες εμπειρίες δεν μπορούν να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο, και η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σχετίζεται συνήθως αποκλειστικά με την εκτέλεση συμβάσεων, γεγονός το οποίο αυξάνει την ανάγκη στήριξης των τοπικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που προωθούν τις επενδύσεις·

7. υπογραμμίζει ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι να δημιουργηθούν αναπτυξιακές τράπεζες, όπως προκύπτει και από το ιστορικό των διαφόρων υφιστάμενων τραπεζών: ορισμένες συστάθηκαν αμέσως ως ανεξάρτητα ιδρύματα, άλλες ως τμήματα δημόσιων τραπεζών·

8. τονίζει ότι η ίδρυση και η λειτουργία αναπτυξιακών τραπεζών ως μέσων οικονομικής, διαρθρωτικής και κοινωνικής πολιτικής είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων ως απάντηση στις διαρθρωτικές αδυναμίες και στην αποτυχία των αγορών (συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών αγορών). Ταυτόχρονα, γνωρίζει τις δυσκολίες που υπάρχουν ως προς τον σαφή εννοιολογικό προσδιορισμό και την εκτίμηση της αδυναμίας της αγοράς. Υπό αυτό το πρίσμα, τάσσεται υπέρ μιας μακροπρόθεσμα ευρείας ερμηνείας του όρου «αδυναμία της αγοράς»·

9. εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερη επιρροή όσον αφορά την επιλογή των μηχανισμών χρηματοδότησης που εξυπηρετούν τα συμφέροντα του τοπικού επιπέδου. Η έλλειψη προσοχής για τις απόψεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών έχει συχνά ως αποτέλεσμα την προώθηση επενδύσεων οι οποίες δεν αποτελούν μέρος των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων και τοπικών στρατηγικών·

10. επισημαίνει τις σημαντικές διαφορές που υπάρχουν ως προς το επίπεδο ανάπτυξης των επιμέρους εθνικών συστημάτων στήριξης, διαφορές που οδηγούν σε συστηματικές ελλείψεις στις χώρες και τις περιφέρειες στις οποίες η παρουσία αυτού του είδους τραπεζών δεν είναι και τόσο ισχυρή. Ως εκ τούτου, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει ενίοτε σε έλλειψη στήριξης προς τις τοπικές αρχές και επιχειρήσεις εκ μέρους των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών, οι οποίες θα πρέπει να αποκεντρώσουν περισσότερο τις υπηρεσίες που παρέχουν·

11. φοβάται ότι τα συγκεντρωτικά πρότυπα ανάπτυξης που στηρίζονται αποκλειστικά σε μια εθνική τράπεζα και τα τοπικά, εξαρτημένα υποκαταστήματα αυτής δεν θα ανταποκρίνονται πάντοτε στις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων, ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και σε τομείς στους οποίους η επιρροή που ασκούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες είναι πολύ περιορισμένη·

12. συμμερίζεται την άποψη ότι, όταν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές επιλέγουν ένα αναπτυξιακό τραπεζικό σύστημα, οι γενικοί στόχοι και τα βασικά κριτήρια για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας σε κάθε επίπεδο θα πρέπει να είναι η εξάλειψη των δυσλειτουργιών της αγοράς, η συνεχής αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας και η συνεκτίμηση των συμφερόντων των τοπικών κοινοτήτων, και έτσι θα επιδιώκονται οι δημόσιοι στόχοι οικονομικής ανάπτυξης·

13. εκφράζει την ανησυχία ότι η πρόταση της Επιτροπής για απαίτηση εκ των προτέρων αξιολόγησης των νεοσύστατων αναπτυξιακών τραπεζών και των νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων που προσφέρουν θα μειώσει σημαντικά την επιχειρησιακή τους ικανότητα, ακόμη και ότι θα εμποδίσει τη δημιουργία παρόμοιων τραπεζών, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί στο πλαίσιο αυτό ότι στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές είναι συχνά δύσκολο να αποδειχθεί η αδυναμία της αγοράς, δεδομένου ότι η κοινωνική και οικονομική κατάσταση όλης της περιφέρειας μπορεί να αποτελεί έκφραση της ανεπάρκειας της αγοράς σε σύγκριση με τις περισσότερες ανεπτυγμένες περιοχές·

14. ελπίζει στην εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής των Περιφερειών και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Τάσσεται υπέρ της ανάπτυξης ενός συμπληρωματικού δικτύου δημόσιων αναπτυξιακών τραπεζών, το οποίο θα τηρεί την αρχή της επικουρικότητας (συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη οικονομικών και κοινωνικών συνεργειών). Θα επιδοκίμαζε με ικανοποίηση τη συμβολή του συστήματος αυτού στη διαπεριφερειακή και διεθνή ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων, αλλά και στην αποφυγή του κινδύνου υπερβολικής συγκέντρωσης.

Προτάσεις

15. ζητεί, για τις περιφέρειες που δεν διαθέτουν ακόμη τα δικά τους μέσα χρηματοδοτικής στήριξης, τη σημαντική ενίσχυση της συμμετοχής των αυτοδιοικητικών αρχών στη δημιουργία και τη λειτουργία αναπτυξιακών τραπεζών, καθώς και στην αξιολόγηση της επίδρασής τους. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την ενίσχυση της επιρροής που ασκούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στον στρατηγικό προσανατολισμό και τη διακυβέρνηση των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών ή με τη συμπλήρωση του έργου των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών μέσω της δημιουργίας περιφερειακών (τοπικών) αναπτυξιακών τραπεζών. Οι τελευταίες θα συνεργάζονται στενά με την εθνική τράπεζα της χώρας τους.

16. είναι της γνώμης ότι η επιλογή μιας συγκεκριμένης γραμμής για την ανάπτυξη συστήματος αναπτυξιακών τραπεζών σε μια περιοχή (δηλαδή το ερώτημα αν το υπόδειγμα με δεσπόζουσες εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες είναι επαρκές ή αν είναι προτιμότερο ένα αποκεντρωμένο μοντέλο στο οποίο αναγνωρίζεται σημαντικότερος ρόλος στα τοπικά και περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και αναπτυξιακές τράπεζες) εμπίπτει περισσότερο στην αρμοδιότητα των τοπικών ή των περιφερειακών αρχών, κατόπιν διαβούλευσης με τις εθνικές αρχές, ή στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών ανάλογα με το νομικό καθεστώς που ισχύει σε κάθε κράτος μέλος·

17. θεωρεί ότι οι αποφάσεις για τη σύσταση νέου ιδρύματος προϋποθέτουν εμπειριστατωμένη ανάλυση της σκοπιμότητας νέων θεσμικών δομών, προκειμένου να αποφευχθεί περιττή επέκταση της γραφειοκρατίας και σπατάλη πόρων.

18. υπενθυμίζει ότι, εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΤΕπ επιθυμούν να δημιουργήσουν ένα συστηματικό πλαίσιο για την υποστήριξη της δημιουργίας νέων περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών, τότε θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι ιδιαιτερότητες των μεμονωμένων χωρών και περιφερειών και να αξιοποιηθούν οι βέλτιστες πρακτικές και οι δοκιμασμένες αναπτυξιακές τακτικές στον εν λόγω τομέα, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας των τραπεζών που συστάθηκαν προσφάτως. Επιπλέον, θα ήταν χρήσιμο να εφαρμοστούν οι καλύτερες θεσμικές λύσεις που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών

19. επισημαίνει ότι μια εκ των υστέρων αξιολόγηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υφιστάμενων και των νέων περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών, λόγω του συνήθως πολυετούς χρονοδιαγράμματος των χρηματοδοτούμενων επενδυτικών σχεδίων, θα πρέπει να καλύπτει περίοδο 10-15 ετών·

20. πιστεύει ότι είναι αναγκαία η δημιουργία ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των νεοσυσταθέντων ευρωπαϊκών μακροπρόθεσμων επενδυτικών κεφαλαίων (ΕΜΕΚ), των περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών και άλλων τοπικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση της χρηματοδότησης μακροπρόθεσμων οργάνων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τα ιδρύματα αυτά πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται και όχι να ανταγωνίζονται μεταξύ τους·

21. υποστηρίζει την ιδέα της δημιουργίας επενδυτικών πλατφορμών ως μέσου για την εκτέλεση του επενδυτικού προγράμματος για την Ευρώπη· πιστεύει όμως ότι είναι πολύ σημαντικό να μην συνυπολογίζεται η εισροή δημόσιων, εθνικών, τοπικών ή περιφερειακών πόρων στις επενδυτικές πλατφόρμες στο πλαίσιο του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης·

22. τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα πρέπει να διευκρινίσουν ποιος είναι ο ρόλος των περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στο σύστημα των επενδυτικών πλατφορμών, το οποίο θα πρέπει να δημιουργηθεί ως μέσο για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Μέσα από επενδυτικές πλατφόρμες με τομεακό, αλλά κυρίως γεωγραφικό προσανατολισμό, οι περιφερειακές αναπτυξιακές τράπεζες θα πρέπει να συνεργάζονται με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)·

23. θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο να αποσαφηνιστούν και να επεκταθούν σε βάθος οι αρχές της συνεργασίας των περιφερειακών ή τοπικών αναπτυξιακών τραπεζών ή άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με τον ευρωπαϊκό κόμβο επενδυτικών συμβουλών (ευρωπαϊκός κόμβος επενδυτικών συμβουλών — «ΕΚΕΣ»). Ο ευρωπαϊκός κόμβος επενδυτικών συμβουλών θα πρέπει να επικουρεί ιδιαίτερες τις τοπικές αρχές και τις τοπικές αναπτυξιακές τράπεζες στην προετοιμασία έργων, να αναλαμβάνει την παροχή συμβουλών επί χρηματοοικονομικής τεχνικής και να συνδράμει στη μεταφορά τεχνογνωσίας. Επιπλέον, θα υπάρχει η δυνατότητα ο ΕΚΕΣ να συνάπτει συμφωνίες εταιρικής σχέσης όχι μόνο με τις εθνικές τράπεζες αλλά και με περιφερειακές.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Συγκεκριμένα βήματα για την εφαρμογή του αστικού θεματολογίου της ΕΕ»

(2016/C 240/03)

Εισηγήτρια: Η κ. Hella DUNGER-LÖPER (DE/PES) υφυπουργός, εκπρόσωπος του ομόσπονδου κρατιδίου του Βερολίνου στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση, αρμόδια για τις ευρωπαϊκές υποθέσεις

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Εισαγωγή

1. Το αστικό θεματολόγιο είναι ένα ευρωπαϊκό σχέδιο υψίστης σημασίας: αποτελεί μια νέα μέθοδο εργασίας η οποία αναπτύσσεται μέσα από ένα λειτουργικό πλαίσιο και με αποτελεσματικά μέσα προκειμένου να καθιερωθεί η συνεκτικότητα μεταξύ όλων των πολιτικών που αφορούν τα αστικά κέντρα και τις γύρω λειτουργικές περιοχές τους. Αναγνωρίζοντας ότι περίπου τα δύο τρίτα του συνόλου των τομεακών πολιτικών της ΕΕ έχουν αντίκτυπο στις αστικές περιοχές, τα αστικά κέντρα της Ευρώπης θα πρέπει να συμμετέχουν περισσότερο στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των εν λόγω πολιτικών. Στόχος είναι να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις πόλεις και να αναπτυχθεί μια νέα «αστική» διακυβέρνηση η οποία να θέτει και να υλοποιεί στόχους μέσα από μια πρακτική και συγκεκριμένη προσέγγιση, συντονισμένη σε διάφορα επίπεδα και σε συμφωνία με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Αυτό το νέο αστικό πρότυπο προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες: εξασφαλίζει στον τοπικό πληθυσμό τη δυνατότητα να γνωρίσει την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και να ανταποκριθεί στις κοινωνικές και δημογραφικές προκλήσεις. Συγχρόνως, — στενά συνδεδεμένο με το θεματολόγιο της ΕΕ για τη βελτίωση της νομοθεσίας— το πρότυπο αυτό μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών μέσα από τη σύνδεση, σε αμοιβαία βάση, των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών στρατηγικών και να επεκταθεί πέρα από τη μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενη συνεργασία. Η ΕτΠ τονίζει ότι το αστικό θεματολόγιο πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας πιο ολιστικής εδαφικής προσέγγισης που θα λαμβάνει υπόψη τόσο τις αστικές όσο και τις αγροτικές περιοχές ⁽¹⁾.

Μπορεί επίσης να αποτελέσει σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως των στόχων που αφορούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, καθώς και των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ⁽²⁾.

Βάσει μιας προσέγγισης «από τη βάση στην κορυφή» και σε ένα πλαίσιο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, καθοριστική σημασία για την επιτυχία της διαδικασίας αυτής έχουν τρία βασικά κριτήρια:

— Διαφάνεια

— Συμμετοχή

— Δεσμευτικός χαρακτήρας.

2. Η ΕτΠ υπενθυμίζει τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί από το 1989, ζητεί να συνεκτιμηθούν καλύτερα τα Αστικά Πιλοτικά Προγράμματα και να συμπεριληφθούν καλύτερα στη διαδικασία χάραξης των πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και στην προετοιμασία ενός αστικού θεματολογίου σε επίπεδο ΕΕ:

— σε αυτό το πλαίσιο, προβάλλει ειδικότερα τη συμβολή της γνωμοδότησης της Επιτροπής των Περιφερειών που εκπονήθηκε το 2014 με θέμα «Προς ένα ολοκληρωμένο αστικό θεματολόγιο για την ΕΕ» ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Εδαφική προοπτική για το 2050, ποιο είναι το μέλλον;», CDR 4285/2015.

⁽²⁾ Μελέτη της ΕτΠ με τίτλο «The growth potential of an integrated EU Urban Agenda (Το δυναμικό ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου αστικού θεματολογίου της ΕΕ)», τελική έκθεση, 8 Ιανουαρίου 2016.

⁽³⁾ ΕΕ C 271 της 19.8.2014, σ. 11.

- υπογραμμίζει τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ό,τι αφορά την προβολή των αστικών ζητημάτων και τη συμπερίληψή τους στον κανονισμό περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, αλλά και την παροχή σημαντικής ώθησης για τον σχεδιασμό του αστικού θεματολογίου στο πλαίσιο του ψηφίσματος που εξέδωσε το ΕΚ στις 9 Σεπτεμβρίου 2015 με θέμα «Αστική διάσταση των πολιτικών της ΕΕ»·
- συγχαίρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ενίσχυσε την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τον ρόλο των αστικών κέντρων με τη διοργάνωση τακτικών εκδηλώσεων και μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης που διενεργήθηκε μεταξύ 18 Ιουλίου και 26 Σεπτεμβρίου 2014·
- εφιστά επίσης την προσοχή στη δήλωση της Ρίγα, στο πλαίσιο της λετονικής Προεδρίας, στην οποία το Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου την αναγνώριση της αστικής διάστασης·
- ειδικότερα, η ΕτΠ αναγνωρίζει την ισχυρή ώθηση που δόθηκε από την ολλανδική Προεδρία, η οποία ανέδειξε το αστικό θεματολόγιο σε μια από τις μείζονες προτεραιότητές της, συγκεκριμένα με την προετοιμασία του συμφώνου του Άμστερνταμ· με το σύμφωνο αυτό καθίσταται δεσμευτική η εφαρμογή του αστικού θεματολογίου και τίθενται έτσι τα θεμέλια προκειμένου οι προθέσεις να μετουσιωθούν σε δράσεις, και η υλοποίηση του αστικού θεματολογίου να μπορεί πλέον να δρομολογηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
- τονίζει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον σχεδιασμό και την αποτελεσματική εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών, νομοθετικών διατάξεων και προγραμμάτων στήριξης.

Βασικά σημεία του αστικού θεματολογίου

3. Η σημασία των πόλεων: η παγκόσμια τάση συγκέντρωσης του πληθυσμού στις πόλεις και στα αστικά κέντρα παρατηρείται και στην Ευρώπη· η Ευρώπη είναι μια ήπειρος, όπου το 70 % περίπου του πληθυσμού της κατοικεί σήμερα σε πόλεις ή αστικές περιοχές. Αυτές αποτελούν κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής ανάπτυξης —παράγουν από μόνες τους περισσότερο από το 75 % του ΑΕγχΠ—, της κοινωνικής ένταξης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Ωστόσο, οι πόλεις χαρακτηρίζονται, μεταξύ πολλών άλλων, από την άμεση γειτνίαση κοινωνικών αντιθέσεων —φτώχειας και πλούτου, δυνατοτήτων απασχόλησης και μακροπρόθεσμης ανεργίας, ζήτησης και έλλειψης εργατικού δυναμικού—, από μεγάλες ανισότητες στην εκπαίδευση και από ιδιαίτερες περιβαλλοντικές προκλήσεις. Ως «καταλύτες ένταξης», οι πόλεις καλούνται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη διαχείριση των τρεχουσών προσφυγικών ροών αλλά και στη μετανάστευση εντός της ΕΕ. Χωρίς τη συνεκτίμηση της αστικής διάστασης, καμία από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα ήταν βιώσιμη.

4. Ολοκληρωμένες και πολυτομεακές προσεγγίσεις: ήδη στον «Χάρτη της Λειψίας» το 2007 είχε επισημανθεί ότι μόνον οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις μπορούν να επιτύχουν στις πόλεις και ότι η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση αποτελεί το κλειδί για την επίλυση των σύνθετων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πόλεις. Μεταξύ των επιτυχημένων προσεγγίσεων συμπεριλαμβάνονται: η υπέρβαση της «νοοτροπίας των στεγανών» στη δημόσια διοίκηση, δηλαδή η υιοθέτηση «διύπηρευσιακής» προσέγγισης για την επίλυση των προβλημάτων, η αλληλεπίδραση μεταξύ των παραδοσιακών ιεραρχικών διαβαθμίσεων και η συμμετοχή των διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων, με παράλληλη συνεκτίμηση των διαφορών μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών εδαφών. Οι άξονες που περιγράφονται συνδέονται στενά με τις αντιλήψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τους ακόλουθους στόχους: «Better Regulation» (καλύτερη νομοθεσία), «Better funding» (καλύτερη χρηματοδότηση) και «Better coordination» (καλύτερος συντονισμός). Ωστόσο, οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις απαιτούν υψηλό βαθμό συντονισμού και συνεργασίας και σε όλα τα επίπεδα: τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό.

5. Αστικές και αγροτικές περιοχές ως συμπληρωματικές λειτουργικές περιοχές: στις συζητήσεις σχετικά με το αστικό θεματολόγιο εκφράζεται συνεχώς ο φόβος ότι μεγαλύτερη έμφαση σε αστικά θέματα θα σημάνει μικρότερη στήριξη των αγροτικών περιοχών. Η ΕτΠ προβάλλει ωστόσο τη σημασία των διασυνδέσεων μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών και αναγνωρίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι αγροτικές περιοχές οι οποίες συμβάλλουν επίσης στη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας. Οι πολιτικές της Ένωσης δεν πρέπει να ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των δύο αυτών διαστάσεων, καθώς αυτές έχουν ενσωματωθεί γεωγραφικά, διοικητικά και σε επίπεδο λειτουργικών και θεματικών πολιτικών. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να αναδειχθεί η συμπληρωματικότητα των δύο διαστάσεων και να υπάρξει κατ' αυτόν τον τρόπο η δυνατότητα πειραματισμού νέων μορφών διακυβέρνησης μεταξύ τους, ιδίως μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης και μέσω της ανάπτυξης των ψηφιακών τεχνολογιών. Μόνον όταν και οι δύο είναι ισχυρές μπορεί να επιτευχθεί μια οικολογικά, οικονομικά και κοινωνικά ισχυρή Ευρώπη και μια ενισχυμένη εδαφική συνοχή. Σε μια ευρωπαϊκή αστική πολιτική η εστίαση επικεντρώνεται σε όλες τις αστικές περιοχές και τις λειτουργικές γύρω περιοχές: όχι μόνον στις πρωτεύουσες και τις μεγάλες πόλεις, αλλά και στις μεσαίες και μικρές πόλεις που είναι καθοριστικής σημασίας για τις γύρω περιοχές.

6. Το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ θα πρέπει να παρέχει επίσης καθοδήγηση για τις διαπραγματευτικές θέσεις της ΕΕ ενόψει της διάσκεψης Habitat III που θα πραγματοποιηθεί στο Κίτο στις 17-20 Οκτωβρίου 2016. Επιπλέον, και σύμφωνα με τον στόχο της ΕΕ να καταστεί ισχυρός παγκόσμιος παράγοντας καθώς και την ανάγκη να αυξηθεί η συνοχή μεταξύ των εξωτερικών και εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ, η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει και να τονώσει τη διεθνή συνεργασία και την ανταλλαγή μεταξύ των δημοτικών αρχών.

7. Για να εφαρμοστεί με επιτυχία το αστικό θεματολόγιο θα πρέπει, συν τοις άλλοις, να βασιστεί σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διακυβέρνησης των αστικών κέντρων και των περιφερειών, η οποία θα συνεκτιμά το θεσμικό και το διοικητικό πλαίσιο.

8. Στους καίριους παράγοντες για τη διαμόρφωση ενός αστικού θεματολογίου που να σέβεται την αρχή της επικουρικότητας και να διασφαλίζει την ανιούσα συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών περιλαμβάνονται τόσο η συμμετοχή των εκλεγμένων ΤΠΑ και των εθνικών και ευρωπαϊκών αντιπροσωπευτικών τους ενώσεων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων όσο και ένας ρόλος ευθύνης για αυτές κατά τη διαμόρφωση των επιχειρησιακών προγραμμάτων και την εφαρμογή και την αξιολόγηση της πολιτικής συνοχής, με τήρηση του θεσμικού τους ρόλου.

Διαδικασία σχετικά με την υλοποίηση συγκεκριμένων βημάτων για ένα αστικό θεματολόγιο: το σύμφωνο του Άμστερνταμ

9. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ολλανδική Προεδρία και με τη συμμετοχή πολυαριθμών ενδιαφερόμενων φορέων, δρομολόγησε τις προπαρασκευαστικές εργασίες για το σύμφωνο του Άμστερνταμ. Στόχος του προτεινόμενου συμφώνου είναι να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν τριετή σχέδια δράσης για ολοκληρωμένες πολιτικές όσον αφορά καίρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές στο πλαίσιο δώδεκα θεματικών εταιρικών σχέσεων.

Σκοπός των εταιρικών σχέσεων είναι να αποτελέσουν έναν καίριας σημασίας μηχανισμό υλοποίησης του αστικού θεματολογίου της ΕΕ. Θα επιτρέψουν τη συγκέντρωση αυξημένου αριθμού τομεακών πολιτικών με αντίκτυπο στις αστικές περιοχές της ΕΕ. Ζωτική σημασία για την επιτυχία των εταιρικών σχέσεων και της συντονιστικής επιτροπής του αστικού θεματολογίου της ΕΕ που θα επιτηρεί τη σχετική διαδικασία, θα έχει η εξασφάλιση στενής συνεργασίας με τις αρχές των μητροπολιτικών κέντρων και με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, με τα κράτη μέλη, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα (συμπεριλαμβανομένης της ΕτΠ) και τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς.

Η ΕτΠ υποστηρίζει την εστίαση του ενδιαφέροντος σε περιορισμένο αριθμό σημαντικών τομέων πολιτικής που θα καταστήσουν δυνατή την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων και θα καταδείξουν την προστιθέμενη αξία του αστικού θεματολογίου της ΕΕ. Ο κατάλογος με τα δώδεκα θέματα προτεραιότητας δεν είναι εξαντλητικός. Ακόμη, θα πρέπει να διαμορφωθούν εταιρικές σχέσεις και για άλλα ζητήματα για τα οποία απαιτούνται ολοκληρωμένες πολιτικές, όπως, για παράδειγμα, η συνεκτίμηση της σημασίας της πολιτιστικής και της τουριστικής διάστασης και του τουρισμού στην αστική ανάπτυξη, των νέων μορφών συμμετοχής χωρίς αποκλεισμούς, των καινοτομιών και των «έξυπνων πόλεων». Μια συνολική αξιολόγηση των θεματικών προτεραιοτήτων θα είναι, εντούτοις, δυνατή μόνον όταν θα έχουν αναπτυχθεί οι εταιρικές σχέσεις, δεδομένου ότι μόνον τότε θα μπορέσει να καταδειχθεί εάν και με ποιον τρόπο ενσωματώνονται σε αυτές τις προτεραιότητες ζωτικά θέματα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως η απασχόληση των νέων. Η ΕτΠ επικροτεί το γεγονός ότι τέσσερις πιλοτικές εταιρικές σχέσεις (σχετικά με την «ποιότητα του αέρα», τη «στεγασή», την «αστική φτώχεια» και την «ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων») έχουν ήδη ξεκινήσει τις εργασίες τους. Για τα μετέπειτα στάδια των εταιρικών σχέσεων, είναι σημαντικό να καθοριστεί εξ αρχής ένα υψηλός βαθμός δέσμευσης, λόγου χάρη, με την ανά διετία υποβολή εκθέσεων προς την Επιτροπή, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την ΕτΠ. Η ΕτΠ επισημαίνει επίσης το ενδεχόμενο οι θεματικές εταιρικές σχέσεις να συνεισφέρουν στο σχεδιασμό της μελλοντικής και στην αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση της συμμετοχής στις θεματικές εταιρικές σχέσεις —που υπολογίζεται ότι θα αριθμούν περίπου 15 εταίρους— και δεδομένου ότι οι Κάτω Χώρες έχουν ήδη αποφασίσει τη διάθεση 50 000 ευρώ για τη στήριξη καθεμιάς από αυτές τις εταιρικές σχέσεις, η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο χρηματοδότησης δράσεων παροχής τεχνικής βοήθειας για να διευκολυνθούν οι τοπικές αρχές που το επιθυμούν να γίνουν εταίροι.

10. Η ανάπτυξη και η χρηματοδότηση των αστικών σχεδίων δράσης που προκύπτουν από θεματικές εταιρικές σχέσεις του συμφώνου του Άμστερνταμ ή από άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το URBACT, θα μπορούσαν να αντικατοπτρίζονται στα επιχειρησιακά προγράμματα της μελλοντικής περιόδου προγραμματισμού.

11. Επιπλέον, είναι σημαντικό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαδραματίσει ισχυρό και δεσμευτικό ρόλο όσον αφορά τον συντονισμό. Ο ρόλος αυτός περιλαμβάνει τον διορισμό του Α' αντιπροέδρου ως συντονιστή του αστικού θεματολογίου της ΕΕ· τούτος, στο πλαίσιο του ρόλου του, θα εγγυάται μια ισχυρή σύνδεση με το Θεματολόγιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Με αυτόν τον συντονισμό, θα μπορούσε επίσης να αντισταθμιστεί η αποσπασματική αντίληψη με την οποία αντιμετωπίζονται οι πόλεις, ως αποτέλεσμα της εκάστοτε εξειδικευμένης προσέγγισης των επιμέρους Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κατά συνέπεια, οι «έξυπνες πόλεις» και, στην περίπτωση των αγροτικών περιοχών, οι «έξυπνες περιφέρειες» δεν θα είναι «έξυπνες» μόνον από τεχνολογική άποψη, αλλά και από κοινωνική. Υπάρχει επίσης ανάγκη για μια ολοκληρωμένη πολιτική στο αστικό θεματολόγιο της ΕΕ με τον εξορθολογισμό των έξυπνων πόλεων και των έξυπνων στρατηγικών εξειδίκευσης (RIS3). Προς τούτο είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια ολιστική προσέγγιση, ιδίως για την αντιμετώπιση προκλήσεων όπως οι ροές προσφύγων και οι αντίστοιχες ανάγκες για ένταξη. Επιπλέον, η ενσωμάτωση του αστικού θεματολογίου στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνιστά άλλο ένα σημαντικό στοιχείο, το οποίο συμβάλλει στη διαφάνεια και στον δεσμευτικό χαρακτήρα της διαδικασίας.

12. Η ΕτΠ επιμένει ότι πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος, προκειμένου να βελτιωθεί η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αστικών και περιφερειακών δικτύων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων, στην προετοιμασία και στην αξιολόγηση της πολιτικής της ΕΕ που επηρεάζει ή/και επικεντρώνεται σε αρχές που είναι υπεύθυνες για τις αστικές περιοχές.

13. Επέκταση των αξιολογήσεων αντίκτυπου προκειμένου να συμπεριληφθεί η αστική διάσταση: το πιλοτικό σχέδιο, το οποίο δρομολογήθηκε με πρωτοβουλία της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τις αξιολογήσεις εδαφικού αντίκτυπου, π.χ. για την αξιολόγηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, έχει καταδείξει ότι διατίθενται τα κατάλληλα μέσα που επιτρέπουν να ενσωματωθεί η εδαφική διάσταση στις αξιολογήσεις αντίκτυπου. Τελευταίο, αλλά εξίσου σημαντικό, είναι το γεγονός ότι με το εν λόγω πιλοτικό σχέδιο καταδείχθηκαν το μεγάλο ενδιαφέρον, η βούληση και η ικανότητα των πόλεων και των περιφερειών να συμμετάσχουν ενεργά στις σχετικές δράσεις και να παρέχουν την αναγκαία συμβολή.

14. Είναι αναγκαίο να προαχθεί η ανταλλαγή γνώσεων και η συνεργασία μεταξύ των πόλεων για την προώθηση ανταλλαγών τεχνογνωσίας και ορθών πρακτικών μεταξύ πόλεων και τοπικών αρχών όσο το δυνατόν περισσότερο. Η συλλογή δεδομένων για θέματα αστικής ανάπτυξης θα πρέπει να εξετάζεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και να περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο.

15. Η ΕτΠ εξακολουθεί να ζητεί τη συστηματική επανεξέταση των δυνατοτήτων για τη βελτίωση της στήριξης των πόλεων και των αστικών κέντρων, καθώς και των λειτουργικών τους περιοχών. Θα μπορούσαν να διερευνηθούν οι ακόλουθες λύσεις:

- Ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων σχετικά με τον συντονισμό των υφιστάμενων μέσων και των χρηματοδοτικών πόρων για τις πόλεις και τα αστικά κέντρα και την πρόσβαση σε αυτά σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Ενθάρρυνση, ειδικότερα των κρατών μελών, να χρησιμοποιούν περισσότερο τα υφιστάμενα μέσα για την αστική διάσταση της πολιτικής για τη συνοχή, όπως οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις (OEE). Πρέπει δε να έχουν χαρακτήρα στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, οι οποίες καθορίζουν μέτρα για την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν όλο το λειτουργικό περιβάλλον της αστικής περιοχής και απαιτούν τη συνεργασία όλων των εταίρων στον τομέα αυτό. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την περίοδο προγραμματισμού μετά το 2020, θα μπορούσαν επίσης να διερευνηθούν οι δυνατότητες ανάπτυξης ενός ειδικού ενωσιακού μηχανισμού για τη στήριξη της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που να υπερβαίνει τα διαρθρωτικά ταμεία και να ενισχύει τις συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων της ΕΕ.
- Συμμετοχή των δημοτικών αρχών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη δοκιμή πειραματικών προσεγγίσεων, όπως οι καινοτόμες αστικές δράσεις.
- Ενίσχυση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, η οποία συνδέεται με την ξεχωριστή προβολή της χρηματοδοτικής παρέμβασης της ΕΕ στις πόλεις και στις αστικές περιοχές, με την εστίαση των δράσεων, στη βάση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, στις βέλτιστες πρακτικές καθώς και σε μια πολιτική στήριξης των πόλεων διαφόρων διαστάσεων και των γύρω από αυτές λειτουργικών περιοχών προσανατολισμένη στα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της διαχείρισης και της υλοποίησης των κονδυλίων των ταμείων της ΕΕ.
- Διατήρηση της ευελιξίας της στήριξης για τις πόλεις και τις αστικές περιοχές, ούτως ώστε να είναι εφικτή η ανταπόκριση σε επικείμενες απρόσμενες προκλήσεις και ανάγκες.

- Αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (European Investment Advisory Hub) που έχει δημιουργήσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με σκοπό τη συστηματική χρήση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΤΕπ για τις πόλεις και τα αστικά κέντρα.
- Βελτίωση της σύνδεσης μεταξύ της ενωσιακής χρηματοδότησης και των ιδιωτικών επενδύσεων, εξασφάλιση χρηματοδοτικής στήριξης και χρήση χρηματοδοτικών μηχανισμών για τις αστικές περιοχές. Η χρηματοδότηση αστικών έργων θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από καινοτομία και να συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα πειραματισμού. Αποδοχή ως συγχρηματοδότησης της χρηματοδοτικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα.
- Συλλογή συνεισφορών από τις πόλεις με σκοπό την απλοποίηση των ΕΔΕΤ.
- Συμμετοχή των πόλεων, σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο, στην αναθεώρηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.
- Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός των κριτηρίων αξιολόγησης των αστικών δράσεων, όσον αφορά όχι μόνο την ποιότητα της αποτελεσματικότητας των μεμονωμένων δράσεων και σχεδίων, αλλά και τα ουσιαστικά σημεία αναφοράς για τη μέτρηση και την αξιολόγηση του πραγματικού αντίκτυπου των πολιτικών αυτών στην ποιότητα των εδαφικών μετασχηματισμών.
- Περαιτέρω ανάπτυξη ήπιων μέσων παροχής κινήτρων, όπως το Βραβείο Πράσινης Πρωτεύουσας της Ευρώπης.

16. Λόγω της αυξανόμενης σημασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ως μέσου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών, η ΕτΠ ζητεί να συνυπολογίζονται δεόντως οι αστικές και οι αγροτικές πτυχές στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί με την έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ετήσια προετοιμασία των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων από τα κράτη μέλη. Για το σκοπό αυτό, σημαντικό ρόλο θα μπορούσε να διαδραματίσει ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο σε κάθε κράτος μέλος.

17. Η ΕτΠ τονίζει, επίσης, τη δυναμική και τις ικανότητες των αστικών δικτύων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά το σύμφωνο των Δημάρχων, το οποίο συγκεντρώνει 6 000 τοπικές και περιφερειακές αρχές που έχουν δεσμευθεί να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά ποσοστό υψηλότερο των κλιματικών στόχων της ΕΕ για το 2020, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει το ρόλο του εν λόγω συμφώνου με σκοπό την επέκταση των δραστηριοτήτων του και μετά το 2020 και την ανάδειξή του σε φορέα συγκεκριμένων συμβολών εκ μέρους των πόλεων και των περιφερειών με αντικείμενο την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής σε ένα ευρύτερο ενωσιακό πλαίσιο ⁽⁴⁾.

18. Το σύμφωνο του Άμστερνταμ θα πρέπει να οδηγήσει στη σύναψη δεσμευτικής συμφωνίας για τη διαδικασία εφαρμογής του αστικού θεματολογίου. Οι οκτώ εταιρικές σχέσεις που δεν έχουν δρομολογηθεί ακόμη θα πρέπει να ξεκινήσουν το συντομότερο δυνατόν. Θα πρέπει να προβλεφθεί έγκαιρη επανεξέταση του θεματικού καταλόγου, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι εταιρικές σχέσεις συνυπολογίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία της αστικής πραγματικότητας. Η ΕτΠ επιδοκιμάζει την πρόταση της ολλανδικής Προεδρίας που περιέχεται στο σχέδιο του συμφώνου του Άμστερνταμ, σύμφωνα με την οποία διατομεακά ζητήματα, όπως, για παράδειγμα, η διακυβέρνηση των αστικών περιοχών, η διακυβέρνηση υπέρνω των διοικητικών ορίων — συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας αστικών και αγροτικών περιοχών και της διασυνοριακής συνεργασίας — ή η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών κοινής ωφελείας, θα πρέπει να ενσωματωθούν σε όλο το φάσμα των θεματικών εταιρικών σχέσεων. Σχετικά με αυτήν την πτυχή, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι στο αστικό θεματολόγιο της ΕΕ θα τηρηθούν οι διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και στο πρωτόκολλο 26, οι οποίες προβλέπουν την αυτονομία της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης καθώς και τα συναφή περιθώρια διακριτικής ευχέρειας κατά την έννοια του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ, και, ειδικότερα, ότι θα εξασφαλιστεί η θεματική ενσωμάτωση των δημοτικών υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

19. Πέρα από τα όργανα και την υποχρεωτική υποβολή εκθέσεων που προβλέπονται στο σύμφωνο του Άμστερνταμ, πρέπει να καθοριστεί η τακτική υποβολή εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την ΕτΠ, ούτως ώστε να διασφαλιστεί μια διαφανής και ευρέως προσβάσιμη διαδικασία ⁽⁵⁾ την οποία θα μπορούν να παρακολουθούν όχι μόνον οι άμεσα ενδιαφερόμενοι αλλά και το ευρύτερο ενδιαφερόμενο κοινό.

⁽⁴⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα το μέλλον του συμφώνου των Δημάρχων, 4 Δεκεμβρίου 2015 (ΕΕ C 51 της 10.2.2016, σ. 43).

⁽⁵⁾ Για την εκπόνηση της παρούσας γνωμοδότησης, η εισηγήτρια διεξήγαγε μια μη αντιπροσωπευτική έρευνα σχετικά με το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ και την κατάρτιση του συμφώνου του Άμστερνταμ, από την οποία προέκυψαν ορισμένα αποτελέσματα τα οποία θα πρέπει να τροφοδοτήσουν τις μελλοντικές εργασίες. Μεταξύ άλλων, θα μπορούσαν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα: Η διαδικασία του αστικού θεματολογίου φαίνεται να αναγνωρίζεται και να αξιοποιείται, όταν τούτο ισχύει, μόνον από τις μεγάλες πόλεις. Διαπιστώνεται έλλειψη ευρείας συμμετοχής και διαφάνειας. Υπάρχει σχεδόν καθολική επίγνωση των «διαύλων» επικοινωνίας. Ωστόσο, δεν υπάρχει άμεση πρόσβαση και βοήθεια για συγκεκριμένα θέματα ή ζητήματα. Μετάβαση από τη διαβούλευση στη συνεργασία. Τα δώδεκα θέματα των εταιρικών σχέσεων δεν είναι, σε καμία περίπτωση, εξίσου γνωστά και δεν θεωρούνται πλήρη· αντίθετα, συνιστάται επανεξέταση, ανάπτυξη του περιεχόμενου τους, επικαιροποίησή τους ή/και προσαρμογή τους.

20. Προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλός βαθμός δεσμευτικού χαρακτήρα του αστικού θεματολογίου για τις μελλοντικές Προεδρίες του Συμβουλίου, το σύμφωνο του Άμστερνταμ, μετά την υιοθέτησή του από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Αστικής Ανάπτυξης στις 30 Μαΐου 2016, θα πρέπει να τροφοδοτήσει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων που θα διεξαχθεί τον Ιούνιο του 2016. Αυτό θα πρέπει να συνδυαστεί με έκκληση προς τις μελλοντικές Προεδρίες του Συμβουλίου προκειμένου να ενσωματώσουν το αστικό θεματολόγιο στα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας τους.

Στο πλαίσιο της σλοβακικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ, θα πρέπει, έως το τέλος του 2016, να εκπονηθεί αρχική έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των εταιρικών σχέσεων.

21. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δέσμευση ως προς τη χάραξη μελλοντικών πολιτικών και τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου, θα πρέπει να καταρτιστεί Λευκή Βίβλος η οποία θα αξιολογεί και θα συστηματοποιεί τα αποτελέσματα των εταιρικών σχέσεων και θα περιγράφει τα στοιχεία μιας καλύτερης διακυβέρνησης έτσι ώστε να μπορούν να μεταφερθούν αλλού. Συνεπώς, θα εξασφαλιστούν αφενός ο δεσμευτικός χαρακτήρας της πολιτικής και, αφετέρου, η αύξηση της διαφάνειας. Ωστόσο, η Λευκή Βίβλος θα πρέπει να εκπονηθεί μόνον μετά την ολοκλήρωση της τριετούς περιόδου ισχύος των εταιρικών σχέσεων και, συγκεκριμένα, το 2017, αφού πρώτα πραγματοποιηθεί ενδιάμεση επανεξέταση, η Λευκή Βίβλος θα πρέπει να συνοψίζει και να συστηματοποιεί τις αποκτηθείσες εμπειρίες οι οποίες θα πρέπει, στη συνέχεια, να τροφοδοτήσουν την προετοιμασία της νέας περιόδου προγραμματισμού των μελλοντικών Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων από το 2021 και της στρατηγικής που θα διαδεχθεί την «Ευρώπη 2020».

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ: βελτίωση της υποβολής εκθέσεων και της συμμόρφωσης»

(2016/C 240/04)

Εισηγητής: ο κ. Andres JAADLA (ΕΕ/ALDE), Δημοτικός σύμβουλος Rakvere (Rakvere linnavolikogu liige)

Έγγραφο αναφοράς: Επιστολή του αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 2ας Σεπτεμβρίου 2015

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Α. Γενικές παρατηρήσεις

1. επικροτεί το αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κατάρτιση διερευνητικής γνωμοδότησης σχετικά με τα ζητήματα της υποβολής περιβαλλοντικών εκθέσεων και της διασφάλισης της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ. Αμφότερα τα ζητήματα έχουν επισημανθεί στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Βελτίωση της νομοθεσίας για καλύτερα αποτελέσματα —ένα θεματολόγιο της ΕΕ» ⁽¹⁾.
2. αποσκοπεί, με την προτεινόμενη διερευνητική γνωμοδότηση, να συμβάλει στην πρωτοβουλία REFIT (Regulatory Fitness and Performance Programme — Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Έλεγχος καταλληλότητας σε ό,τι αφορά τον εξορθολογισμό των υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής» («Fitness-check on streamlining monitoring and reporting obligations in environment policy»), καθώς και στην παρακολούθηση προηγούμενων συστάσεων της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ ⁽²⁾.
3. υπογραμμίζει ότι η βασική ευθύνη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής και επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ φέρουν οι εθνικές αρχές, πολύ συχνά δε οι περιφερειακές και τοπικές οντότητες, όπως εξάλλου έχει αναγνωριστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽³⁾.
4. τονίζει ότι ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και επαναλαμβάνει τις ανησυχίες της σχετικά με το επίπεδο εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
5. υπογραμμίζει τα πολυάριθμα οφέλη που μπορούν να προκύψουν από την προσεκτική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, τόσο για το περιβάλλον όσο και για την οικονομία με τη δημιουργία πιο ισότιμων όρων ανταγωνισμού και ασφάλειας δικαίου για τις επιχειρήσεις, με την προαγωγή της καινοτομίας, αλλά και —πρωτίστως— μέσω της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών και της υγείας τους. Τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το κόστος της ανεπαρκούς ή εσφαλμένης εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ εκτιμάται περίπου σε 50 δισεκατ. ευρώ ετησίως.
6. λαμβάνει υπό σημείωση τις ανησυχίες που εξέφρασε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ότι μεγάλο μέρος του περιττού διοικητικού κόστους που συνδέεται με την εφαρμογή της ενωσιακής περιβαλλοντικής νομοθεσίας οφείλεται στις ανεπαρκείς ή αναποτελεσματικές δημόσιες και ιδιωτικές διοικητικές πρακτικές σε διάφορα κράτη μέλη, καθώς και στις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές τους ⁽⁴⁾. Στο πλαίσιο αυτό είναι σημαντικό, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας, να ανατεθούν στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σαφείς εξουσίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους και την υποστήριξη της εφαρμογής τους.
7. τάσσεται, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Βελτίωση της νομοθεσίας για καλύτερα αποτελέσματα —ένα θεματολόγιο της ΕΕ», υπέρ της βελτίωσης αυτής της κατάστασης και προτρέπει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να εφαρμόσουν την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ με τον πιο σαφή, απλό και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο, διασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητά της.

⁽¹⁾ COM(2015) 215 final.

⁽²⁾ CDR593-2013_00_00_TRA_AC, CDR 1119-2012, CdR 164/2010 fin.

⁽³⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαρτίου 2013 [2012/2104(INI)].

⁽⁴⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαρτίου 2013 [2012/2104(INI)].

8. σημειώνει, ωστόσο, ότι η εν λόγω αναποτελεσματικότητα οφείλεται κατά κύριο λόγο στη νομοθεσία της ΕΕ η οποία συχνά εκπονείται χωρίς την εκ των προτέρων κατάλληλη αυστηρή και εστιασμένη αξιολόγηση των αρμοδιοτήτων, των επιπτώσεων στο κόστος συμμόρφωσης και των σχετικών δυνατοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών καθώς και των διαφόρων περιβαλλοντικών συνθηκών στα κράτη μέλη·

B. Βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος

9. τονίζει ότι η συλλογή (παρακολούθηση), η διαβίβαση πληροφοριών (υποβολή εκθέσεων) και η δημοσιοποίηση, καθώς και η διάδοση αυτών των πληροφοριών στους πολίτες είναι ζωτικής σημασίας για τον πλήρη κύκλο πολιτικής σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας·

10. εκφράζει εκ νέου τις ανησυχίες της σχετικά με τις άνιστες προσπάθειες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στην Ευρώπη, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα οι πληροφορίες που παράγονται να είναι συχνά ελλιπείς, ασύμβατες ή παρωχημένες· αναγνωρίζει ότι η καλύτερη και πλέον προσιτή ενημέρωση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο θα συμβάλει στον εκ των προτέρων εντοπισμό των μεγάλων περιβαλλοντικών προβλημάτων, διευκολύνοντας την αποτελεσματική εφαρμογή των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης που ορίζονται από τις διάφορες οδηγίες, και κατά συνέπεια στην εξοικονόμηση κόστους σε μακροπρόθεσμη βάση·

11. αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στη συλλογή των γνώσεων και στη χρήση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος με στόχο την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό και, συγχρόνως, την ενθάρρυνση της ευαισθητοποίησης των πολιτών σε συνεργασία με τους οργανισμούς περιβαλλοντικής προστασίας·

12. τονίζει ότι χρειάζεται κατάλληλη κατανομή αρμοδιοτήτων και πόρων, καθώς και σαφείς ροές πληροφοριών για τις απαιτήσεις των κρατών μελών όσον αφορά την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος μεταξύ των δήμων, των περιφερειών και των εθνικών διοικητικών βαθμίδων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εκθέσεις και οι δείκτες που σχετίζονται με την κατάσταση του περιβάλλοντος χαρακτηρίζονται από συνεκτικότητα, αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία·

13. ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να θεσπίσουν υποχρεώσεις για τους φορείς ανάπτυξης των έργων/σχεδίων, προκειμένου αυτοί να διαβιβάζουν τα περιβαλλοντικά δεδομένα που συλλέγουν για τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για την απόκτηση εγκρίσεων/αδειών που απαιτούνται βάσει της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·

14. υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα της στενής συνεργασίας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και, στο πλαίσιο αυτό, της προώθησης της συμμετοχής και της στήριξης εθελοντών, ΜΚΟ και μη ειδημόνων πολιτών που διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις, με στόχο τη συλλογή περιβαλλοντικών δεδομένων, ιδίως σχετικά με τη βιοποικιλότητα·

Δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/ΕΕ για τη βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος

15. χαιρετίζει το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναλάβει τη διενέργεια ελέγχου καταλληλότητας σχετικά με τον εξορθολογισμό των απαιτήσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων βάσει της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συντονίσει τον έλεγχο καταλληλότητας με την αναθεώρηση των απαιτήσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος που έχουν θεσπιστεί σε άλλους τομείς πολιτικής της ΕΕ, όπως π.χ. για τη γεωργία, την ενέργεια και για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·

16. υποστηρίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αναπτύξει μια πιο σύγχρονη, αποδοτική και αποτελεσματική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων στον τομέα της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ. Η ΕτΠ θεωρεί τους ακόλουθους στόχους ζωτικής σημασίας ⁽⁵⁾:

— πρέπει να εξασφαλιστεί, αφενός, στις τοπικές, τις περιφερειακές και τις εθνικές αρχές αλλά και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η δυνατότητα να προβαίνουν σε αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις νομικές υποχρεώσεις της ΕΕ και, αφετέρου, στους ρυθιζόμενους τομείς να προβαίνουν σε αυτοαξιολόγηση αυτής της συμμόρφωσης,

⁽⁵⁾ MiW – Make it Work Project 10/2015: Discussion Paper for Joint Commission & Make it Work Workshop on Monitoring and Reporting («Έγγραφο συζήτησης για το κοινό εργαστήριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/πρωτοβουλίας “Make it Work” σχετικά με την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων», Βρυξέλλες 19-20 Νοεμβρίου 2015, http://www.ieep.eu/assets/1857/Discussion_paper_for_Workshop_on_Reporting_13-10-15.pdf. Δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Streamlining monitoring and reporting obligations in environment policy» (Εξορθολογισμός των υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής), http://ec.europa.eu/environment/consultations/reporting_en.htm

- πρέπει να απλουστευθεί και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και, παράλληλα, να ενισχυθούν οι δυνατότητες ενιαίας υποβολής εκθέσεων για συμπληρωματικές οδηγίες της ΕΕ, με μικρότερη πίεση στις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα και με τη συμβολή του ιδιωτικού τομέα στην υποβολή εκθέσεων,
- χρειάζεται να βελτιωθεί και να καταστεί σαφέστερη η ενημέρωση των πολιτών και των ενδιαφερόμενων φορέων και, ως εκ τούτου, να ενδυναμωθεί η αυτονομία τους, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών και των εκπροσώπων των επιχειρήσεων, πριν από τη διαβίβαση των περιβαλλοντικών δεδομένων των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- να υπάρξει συμβολή στη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και της παροχής πληροφοριών για την αξιολόγηση των πολιτικών·

17. προσυπογράφει τις ακόλουθες αρχές οι οποίες θα πρέπει να αποτελέσουν οδηγό για τη θέσπιση των απαιτήσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σε επίπεδο ΕΕ: περιεκτικότητα και επάρκεια, συνοχή και συνεκτικότητα, συγκρισιμότητα σε εξισορρόπηση με τις αρχές της επικουρικότητας, της αναλογικότητας, της προσβασιμότητας, του επίκαιρου χαρακτήρα και της συνέχειας ⁽⁶⁾.

18. εμμένει στο γεγονός ότι, στις προσπάθειές τους για εξορθολογισμό της παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων και μείωσης του διοικητικού φόρτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν θα πρέπει:

- να περιορίσουν την παροχή περιβαλλοντικών πληροφοριών στους τοπικούς και τους περιφερειακούς φορείς λήψης αποφάσεων, στο κοινό και στην κοινωνία των πολιτών,
- να μειώσουν τη διαβίβαση δεδομένων τα οποία είναι απαραίτητα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ούτως ώστε να επιβάλει την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ,
- να δημιουργήσουν περιττές νέες απαιτήσεις της ΕΕ για την υποβολή εκθέσεων, αλλά να θέσουν ει δυνατόν σε προτεραιότητα τη χρήση διασύνδεσης μεταξύ των υπαρχουσών βάσεων δεδομένων αναφοράς σχετικά με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων της ΕΕ·

19. υπογραμμίζει την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη απογραφή των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων που θεσπίζονται στο περιβαλλοντικό κεκτημένο της ΕΕ, για μια αναθεώρηση της αναγκαιότητας αυτών των υποχρεώσεων και για μια εκτίμηση του διοικητικού κόστους που συνεπάγεται η παρακολούθηση και η υποβολή εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·

20. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεκτιμήσει ορθά στον έλεγχο καταλληλότητας που θα διενεργήσει σχετικά με τις απαιτήσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων τις διάφορες πτυχές του κύκλου δεικτών DPSIR (Κινητήριες δυνάμεις, Πίεσεις, Κατάσταση, Επιπτώσεις και Αποκρίσεις — «Driving forces, Pressures, State, Impacts, Responses»·

21. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει τα οφέλη αποτελεσματικότητας και να αντιμετωπίσει τις περιττές διοικητικές επιβαρύνσεις σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, ιδίως μέσω της αυτοματοποίησης των εργαλείων υποβολής εκθέσεων, καθώς και με την αναζήτηση συνεργιών μεταξύ των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο διάφορων οδηγιών·

22. αναγνωρίζει τις υφιστάμενες ορθές πρακτικές στον τομέα των απαιτήσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων. Σχετικά παραδείγματα αποτελούν το σύστημα WISE (Σύστημα πληροφοριών σχετικά με τα ύδατα για την Ευρώπη), καθώς και η ενσωμάτωση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις ατμοσφαιρικές εκπομπές των ΜΕΚ (μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης) στο ευρωπαϊκό μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων (E-MEMP)·

23. φρονεί ότι, για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων και για την αποσαφήνιση του στόχου της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει έναν «πίνακα αποτελεσμάτων» για συμπληρωματικές οδηγίες εφαρμογής, όπως έχει εκπονηθεί ήδη για ορισμένες πρόσφατα εκδοθείσες οδηγίες ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ MiW – Make it Work Project (Πρωτοβουλία «Make it Work») 10/2015.

⁽⁷⁾ Επισκόπηση των υφιστάμενων πινάκων αποτελεσμάτων: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/products_en.htm

24. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει εκ νέου στο μέλλον μια οριζόντια προσέγγιση για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος σε επίπεδο ΕΕ, όταν θα εξετάσει την προοπτική κατάργησης της οδηγίας για την τυποποιημένη υποβολή εκθέσεων·

25. αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) για την εξασφάλιση μιας στέρεης βάσης γνώσεων στην οποία θεμελιώνεται η πολιτική για το περιβάλλον και η εφαρμογή αυτής, όπως και η αξία των δράσεων του στο πεδίο της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και της υποβολής περιβαλλοντικών εκθέσεων·

26. εκφράζει εκ νέου την υποστήριξή της για την ανάπτυξη δομημένων πλαισίων εφαρμογής και πληροφοριών (SIIF — Structured Implementation and Information Frameworks), όπως προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλες τις βασικές νομοθετικές διατάξεις της ΕΕ για το περιβάλλον ⁽⁸⁾·

27. επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές εφαρμόζουν σωστά τις υφιστάμενες ελάχιστες απαιτήσεις του κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης του Aarhus ⁽⁹⁾·

Βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος με ψηφιακά μέσα

28. εκτιμά ότι οι ηλεκτρονικές εφαρμογές και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση προσφέρουν ευρείες δυνατότητες στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για τον εξορθολογισμό της παρακολούθησης και της υποβολής των εκθέσεων τους στον τομέα του περιβάλλοντος και, ειδικότερα, για τον περιορισμό του διοικητικού φόρτου που επιβαρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, αλλά και τις επιχειρήσεις, τη συλλογή δομημένων πληροφοριών και συστηματοποιημένων αποτελεσμάτων στους τομείς της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, π.χ. υπό τη μορφή συναφών κατευθυντηρίων γραμμών και σχετικών διαδικτυακών εντύπων, καθώς και την καλύτερη ενημέρωση και συμμετοχή του κοινού·

29. απευθύνει έκκληση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στον ΕΟΠ να διερευνήσουν, στο πλαίσιο των πιλοτικών τους προγραμμάτων, τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να μειωθούν με τις ΤΠΕ και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση οι πιέσεις που ασκούνται στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, λόγω των απαιτήσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, χωρίς να επηρεάζεται ο αντίκτυπος της νομοθεσίας·

30. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του ελέγχου καταλληλότητας, να αξιολογήσει προσεγγίσεις οι οποίες να προβλέπουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα μπορούν να χρησιμοποιούν τα ίδια εργαλεία ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων για διάφορες νομοθετικές πράξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ·

31. επαναδιατυπώνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον ΕΟΠ και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν περαιτέρω τις ευκαιρίες που παρέχουν οι τεχνικές παρατήρησης της Γης, όπως το GMES (Ενωσιακό Πρόγραμμα γεωσκόπησης και παρακολούθησης της Γης — Global Monitoring for Environment and Security), προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης ⁽¹⁰⁾·

32. υπογραμμίζει την ανάγκη προώθησης επενδύσεων σε επιγραμμικά συστήματα πληροφοριών και εργαλεία, συμπεριλαμβανομένων των φιλικών προς τον χρήστη δικτυακών πυλών και ιστοσελίδων και προτρέπει τους χρήστες του συστήματος, όπως οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και φορείς, να συμμετέχουν στην ανάπτυξη των συστημάτων·

33. τάσσεται υπέρ της προώθησης μιας ολοκληρωμένης διατομεακής και διασυνοριακής διαλειτουργικότητας των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών της ΕΕ και των κρατών μελών στον τομέα του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ⁽¹¹⁾·

34. τονίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημόσιες περιβαλλοντικές (χωρικές) πληροφορίες για τις επιχειρήσεις του ψηφιακού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των νεοσύστατων επιχειρήσεων· ενθαρρύνει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της περαιτέρω χρήσης πληροφοριών του δημόσιου τομέα και να υποστηρίξουν τις ψηφιακές επιχειρηματικές δεξιότητες στη χρήση αυτών των δεδομένων, με σκοπό την υποστήριξη των πολιτών, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας·

⁽⁸⁾ CDR1119-2012_00_00_TRA_AC.

⁽⁹⁾ CDR1119-2012_00_00_TRA_AC.

⁽¹⁰⁾ CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 163/2011 fin.

⁽¹¹⁾ Βλέπε επίσης τις γνωμοδοτήσεις COR- 2014-05514-00-00-AC, COR- 2015-02646.

35. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενθαρρύνει περαιτέρω την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τεχνολογιών μεταξύ των κρατών μελών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών και να προαγάγει, στις μελλοντικές της προκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE, της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», την ψηφιακή παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς και την παροχή περιβαλλοντικών πληροφοριών και την ολοκλήρωση συναφών δράσεων έρευνας και καινοτομίας στο επερχόμενο σχέδιο δράσης 2016-2020 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση·

36. ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να προωθήσουν την ανάπτυξη ψηφιακών πρακτικών σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς και δομημένων πλαισίων εφαρμογής και πληροφοριών (SIIF — Structured Implementation and Information Frameworks) και να ενισχύσουν τη διοικητική ικανότητα, αξιοποιώντας την τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων·

Αξιολόγηση της οδηγίας INSPIRE (Infrastructure for SPatial Information in the European Community — Υποδομή χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα) στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT

37. πιστεύει ότι, κατόπιν της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 2007/2/EK για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE), χρειάζεται να γίνει απολογισμός των εμπειριών, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιες πρακτικές και τεχνικές απαιτήσεις της οδηγίας είναι σκόπιμες και εφαρμόσιμες από άποψη κόστους-οφέλους. Υπό την έννοια αυτή, προσβλέπει στην αξιολόγηση REFIT της οδηγίας INSPIRE, η οποία καθιστά δυνατή την από κοινού χρήση των περιβαλλοντικών χωρικών πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών της δημόσιας διοίκησης και διευκολύνει την πρόσβαση του κοινού σε χωρικές πληροφορίες σε όλη την Ευρώπη·

38. στηρίζει την περαιτέρω ανάπτυξη της υποδομής INSPIRE ως εργαλείου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η δημιουργία ενός κοινού και συγκεντρωτικού μορφότυπου και μιας αντίστοιχης διαδικασίας για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις περιβαλλοντικές χωρικές πληροφορίες, με απώτερο σκοπό τον εξορθολογισμό της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς και την αποτελεσματικότερη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την ενωσιακή νομοθεσία αλλά και της επιβολής της, ιδίως με την εφαρμογή των αρχών των ανοιχτών δημόσιων δεδομένων (Open Government Data) και τη χρήση ψηφιακών λύσεων τύπου «Smart City» (έξυπνη πόλη) κατά τη δημοσιοποίηση και τη γνωστοποίηση των δεδομένων στους πολίτες

39. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει τις πιθανές συνέπειες εάν οι απαιτήσεις της οδηγίας INSPIRE σχετικά με τα μορφότυπα καταστούν υποχρεωτικές σε άλλους τομείς.

40. πιστεύει ότι η πρωτοβουλία INSPIRE μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και ζητεί από τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να ενισχύσουν τη συμμετοχή των περιφερειακών και των τοπικών αρχών στη διαδικασία INSPIRE και να ενθαρρύνουν την οικοδόμηση ικανοτήτων στις τοπικές και τις περιφερειακές διοικήσεις για την εφαρμογή της οδηγίας INSPIRE ⁽¹²⁾·

41. απευθύνει έκκληση για την ενίσχυση του συντονιστικού ρόλου του ΕΟΠ και του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με στόχο την εξασφάλιση συνέπειας και συμβατότητας στη συλλογή και τη σύνθεση των ποικίλων δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ, όπως έχει ήδη διενεργηθεί στο πλαίσιο διάφορων εργαλείων, π.χ. INSPIRE, GMES (Global Monitoring for Environment and Security — Ενωσιακό Πρόγραμμα γεωσκόπησης και παρακολούθησης της γης), GEOSS (Global Earth Observation System of Systems — Παγκόσμιο δίκτυο Συστημάτων Γεωσκόπησης) και EyeonEarth·

Γ. Καλύτερη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ

42. επισημαίνει τη σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο θεματολόγιο σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας, στην πρωτοβουλία «Make it Work» που έχουν δρομολογήσει ορισμένα κράτη μέλη ⁽¹³⁾ και στην οποία παρέχονται συμβουλές σχετικά με τις διατάξεις διασφάλισης της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ·

43. εκφράζει την απογοήτευσή της για την έλλειψη συνεκτικότητας και συνέπειας των απαιτήσεων διασφάλισης της συμμόρφωσης στις διάφορες νομοθετικές πράξεις του ενωσιακού περιβαλλοντικού δικαίου, με διαφορετικά επίπεδα λεπτομέρειας στις διατάξεις και διαφορετικούς ορισμούς που έχουν εξελιχθεί ξεχωριστά με την πάροδο του χρόνου. Αυτό ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να αντιμετωπίζουν ενδεχομένως προβλήματα ερμηνεύοντας και ενσωματώνοντας τις διατάξεις αυτές όταν αναλαμβάνουν δραστηριότητες διασφάλισης της συμμόρφωσης·

⁽¹²⁾ Τεχνική έκθεση αριθ. 17/2014 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ)· Έκθεση σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση για την πρωτοβουλία INSPIRE: http://inspire.ec.europa.eu/reports/consultations/INSPIRE_Public_Consultation_Report_final.pdf

⁽¹³⁾ <http://www.ieep.eu/work-areas/environmental-governance/better-regulation/make-it-work/>

44. υποστηρίζει τις ακόλουθες αρχές για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ: διορισμός, εξουσίες και επαγγελματισμός των αρμόδιων αρχών· διασφάλιση της συμμόρφωσης βάσει πληροφοριών· ικανό μείγμα δραστηριοτήτων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης· σχεδιασμός, αξιολόγηση και επανεξέταση των δραστηριοτήτων υπέρ της διασφάλισης της συμμόρφωσης, επικοινωνία με το κοινό και εξασφάλιση δράσεων παρακολούθησης· διασφάλιση του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων αρχών·

45. καλεί τις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές να εφαρμόσουν, πέρα από τις παραπάνω αρχές, μια προσέγγιση της διασφάλισης της συμμόρφωσης η οποία να βασίζεται στην ανάλυση των κινδύνων και προτρέπει την ΕΕ να διατυπώσει συστάσεις σχετικά με την εφαρμογή, στις οποίες θα συνυπολογίζονται οι ιδιαιτερότητες και τα συμφέροντα του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου·

46. θεωρεί την αξιολόγηση των κινδύνων σημαντική ευκαιρία για τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές, έτσι ώστε να μειώσουν τον περιττό διοικητικό φόρτο και να διατηρήσουν, ταυτόχρονα, ένα υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας, ιεραρχώντας καλύτερα τις προτεραιότητες σε ό,τι αφορά τη χρήση των περιορισμένων δυνατοτήτων επιθεώρησης που αυτές διαθέτουν·

47. φρονεί ότι η περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ θα πρέπει να εστιασθεί πρωτίστως στους κινδύνους της μη συμμόρφωσης και τον δυνητικό αντίκτυπο που αυτός συνεπάγεται για το περιβάλλον και την υγεία·

48. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δρομολογήσει στο εγγύς μέλλον μια πρωτοβουλία για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης, η οποία θα καλύπτει την προώθηση της συμμόρφωσης, της παρακολούθησης και της επιβολής, θα εστιάζεται σε μια προσέγγιση που θα βασίζεται στην ανάλυση των κινδύνων και θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (ΠΔΠ)·

49. επιδοκιμάζει την επιλογή μιας οριζόντιας οδηγίας της ΕΕ, η οποία θα θεσπίζει, για το σύνολο του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ, συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης δυνάμει των προαναφερόμενων αρχών και η οποία θα ανταποκρίνεται, συγχρόνως, στο αίτημα της ΕτΠ προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θεσπίσει ένα γενικό, δεσμευτικό πλαίσιο της ΕΕ για τους περιβαλλοντικούς ελέγχους και την περιβαλλοντική εποπτεία ⁽¹⁴⁾·

50. εκτιμά ότι οι αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές κατέχουν καθοριστικής σημασίας θέση ιδίως για τις δραστηριότητες προώθησης της συμμόρφωσης, η οποία αφορά τη συνεργασία με τους ρυθμιζόμενους φορείς εκμετάλλευσης αλλά και την ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με τη μη συμμόρφωση και τα αποτελέσματα σημαντικών επιθεωρήσεων που έχουν διενεργηθεί·

51. παροτρύνει τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές να εφαρμόσουν με συνέπεια τις νομοθετικές διατάξεις και να θεσπίσουν αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για τις παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς και να επιβάλουν τη συνεπή εφαρμογή της οδηγίας 2008/99/ΕΚ σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου·

52. προτείνει, ως συμπληρωματική δράση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να ενισχύουν τον ρόλο του δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος (IMPEL - European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law), εξασφαλίζοντας συγκεκριμένα, επίσης, τη δέουσα μακροπρόθεσμη χρηματοδοτική στήριξη του IMPEL, αυξάνοντας τη συστηματική χρήση των επιθεωρήσεων από ομοτίμους (peer-review inspections), καθώς και τη διεξαγωγή κοινών επιθεωρήσεων στο πλαίσιο του IMPEL ⁽¹⁵⁾ σε όλους τους τομείς της περιβαλλοντικής νομοθεσίας· αυξάνοντας τη συνεργασία του με άλλα ευρωπαϊκά δίκτυα που εργάζονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης· και αναπτύσσοντας περαιτέρω τα εθνικά δίκτυα IMPEL που προσλαμβάνουν εμπειρογνώμονες από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές κατά την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·

⁽¹⁴⁾ CDR593-2013_00_00_TRA_AC, CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.

⁽¹⁵⁾ CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.

53. στηρίζει το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁶⁾ προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει την οικοδόμηση ικανοτήτων μέσω της δημιουργίας των δικτύων δικαστών και εισαγγελέων που ειδικεύονται και σε εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος·

54. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην ενδεχόμενη νέα πρωτοβουλία της σχετικά με την εξασφάλιση της συμμόρφωσης, να συνυπολογίσει τις προηγούμενες εκκλήσεις της ΕτΠ όσον αφορά τόσο την ανάγκη να δοθεί νέα ώθηση στην οδήγία για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, όπως υποστηρίχθηκε επίσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όσο και τη θέσπιση γενικών κριτηρίων για τα εθνικά συστήματα επεξεργασίας των καταγγελιών ⁽¹⁷⁾·

55. υπενθυμίζει ότι τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ έχουν συγκεκριμένο θεματικό στόχο που αποσκοπεί στη βελτίωση της ικανότητας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και θα πρέπει ως εκ τούτου να διατεθούν επαρκή κονδύλια της ΕΕ για τον σκοπό αυτό.

Δ. Περαιτέρω δράσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ

Δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΕ

56. Προκειμένου να υλοποιήσει περαιτέρω το 7ο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον και τον Στόχο προτεραιότητας αριθ. 4 για τη βελτίωση της εφαρμογής, αλλά και για να δώσει συνέχεια στις συστάσεις που διατυπώνονται σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ όσον αφορά τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΕ ⁽¹⁸⁾:

α) να υιοθετήσουν αποτελεσματικές πολιτικές βασιζόμενες στις πηγές για την περαιτέρω προσέγγιση των επιπέδων φιλοδοξίας και των χρονικών πλαισίων της νομοθεσίας της ΕΕ που βασίζεται σε πηγές ή προϊόντα με την αντίστοιχη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τα πρότυπα ή τους στόχους ποιότητας περιβάλλοντος, ούτως ώστε να συνδράμουν καλύτερα τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές στην τήρηση των οριακών τιμών της ΕΕ, να προσδιορίσουν τα διασυννομιτικά θέματα που είναι πέρα από την άμεση ευθύνη αυτών των αρχών, και να διευρύνουν τις επιλογές κάλυψης του κόστους των αρμόδιων τοπικών και περιφερειακών αρχών στο περιβαλλοντικό δίκαιο της ΕΕ·

β) να προωθήσουν περαιτέρω και, με οικονομική υποστήριξη, κατά περίπτωση, να επεκτείνουν και να εδραιώσουν τις υφιστάμενες και πολύ διαφορετικές, όταν δεν επικαλύπτονται, πρωτοβουλίες που στηρίζουν την καινοτομία και τις βέλτιστες πρακτικές στις πόλεις και να ενθαρρύνουν τις πόλεις να προβάλλουν την ηγετική θέση τους, ιδίως με την περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πράσινης πρωτεύουσας, και τον νέο διαγωνισμό «Ευρωπαϊκό Πράσινο Φύλλο» για τις μικρότερες πόλεις·

γ) να καταστήσουν, επιπλέον, υποχρεωτική τη διενέργεια μιας ανάλυσης για τον εδαφικό αντίκτυπο και τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο των αξιολογήσεων εδαφικού αντίκτυπου κατά τη σύνταξη και την αναθεώρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ· και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των τοπικών επιχειρηματικών κοινοτήτων στις διευρυμένες δημόσιες διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τα προκαταρκτικά νομοθετικά στάδια και κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας·

δ) να διεξαγάγουν, στο πλαίσιο των τρεχουσών εργασιών για την καταλληλότητα της νομοθεσίας, αξιολογήσεις εδαφικού αντίκτυπου και επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα για το υφιστάμενο περιβαλλοντικό κεκτημένο και τους δεσμευτικούς στόχους·

57. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκροτήσει μια ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απαρτιζόμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών, των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των βασικών φορέων, με σκοπό την παροχή συμβουλών για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνοχής του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ και της εφαρμογής του ή να ενσωματώσει αυτό το έργο στο πλαίσιο της εντολής των υφιστάμενων ομάδων εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρόμοιας σύνθεσης· η ΕτΠ είναι πρόθυμη να συμβάλει σε αυτήν την ομάδα·

⁽¹⁶⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαρτίου 2013 [2012/2104(INI)].

⁽¹⁷⁾ CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin, Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαρτίου 2013 (2012/2104(INI)).

⁽¹⁸⁾ COR-2015-04129, CDR593-2013_00_00_TRA_AC, CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.

Δράσεις των κρατών μελών, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών αρχών

58. Η ΕτΠ προτρέπει:

- α) τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στενότερες επαφές με τις αρμόδιες για την εφαρμογή διοικήσεις, ήδη στο στάδιο της χάραξης των πολιτικών, καθώς και κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την επακόλουθη επιβολή, για παράδειγμα στο πλαίσιο ομάδων διακυβερνητικών φακέλων οι οποίες απαρτίζονται από εμπειρογνώμονες από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης εντός των κρατών μελών·
- β) τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να καθορίσουν τοπικούς/περιφερειακούς περιβαλλοντικούς στόχους και να χαράξουν σχετικές στρατηγικές, ή να ενσωματώσουν περιβαλλοντικούς στόχους στις υφιστάμενες (ολοκληρωμένες) στρατηγικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη, οι οποίες θα θεμελιώνονται στην πολιτική βούληση·
- γ) τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να λάβουν περαιτέρω μέτρα για τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση των επιμέρους πράξεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, με την καθιέρωση ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών αδειών·
- δ) τα εθνικά και τα περιφερειακά υπουργεία περιβάλλοντος και τους αντίστοιχους περιβαλλοντικούς οργανισμούς, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, να εκπονήσουν έγγραφα καθοδήγησης, τα οποία θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, καταλόγους ελέγχου για τις διάφορες διαδικασίες·
- ε) τα κράτη μέλη να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ εγκαίρως, επακριβώς και με αποτελεσματικό τρόπο·
- στ) τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές να καταργήσουν σταδιακά τις περιβαλλοντικά επιβλαβείς επιδοτήσεις και να αυξήσουν όλο και περισσότερο τη χρήση μηχανισμών της αγοράς και φιλικών προς το περιβάλλον φορολογικών μεταρρυθμίσεων·

Ενίσχυση της συνεργασίας της ΕτΠ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη βελτίωση της εφαρμογής και του ελέγχου της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ·

59. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη νέα έμφαση που αποδίδουν οι συννομοθέτες στη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ και του ελέγχου της ⁽¹⁹⁾·

60. ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να διερευνήσουν από κοινού με την ΕτΠ τον τρόπο με τον οποίο η ΕτΠ, στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου, μπορεί να συνεισφέρει τις εμπειρίες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στις εκάστοτε ελεγκτικές δραστηριότητές τους·

61. επισημαίνει την εμπειρία που έχει αποκτήσει με την κοινή τεχνική πλατφόρμα συνεργασίας για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία παρέχει ένα φόρουμ για την προώθηση του διαλόγου όσον αφορά τα τοπικά και περιφερειακά προβλήματα και τις αντίστοιχες λύσεις κατά την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ·

62. υπογραμμίζει ότι η εν λόγω Πλατφόρμα έχει αναγνωριστεί από το Συμβούλιο και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έχει τοποθετηθεί σε μια υγιή και μακροπρόθεσμη βάση στο πλαίσιο του 7ου ΠΔΠ (Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον), στοιχείο που επιβεβαιώνει ότι η συσταθείσα Πλατφόρμα «θα διευκολύνει τον διάλογο και την ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής της νομοθεσίας σε τοπικό επίπεδο»·

⁽¹⁹⁾ Δήλωση του προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. La Via, στη συνεδρίαση της επιτροπής ENVE («Περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και ενέργεια») της ΕτΠ, η οποία διεξήχθη στις 3 Μαρτίου 2015· Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 9 Οκτωβρίου 2015: Ενσωμάτωση της πράσινης διάστασης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο: επιδοτήσεις επιβλαβείς για το περιβάλλον και εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας - Ανταλλαγή απόψεων. Ενημερωτικό έγγραφο της προεδρίας <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12790-2015-REV-1/el/pdf>

63. ζητεί, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνικής πλατφόρμας, και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σε ποιο βαθμό οι συνεδριάσεις της τεχνικής πλατφόρμας μπορούν να συνδεθούν με τις συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για τη βελτίωση της εφαρμογής και του ελέγχου της περιβαλλοντικής νομοθεσίας·

64. εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ μια προορατική προσέγγιση, ζητώντας την έγκαιρη συμβολή της ΕτΠ στη χάραξη των πολιτικών με την κατάρτιση διερευνητικών γνωμοδοτήσεων, όπως ορίζεται στη συμφωνία συνεργασίας που υπογράφηκε μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων ⁽²⁰⁾. Η ΕτΠ προτείνει να εξετασθεί από κοινού κατά πόσο θα μπορούσε να συνδιοργανώνεται σε πιο τακτική βάση μια συνεδρίαση της τεχνικής πλατφόρμας στο πλαίσιο κάθε διερευνητικής γνωμοδότησης.

65. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τυχόν μελλοντικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της εφαρμογής και της διαχείρισης περιβαλλοντικών θεμάτων, όπως η πρωτοβουλία για την Περιβαλλοντική αξιολόγηση εφαρμογής (ΠΑΕ) ⁽²¹⁾.

Βρυξέλλες 7 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽²⁰⁾ CdR 164/2010.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_env_088_environmental_implementation_review_en.pdf.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας»

(2016/C 240/05)

Εισηγητής: ο κ. Michel LEBRUN (BE/PPE), δημοτικός σύμβουλος Viroinval**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας

COM(2015) 339 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. εκτιμά ότι από την ενεργειακή μετάβαση πρέπει να επωφελούνται πλήρως οι τελικοί καταναλωτές: νοικοκυριά, επιχειρήσεις και βιομηχανία. Στα πλαίσια αυτά, οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε θέματα διαχείρισης της ενέργειας πρέπει να αποβλέπουν στον έλεγχο της κατανάλωσης από τον ίδιο τον καταναλωτή, ώστε να μπορεί να επωφελείται από τις νέες τεχνολογίες για να μειώσει τον λογαριασμό του και να συμβάλλει στην προσπάθεια της ΕΕ να εκπληρώσει τους φιλόδοξους στόχους που τέθηκαν στο Παρίσι κατά την COP 21. Πρέπει μέσω αυτών των πολιτικών να του δίνεται η δυνατότητα όχι μόνο να λαμβάνει ενεργό ρόλο στην αγορά, αλλά και να επωφελείται από αποτελεσματικούς και πρόσφορους μηχανισμούς προστασίας των καταναλωτών, που ίσως να είναι απαραίτητοι για την επίλυση της ενεργειακής πείνας·

2. παρατηρεί τις προόδους που έχουν ήδη σημειωθεί όσον αφορά την ορθολογική χρήση της ενέργειας, τη μείωση της κατανάλωσης, καθώς και την ανάπτυξη και εξάπλωση τεχνολογιών και υπηρεσιών που επιτρέπουν καλύτερη διαχείριση της ενέργειας σε τοπική κλίμακα και σε κλίμακα τελικών καταναλωτών, μεταξύ άλλων χάρη σε ένα εθελοντικό και δυναμικό ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο. Η μελλοντική νομοθεσία θα πρέπει να παροτρύνει τα κράτη μέλη και τους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για βελτίωση των επιδόσεών τους σε θέματα ενεργειακής απόδοσης, μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ανάπτυξης του δυναμικού παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένου του αποκεντρωμένου παραγωγικού δυναμικού·

3. διαπιστώνει ότι υφίστανται ήδη ή βρίσκονται στη φάση της ανάπτυξης πάρα πολλές και πολύ ποικίλες υπηρεσίες και τεχνικές ή τεχνολογικές λύσεις στον τομέα της διαχείρισης της κατανάλωσης και του ελέγχου της ζήτησης, καθώς και της διαχείρισης της αποκεντρωμένης παραγωγής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) οφείλει να μεριμνήσει κατά προτεραιότητα για την τόνωση και τη στήριξη της ανάπτυξης των εργαλείων αυτών, για την εκτίμηση του ενδιαφέροντος που παρουσιάζουν και του αντίκτυπού τους —τόσο σε ενεργειακό όσο και σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο—, καθώς και για την παισίωσή τους ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλής, ευχερής και προσιτή χρήση τους·

4. επιδιώκει με την παρούσα γνωμοδότηση να συμβάλει στον ευρύτερο προβληματισμό με θέμα τη στρατηγική πλαίσιο για την ενεργειακή ένωση και επιδοκιμάζει πολλές από τις κύριες απόψεις της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με μια νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας [COM(2015) 339 final]. Με την εν λόγω ανακοίνωση τίθενται οι βάσεις μιας ενεργειακής ένωσης με επίκεντρο τον πολίτη και καθίσταται δυνατή η προστασία των πλέον ευάλωτων καταναλωτών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει —με σαφές χρονοδιάγραμμα— συνέχεια στην ανακοίνωση αυτή με την υιοθέτηση και την εφαρμογή ειδικών και συγκεκριμένων πρωτοβουλιών στα πεδία που αναφέρονται στο έγγραφο, με γνώμονα και τις προσδοκίες και τις εμπειρίες των ΟΤΑ·

5. επί του προκειμένου, επαναλαμβάνει το αίτημά της για πλήρη εφαρμογή των μέτρων της τρίτης δέσμης μέτρων για την ενέργεια, της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση και της οδηγίας για την εναλλακτική επίλυση των διαφορών·

6. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε λεπτομερή μελέτη των προκλήσεων, εμποδίων και ευκαιριών που συνδέονται με την ουσιαστική συμμετοχή των καταναλωτών ενέργειας στις αγορές ενέργειας, ώστε να αντληθεί εμπειριστατωμένη γνώση της κατάστασής τους και των ενδεχόμενων δυσχερειών που αντιμετωπίζουν, οι οποίες θα δικαιολογούσαν ενδεχομένως τη λήψη νέων μέτρων στήριξης εκ μέρους της ΕΕ ή των κρατών μελών, των ΟΤΑ ή των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών·

7. υπογραμμίζει τον μείζονα ρόλο που διαδραματίζουν οι ΟΤΑ στην υλοποίηση της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας, στη δημιουργία και τη χρηματοδότηση υποδομών διανομής, μέτρησης και διαχείρισης της ζήτησης ενέργειας, στη διαχείριση της αποκεντρωμένης παραγωγής, της διάδοσης των ορθών πρακτικών που αναπτύσσονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και στην ενημέρωση και στην παροχή συμβουλών προς τους καταναλωτές ενέργειας. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ ζητά να κληθεί να συμμετάσχει σε όλα τα στάδια διαμόρφωσης των σχετικών πολιτικών που πρόκειται να υιοθετηθούν στο μέλλον από την ΕΕ·

8. επί του προκειμένου, επαναλαμβάνει ότι οποιαδήποτε μελλοντική νομοθεσία σχετική με τη διαχείριση της ζήτησης ενέργειας και της αποκεντρωμένης παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και με την προστασία των καταναλωτών και των δικαιωμάτων τους, επιβάλλεται απολύτως να βασίζεται στην αρχή της επικουρικότητας. Η ΕτΠ ζητά από την ΕΕ να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ, ώστε να τους εξασφαλίζει επίπεδο παρέμβασης που θα ανταποκρίνεται στην πλήρη τήρηση της εν λόγω αρχής της επικουρικότητας·

9. επιβεβαιώνει τη βούλησή της να συνεχίσει να συμβάλλει στην προετοιμασία και στις διεργασίες του ενεργειακού φόρουμ πολιτών και να συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατυπώνοντας συστάσεις σχετικά με τις πρόσφατες και μελλοντικές πρωτοβουλίες και με τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπό τους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

10. χαιρετίζει το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρεται στο σύμφωνο των δημάρχων⁽¹⁾. Υπενθυμίζει ότι οι υπογράφωντες το σύμφωνο, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης από ολόκληρη την ΕΕ, συνιστούν πραγματικό παράδειγμα προς μίμηση κατανάλωσης βιώσιμης ενέργειας και προωθούν οικειοθελώς στους καταναλωτές τις ορθές πρακτικές σε θέματα αυτόνομης παραγωγής. Επίσης, υπογραμμίζει ότι περισσότερα από 180 μέλη εκπροσωπούν ήδη τα συμβαλλόμενα μέρη του συμφώνου των δημάρχων και ότι η ΕτΠ έχει δεσμευτεί να το προωθήσει στα μέλη της και στις λοιπές επαφές της με τους ΟΤΑ τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ· επαναλαμβάνει ωστόσο ότι το σύμφωνο των δημάρχων δεν αντιπροσωπεύει όλους τους ΟΤΑ της Ευρώπης. Άλλες πρωτοβουλίες που επιτρέπουν στις πόλεις την επίτευξη φιλόδοξων στόχων δεν πρέπει να γίνονται αντικείμενο διακρίσεων⁽²⁾·

11. επισημαίνει ότι θα πρέπει επίσης να υπάρξει αναφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο σύμφωνο των νήσων, μια πρωτοβουλία ανάλογη και παράλληλη προς το σύμφωνο των δημάρχων, με πάνω από εκατό υπογραφές, στα πλαίσια της οποίας οι αρχές των νήσων αναπτύσσουν σημαντικό έργο για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας της ΕΕ έως το 2020·

12. επαναλαμβάνει το αίτημά της να εκπροσωπείται εντός των κυριότερων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας — ACER) και σε εθνικό επίπεδο (εθνικές ρυθμιστικές αρχές)⁽³⁾·

13. επισημαίνει ότι οι όποιοι νέοι στόχοι σε θέματα διαχείρισης της ζήτησης ενέργειας και της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και τα τυχόν σχετικά οικονομικά μέσα, θα πρέπει πάντοτε να υιοθετούνται τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Η ΕτΠ ζητά να λαμβάνει υπόψη η ΕΕ τον αντίκτυπο που ενδέχεται να έχουν ενδεχόμενα νέα μέτρα στο σύνολο των ΟΤΑ, στους προϋπολογισμούς τους και στη διοικητική και επιχειρησιακή τους ικανότητα, εφαρμόζοντας στην πράξη, στο κάθε στάδιο του προβληματισμού της, την αρχή της προφύλαξης και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις συγκεκριμένες δυσχέρειες που αντιμετωπίζει κάθε είδους κοινότητα· υπογραμμίζει δε πως η αρχή της προφύλαξης ως θεμελιώδες συστατικό του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζεται και στην ενεργειακή πολιτική της ΕΕ·

14. όσον αφορά τις ενεργειακές υποδομές, δηλώνει ότι η ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών και η χειραφέτησή τους θα μπορούσαν να τονωθούν (υπό τον όρο να επιτυγχάνεται το οικονομικό συμφέρον του τελικού καταναλωτή) χάρη στην ανάπτυξη έξυπνων δικτύων και μετρητών που να είναι προσίτα και αποδοτικά, με υψηλές επιδόσεις, ικανά να περιορίζουν αισθητά τις απάτες, εύκολα στη χρήση, ασφαλή και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προσδοκίες των καταναλωτών από άποψη πληροφόρησης, ελέγχου της κατανάλωσης και μείωσης του ύψους του λογαριασμού·

⁽¹⁾ Βλέπε επίσης ENVE-VI/005.

⁽²⁾ Βλέπε σημεία 25 και 31 της γνωμοδότησης ENVE-VI-006.

⁽³⁾ Βλέπε επίσης ENVE-VI/003, σημείο 57.

15. τονίζει τη σημασία του ρόλου που κατέχουν οι διαχειριστές δικτύων —ιδίως δε οι διαχειριστές δικτύων διανομής— στην ανάπτυξη των έξυπνων δικτύων σε τοπικό επίπεδο, στην εγκατάσταση και τη διαχείριση έξυπνων μετρητών, καθώς και στην εφαρμογή λύσεων για τις νέες ανάγκες ευελιξίας (σε επίπεδο ανάληψης ενέργειας από το δίκτυο και έγχυσης ενέργειας στο δίκτυο), λύσεων που έχουν καθοριστική σημασία για την εύρυθμη λειτουργία της μελλοντικής αγοράς. Σημειώνει την πρόθεση της Επιτροπής να παρακολουθήσει εκ του σύνεγγυς την εφαρμογή των υφιστάμενων ενωσιακών προδιαγραφών ευφυούς μέτρησης, ευφύων δικτύων και διαχείρισης πληροφοριών. Συμφωνεί δε ότι πρέπει ο πελάτης, ή κάποιος τρίτος που έχει ορίσει ο πελάτης, να έχει άρτια και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στις πληροφορίες για τους καταναλωτές. Συν τοις άλλοις, προσβλέπει στην εκπόνηση του απαραίτητου νομικού πλαισίου ως προς τη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά και την επανεξέταση του γενικού κανονισμού της ΕΕ για την προστασία δεδομένων·

16. υπογραμμίζει ότι σε πολλές περιοχές η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών απαιτεί σημαντικές δαπάνες, λόγω των πεταλαιωμένων ή ακόμη και ανύπαρκτων ενεργειακών υποδομών· ως εκ τούτου, κρίνει αναγκαίο να αναπτυχθεί μια μέθοδος, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, βάσει της οποίας θα κατανέμονται οι δαπάνες μεταξύ του προμηθευτή υπηρεσιών, του καταναλωτή και των ΟΤΑ και θα προσδιορίζεται το ύψος των διαθέσιμων επιδοτήσεων για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων. Η μετάβαση πρέπει να γίνει κατά τρόπον ώστε, εντέλει, να οδηγεί σε μείωση του λογαριασμού των καταναλωτών. Παράλληλα, η ΕτΠ κρίνει ιδιαίτερα σημαντικό να ενημερωθούν δεόντως οι καταναλωτές σχετικά με τυχόν προβληματισμούς τους και με τα πλεονεκτήματα των τεχνολογιών και το ύψος της ενδεχόμενης συμμετοχής τους, ώστε να μετριαστεί η αντίσταση προς την καινοτομία·

17. επιδοκιμάζει την έμφαση που δίνει η Επιτροπή στο ζήτημα της ενεργειακής πενίας, το οποίο απασχολεί σοβαρά αρκετούς ΟΤΑ, καθώς και την αντιμετώπιση μέσω τόσο της κοινωνικής όσο και της ενεργειακής πολιτικής. Καλεί την Επιτροπή να μην περιοριστεί στη βελτίωση της συλλογής δεδομένων, αλλά να φροντίσει να διατυπωθεί ένας κοινός ορισμός της ενεργειακής πενίας και να διαμορφωθεί ένα κατάλληλο σχέδιο δράσης βασισμένο στην κατοχύρωση της πρόσβασης στην ενέργεια ως στοιχειώδους κοινωνικού δικαιώματος·

18. τονίζει τη σημασία της χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSD) κατά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας και τη θέσπιση μέτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης·

19. ζητά από την ΕΕ και από τα κράτη μέλη να καθιερώσουν ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που να είναι ευνοϊκό και για τους καταναλωτές ενέργειας και για τους παραγωγούς-καταναλωτές («prosumers») και άλλους παρόχους ενέργειας που συμμετέχουν ενεργά στις λιανικές αγορές ενέργειας. Εξάλλου, επιβάλλεται να εξασφαλιστεί επαρκής και ευπρόσιτη χρηματοδότηση για τους ΟΤΑ, που συντελούν στην ενεργειακή μετάβαση προς λιανικές αγορές ενέργειας βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς·

Βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών στην πληροφόρηση

20. τονίζει ότι η πραγματική αυτονομία των καταναλωτών προϋποθέτει την ευαισθητοποίηση των πολιτών —με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, όπως, λόγω χάρη, η εγκατάσταση ενός έξυπνου μετρητή και η πρόσβαση των καταναλωτών στις πληροφορίες που αυτός παρέχει— σχετικά με την ορθολογική χρήση της ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος —ιδίως δε τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα— και την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη· Η ευαισθητοποίηση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από σαφή και πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές, βάσει των οποίων μπορούν ενδεχομένως να προκρίνουν τη βιώσιμη προμήθεια και διαχείριση, σε προσιτές τιμές·

21. υπογραμμίζει την ανάγκη εξασφάλισης της πρόσβασης των καταναλωτών σε απλή, σαφή, πλήρη και κατάλληλη, ασφαλή, αξιόπιστη, δωρεάν και ανεξάρτητη πληροφόρηση σε θέματα ενέργειας, όσον αφορά είτε τις προσφορές προμήθειας, τις συμβάσεις, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους είτε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών και εθνικών επιδοτήσεων, που μπορούν να τους βοηθήσουν να μειώσουν την κατανάλωση και τον λογαριασμό τους ή να αποκτήσουν και να θέσουν σε λειτουργία δικές τους διατάξεις παραγωγής ενέργειας. Αυτό σημαίνει επίσης ότι πρέπει να παρέχεται ειδική ενημέρωση, και σε κατάλληλη μορφή, στους πιο ευάλωτους καταναλωτές (συμπεριλαμβανομένων όσων δεν είναι πολύ εξοικειωμένοι με τις μορφές ηλεκτρονικής επικοινωνίας ή δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτές)·

22. επισημαίνει ότι οι ΟΤΑ, ως οι εγγύτερες προς τους πολίτες αρχές, μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική συνδρομή και συμβουλές στους καταναλωτές και ότι θα μπορούσαν επίσης να καθιερώσουν μια νοοτροπία που να ευνοεί τις πρωτοβουλίες σε τοπική κλίμακα. Ωστόσο υπογραμμίζει ότι απαιτούνται επιπρόσθετα μέσα, έτσι ώστε να μπορούν οι ΟΤΑ να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους και να βρίσκουν καινοτόμες λύσεις·

Διαμόρφωση της ζήτησης

23. προτείνει να υιοθετηθούν νέες απαιτήσεις και κίνητρα για τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς και διανομής, ώστε να αυξηθεί η ευελιξία των ενεργειακών δικτύων χάρη στα έξυπνα συστήματα, στην αποθήκευση ενέργειας και στις μετατροπές μεταξύ διαφόρων φορέων ενέργειας·

24. παρατηρεί ότι πρέπει να καθιερωθούν ισότιμες συνθήκες ανταγωνισμού για όλους τους μελλοντικούς φορείς παραγωγής και διανομής ενέργειας και/ή παροχής νέων υπηρεσιών, ώστε να καταστεί δυνατή, λόγω χάρη, η ευελιξία του δικτύου και η ενσωμάτωση της ενέργειας που παράγεται από τους παραγωγούς-καταναλωτές (συμπεριλαμβανομένων των φορέων συγκέντρωσης)·

25. επισημαίνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η ενεργειακή πολιτική πρέπει να συμβάλλει στον περιορισμό του μεριδίου της ενέργειας στον προϋπολογισμό των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και, συνεπώς, στη μείωση του τελικού λογαριασμού τους. Επί του προκειμένου, η ΕΤΠ ανησυχεί για το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η διαμόρφωση της ζήτησης κινδυνεύει να φέρει τους καταναλωτές αντιμέτωπους με μεταλλαγές των αγορών χονδρικής και λιανικής, που ενδέχεται να καταλήξουν σε εκτροπές των τιμολογίων στις οποίες οι καταναλωτές δεν θα μπορούσαν να ανταποκριθούν. Επομένως, πρέπει να προβλεφθούν πρότυπα κοστολόγησης με εγγυημένες, μακροπρόθεσμα, τιμές, ώστε να προστατευτούν οι καταναλωτές από τυχόν παρεκτροπές. Οι καταναλωτές πρέπει επίσης να ενημερώνονται σχετικά με το πώς να χρησιμοποιούν τη διακύμανση των τιμών και να επωφελούνται από τα τιμολόγια που εφαρμόζονται·

Διευκόλυνση της αλλαγής προμηθευτή

26. συμφωνεί ότι τα προβλήματα αυτά οδηγούν ενίοτε σε αστοχίες της αγοράς ενέργειας, καθώς και ότι η απουσία ανταγωνισμού μπορεί να είναι σοβαρό εμπόδιο στην ανάπτυξη μιας αγοράς φιλικότερης προς τον καταναλωτή. Εντούτοις φρονεί ότι πρέπει να υπάρξουν ρυθμιστικές εξελίξεις λόγω των ειδικών αναγκών των διαφόρων μερών, συμπεριλαμβανομένων των ΟΤΑ και των ευάλωτων καταναλωτών·

27. εκφράζει τη λύπη της που οι διαδικασίες αλλαγής προμηθευτή ενέργειας εξακολουθούν να είναι περίπλοκες, χρονοβόρες και εξαιρετικά γραφειοκρατικές, ζητά δε από τους διαφόρους ρυθμιστικούς οργανισμούς να μεριμνήσουν για την πραγματική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τους όρους που διέπουν την αλλαγή προμηθευτή·

28. στηρίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να μεριμνήσει έτσι ώστε κάθε καταναλωτής να έχει πρόσβαση σε τουλάχιστον ένα «ανεξάρτητο και επαληθευμένο εργαλείο σύγκρισης». Τα εργαλεία σύγκρισης πρέπει να είναι σαφή, πλήρη, αξιόπιστα και ανεξάρτητα, εύχρηστα και δωρεάν. Θα πρέπει να επιτρέπουν τη σύγκριση των τρεχουσών συμβάσεων με τις προσφορές της αγοράς. Ενώ οι προμηθευτές τείνουν να διαφοροποιούν τις προσφορές τους συμπεριλαμβάνοντας και υπηρεσίες στις συμβάσεις παροχής ενέργειας, τα εργαλεία σύγκρισης πρέπει να επιτρέπουν τη σύγκριση των διαφόρων προτεινόμενων «πακέτων», αλλά και τη σύγκριση μόνο της συνιστώσας των «πακέτων» που αφορά αποκλειστικά την παροχή ενέργειας·

29. προτείνει να οργανωθούν ενημερωτικές εκστρατείες σχετικά με την αλλαγή προμηθευτή, με πρωτοβουλία των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας, των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των οργανώσεων καταναλωτών. Οι εκστρατείες αυτές θα μπορούσαν να αναφέρονται στα υφιστάμενα εργαλεία σύγκρισης·

30. υποστηρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικοί και περιφερειακοί ρυθμιστικοί οργανισμοί θα έπρεπε να μεριμνούν για την ομαλή διεξαγωγή των διαδικασιών αλλαγής προμηθευτή, οι δε καταναλωτές —ιδίως οι πλέον ευάλωτοι— θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη παροχή συμβουλών σχετικά με την επιλογή σύμβασης παροχής, καθώς και σε συνδρομή για την αλλαγή προμηθευτή και/ή σύμβασης·

31. τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση μιας φιλόδοξης νομοθεσίας για τη μείωση του απαιτούμενου χρόνου για τη μετάβαση του πελάτη από έναν προμηθευτή σε άλλον, καθώς και για την αυτοματοποίηση της διαδικασίας μετάβασης·

32. επιθυμεί να πλαισιωθούν καλύτερα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα ζητήματα που αφορούν τις εμπορικές πρακτικές και την προσέλκυση πελατείας στον τομέα της παροχής ενέργειας, ώστε να περιοριστεί η αστάθεια των τιμών και να εξαλειφθούν τυχόν παρεκτροπές και καταχρηστικές πρακτικές στον τομέα αυτόν. Επ' αυτού η ΕΤΠ ζητά επιμόνως να τεθούν πλήρως σε εφαρμογή η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και η οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών·

33. ζητά την προώθηση και την καλύτερη πλαισίωση της συλλογικής προμήθειας ενέργειας για τους δημόσιους φορείς, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η συλλογική προμήθεια πρέπει να βελτιώνει τη λειτουργία της αγοράς, να εγγυάται το δικαίωμα πρόσβασης στην ενέργεια σε όλους και να διευκολύνει την πρόσβαση αυτή, μειώνοντας ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα την επίπτωση του ενεργειακού λογαριασμού επί του προϋπολογισμού των καταναλωτών·

Προώθηση πιο ευανάγνωστων και συγκρίσιμων λογαριασμών

34. ζητά από την Ευρωπαϊκή Ένωση να εξετάσει τις διάφορες συνιστώσες των λογαριασμών ενέργειας, προκειμένου να καταρτίσει ένα υπόδειγμα λογαριασμού όπου θα περιλαμβάνονται ένα σύνολο τυποποιημένων, ευανάγνωστων και σαφών στοιχείων, συγκρίσιμων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το οποίο θα επιτρέπει στον καταναλωτή να βελτιστοποιήσει τον τρόπο που καταναλώνει ενέργεια. Από την άποψη αυτή η ΕτΠ υποστηρίζει την πρωτοβουλία του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (CEER) που αποβλέπει στην πρόταση εναρμονισμένων ορισμών για τα διάφορα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στους λογαριασμούς ενέργειας·

35. ζητά να συνδυαστεί η τυποποίηση αυτή με την υποχρεωτική αναγραφή στον τελικό λογαριασμό πληροφοριών σχετικών με τα δωρεάν διαθέσιμα εργαλεία και υπηρεσίες για τη σύγκριση των προσφορών παροχής, καθώς και πληροφοριών σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών και συνδρομής για τα θέματα αυτά προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις·

36. ζητά από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν εργαλεία και υπηρεσίες που θα διευκολύνουν την κατανόηση των λογαριασμών από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, ώστε να είναι δυνατή η ανάλυση των λογαριασμών αυτών και ενδεχομένως η παροχή συμβουλών και συνδρομής προς τους τελικούς καταναλωτές σε περίπτωση που θα χρειαστεί να αποκατασταθούν διαπιστωθείσες παρατυπίες, ή ακόμη η παροχή καθοδήγησης για την επιλογή συμβάσεων παροχής που να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους·

37. συνιστά οι λογαριασμοί και οποιαδήποτε πληροφορία διατίθεται από τους προμηθευτές στους τελικούς πελάτες τους να μπορούν να αποστέλλονται στη μορφή που επιθυμούν οι πελάτες, δηλαδή είτε ταχυδρομικά είτε ηλεκτρονικά, χωρίς καμία διάκριση·

38. τονίζει ότι οι εύαλτοι καταναλωτές έχουν αυξημένες πιθανότητες να δυσκολεύονται να εντοπίσουν τα πλέον συμφέροντα τιμολόγια μέσα στο ευρύ φάσμα των προσφορών και ότι συχνά ζητούν βοήθεια απευθυνόμενοι στο πλησιέστερο επίπεδο διακυβέρνησης. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ζητά από την Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξει τους ΟΤΑ για τη συγκρότηση συστημάτων συνδρομής στον τομέα της ενέργειας, όταν αυτή δεν εξασφαλίζεται από τα κράτη μέλη·

Βελτίωση της ανάγνωσης των μετρητών

39. εκτιμά ότι οι καταναλωτές θα έπρεπε να διαθέτουν ευχερή πρόσβαση στις ενδείξεις του μετρητή τους με διάφορους τρόπους [μέσω του ίδιου του έξυπνου μετρητή, μέσω απευθείας σύνδεσης (on line), μέσω λεπτομερούς καταγραφής της κατανάλωσής τους στον μηνιαίο ενεργειακό λογαριασμό τους, μέσω εξατομικευμένης συνοδείας κ.λπ.]·

40. τονίζει ότι οι καταναλωτές πρέπει να ενημερώνονται κατά τρόπο κατανοητό για τη διαχείριση των ενδείξεων των μετρητών και τη χρήση των στοιχείων της κατανάλωσής τους και να τους διευκρινίζεται ποιες πληροφορίες συλλέγονται και φυλάσσονται, με ποια συχνότητα και για πόσο χρονικό διάστημα·

41. επιμένει ότι πρέπει να υιοθετηθεί σε ευρωπαϊκή κλίμακα ένα αυστηρό πλαίσιο σε θέματα ασφάλειας και προστασίας της ιδιωτικότητας όσον αφορά τα στοιχεία των μετρητών·

Στήριξη και πλαισίωση της ανάπτυξης των έξυπνων μετρητών, της έρευνας και της καινοτομίας

42. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για επιτάχυνση της καθιέρωσης έξυπνων συστημάτων, τόσο σε επίπεδο δικτύων όσο και παραγωγών και καταναλωτών, για βελτιστοποίηση του συνολικού συστήματος και για αξιοποίηση των έξυπνων μετρητών ως καθοριστικού στοιχείου μιας αποτελεσματικής διαχείρισης της ζήτησης, με την ενεργό συμμετοχή του καταναλωτή·

43. τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης ενός αυστηρού πλαισίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τη διάδοση της χρήσης έξυπνων μετρητών και τις επιλογές χρήσεων και λειτουργιών των εν λόγω μετρητών, υπενθυμίζει όμως παράλληλα ότι στόχος της διάδοσης αυτής είναι ο εξορθολογισμός και η μείωση της κατανάλωσης. Επί του προκειμένου, η ΕτΠ υποστηρίζει ότι κάθε νέα τεχνολογική επιλογή, εάν πρόκειται να οριστεί ως πρότυπο, πρέπει, προτού υιοθετηθεί, να υπόκειται σε αξιολόγηση του ενδεχόμενου ενεργειακού, οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου της·

44. ζητά από την ΕΕ και από τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στην εφαρμοσμένη έρευνα σε θέματα διαχείρισης και μείωσης της κατανάλωσης, μετατόπισης και ελέγχου του φορτίου, σχεδιασμού έξυπνων, ασφαλών, αξιόπιστων και αποδοτικών συστημάτων μέτρησης, διανομής και μεταφοράς, καθώς και συστημάτων αποθήκευσης για βιομηχανική και οικιακή χρήση·

45. τονίζει ότι η ανάπτυξη και η λειτουργία των πόλεων ασκεί τεράστια επίδραση στις ενεργειακές ανάγκες, εφόσον αντιστοιχεί στο 60 % με 80 % της παγκόσμιας κατανάλωσης ενέργειας και περίπου στο ίδιο ποσοστό εκπομπών CO₂. Ως εκ τούτου, μια ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για τους έξυπνους δήμους και κοινότητες, καθώς και άλλα καινοτόμα πρότυπα επιχειρηματικής δραστηριότητας και χρηματοδότησης, θα μπορούσαν να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη έξυπνων τεχνολογιών στον τομέα της ενέργειας·

Δυνατότητα συμμετοχής των ΟΤΑ και των πολιτών στις αγορές ενέργειας

46. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι ο ρόλος των ΟΤΑ αναγνωρίζεται στην ανακοίνωση μόνο στο σημείο όπου γίνεται αναφορά — και δη σε περιορισμένο πλαίσιο— στην «αύξηση της συμμετοχής των καταναλωτών» και πιο συγκεκριμένα στο σύμφωνο των δημάρχων· δεν υπάρχει μνεία στη δράση των ΟΤΑ π.χ. στα γενικά συμπεράσματα, όπου κρίνεται ότι «χρειάζεται η περαιτέρω ανάληψη δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, αλλά και συνεργατικές πρωτοβουλίες του κλάδου, των οργάνωσεων καταναλωτών και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών». Συνεπώς, ζητά από την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τον τοπικό και περιφερειακό παράγοντα —και ως παραγωγό ή πάροχο ενέργειας— γενικότερα στις μελλοντικές δράσεις της στον τομέα·

47. πιστεύει μεν ότι οι ευφυείς μετρήσεις μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέσο αντιμετώπισης της ενεργειακής πενίας, αλλά υπενθυμίζει ότι δεν πρέπει η σχετική τεχνολογία να συνεπιφέρει σημαντική επιβάρυνση των καταναλωτών και/ή υπερβολικούς περιορισμούς στη χρήση ενέργειας που θα κάνουν·

48. ζητά από την ΕΕ και από τα κράτη μέλη της να μεριμνήσουν ώστε οι ΟΤΑ, καθώς και οι τοπικές επιχειρήσεις του κλάδου της ενέργειας, να διαθέτουν επαρκή και εύκολα προσβάσιμη χρηματοδότηση ώστε να μπορούν να αναπτύξουν πολιτικές και έργα στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, της παραγωγής και της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως για παράδειγμα με την παροχή συμβουλών για τη χρησιμοποίηση ενέργειας. Η ΕτΠ υποστηρίζει ότι η ΕΕ πρέπει να εντάξει το συγκεκριμένο στοιχείο σε όλα τα μελλοντικά προγράμματα χρηματοδότησης που πρόκειται να εφαρμοστούν στον τομέα αυτόν·

49. προτείνει να δημιουργηθεί ένα σαφές πλαίσιο που θα παρέχει στην ενέργεια που παράγεται από τους καταναλωτές ευχερή πρόσβαση στα έξυπνα δίκτυα, διευκολύνοντας και συντομεύοντας τις χρονοβόρες διαδικασίες χορήγησης αδειών/εγκρίσεων και αίροντας τα λοιπά διοικητικά και ρυθμιστικά εμπόδια που παρακωλύουν τον πραγματικό ανταγωνισμό·

50. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο που θα εγγυάται ισότιμες συνθήκες ανταγωνισμού στους παραγωγούς-καταναλωτές ως νεοεισερχόμενους φορείς της αγοράς και να θεσπίσει επαρκή κίνητρα και τις αναγκαίες εγγυήσεις για την ενθάρρυνση της αποκεντρωμένης αυτοκατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τη δίκαιη πληρωμή της ενεργειακής παραγωγής·

51. διαπιστώνει ότι υπάρχουν πολλά παραδείγματα ορθών πρακτικών όσον αφορά τη συμμετοχή των καταναλωτών στην καλή διαχείριση της κατανάλωσης και στην αποκεντρωμένη ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές, τονίζει δε τον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών·

52. επισημαίνει ειδικότερα το εξαιρετικό δυναμικό της ατομικής και συλλογικής αυτοπαραγωγής από τοπικά διαθέσιμες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ζητά δε από την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλύσει τους ρυθμιστικούς και οικονομικούς φραγμούς — συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν την ανάγκη προσαρμογής των υφιστάμενων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας στους μηχανισμούς αυτοκατανάλωσης— που εμποδίζουν την ανάπτυξη των σχετικών πρωτοβουλιών και να υιοθετήσει τα μέτρα που θα επιτρέψουν την υπέρβασή τους. Επ' αυτού η ΕτΠ τονίζει ότι η έννοια της ανάληψης ευθύνης είναι σημαντική για να επιτευχθεί η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση, υποστηρίζει δε ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους καταναλωτές που δεν διαθέτουν τα οικονομικά ή τα πρακτικά μέσα για να επενδύσουν σε τεχνολογίες αυτοπαραγωγής. Επίσης, υπογραμμίζει πόσο σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν οι ΟΤΑ στην οργάνωση και στην υποστήριξη των τοπικών πρωτοβουλιών ως προς τα συστήματα συλλογικής, συνεργατικής ή ίδιας παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης ενέργειας·

53. χαιρετίζει την πρωτοβουλία του ενεργειακού φόρουμ πολιτών, τονίζοντας παράλληλα ότι θα ήταν ευκαταίε να συγκροτηθούν και άλλες περιοδικές δομές και μηχανισμοί όπου θα μπορούν οι καταναλωτές ενέργειας να εκφράζουν τις απόψεις τους εγκαίρως, ώστε να βαρύνει η γνώμη τους στις επιλογές που προκρίνονται σχετικά με τις αγορές ενέργειας.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προστασία των προσφύγων στις περιοχές προέλευσής τους: μια νέα προοπτική»

(2016/C 240/06)

Εισηγητής: ο κ. Hans JANSSEN (NL/EPP), δήμαρχος Oisterwijk

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές συστάσεις

1. σημειώνει ότι η τρέχουσα κρίση με τους πρόσφυγες, που είναι αποτέλεσμα του εμφύλιου πολέμου στη Συρία, της πολιτικής αστάθειας σε πολλές χώρες της Βόρειας Αφρικής, καθώς και άλλων συγκρούσεων και καταστάσεων ανομίας σε ορισμένες περιοχές του κόσμου, έχει πρωτοφανείς διαστάσεις και ότι όλα δείχνουν ότι δεν έχει τελειώσει·

2. πιστεύει ότι η έκταση και η σοβαρότητα του προβλήματος απαιτούν μια ολιστική προσέγγιση η οποία να καλύπτει διάφορες πτυχές: τη βιώσιμη υποδοχή των προσφύγων που έρχονται στην Ευρώπη, με σεβασμό προς τα δικαιώματά τους, την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα, την καθιέρωση αυστηρών ποινών κατά των διακινητών ανθρώπων και τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού και ασφαλούς συστήματος επαναπροώθησης προσώπων που δεν πληρούν τα κριτήρια που ισχύουν προκειμένου να θεωρηθούν ως αιτούντες άσυλο, τη βελτίωση της περίθαλψης στις περιοχές προέλευσής τους (δηλαδή στις χώρες προέλευσης και στις όμορες περιοχές) και την αντιμετώπιση των βαρύτερων αιτίων της μετανάστευσης ως αποτέλεσμα βίαιων συγκρούσεων και καταστάσεων ανομίας. Ο συνδυασμός αυτός αποτελεί εδώ και καιρό επιδίωξη της ΕΕ. Η ΕτΠ συμφωνεί με αυτή την προσέγγιση ⁽¹⁾ και τονίζει τη σημασία της ουσιαστικής εφαρμογής των συμφωνιών και της συμμόρφωσης με τις ανειλημμένες υποχρεώσεις·

3. εκφράζει τη θλίψη της για το γεγονός ότι, στην πράξη, το ενδιαφέρον έχει στραφεί κυρίως στον περιορισμό του αριθμού των προσφύγων που εισέρχονται στην Ευρώπη, καθώς και στην κατανομή τους μεταξύ των κρατών μελών, αντί της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων αυτών σε όλα τα επίπεδα. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές βρίσκονται αντιμέτωπες με πρωτόγνωρες ευθύνες για την υποδοχή και την ένταξη των προσφύγων στην Ευρώπη. Η ΕτΠ θεωρεί επίσης σημαντικό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί διαρκώς και στενά τις αναδυόμενες αυτές προκλήσεις και να διατυπώνει προτάσεις για τη στήριξη των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές για την αντιμετώπισή τους·

4. σημειώνει ότι, μέχρι στιγμής, έχει δοθεί λιγότερη προσοχή στην υποδοχή των προσφύγων στις περιοχές στις οποίες ανήκει η χώρα. Και αυτό παρότι πρόκειται για αριθμούς που υπερβαίνουν σημαντικά αυτούς που έχουμε στην Ευρώπη: 2,1 εκατομμύρια Σύριοι που έχουν καταγραφεί από την UNHCR στην Αίγυπτο, το Ιράκ, την Ιορδανία και τον Λίβανο, 1,9 εκατομμύρια Σύριοι είναι καταγεγραμμένοι από την τουρκική κυβέρνηση, ενώ υπάρχουν περισσότεροι από 26 700 Σύριοι πρόσφυγες στη Βόρεια Αφρική, δηλαδή συνολικά 4 390 439 πρόσφυγες ⁽²⁾·

5. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να συνάψει συμφωνία με την Τουρκία, εκφράζει ωστόσο τον προβληματισμό της για το κατά πόσον η συμφωνία που συνήφθη θα μειώσει τον αριθμό των ατόμων που διασχίζουν κατά τρόπο παράτυπο τα σύνορα της ΕΕ. Ζητεί την παροχή απευθείας χρηματοπιστωτικής ενίσχυσης στους πρόσφυγες και τη δυνατότητα αίτησης θέωρησης για ανθρωπιστικούς λόγους στους προσφυγικούς καταυλισμούς τρίτων χωρών. Μέρος της ενίσχυσης πρέπει επίσης να διατεθεί στην UNHCR για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στους προσφυγικούς καταυλισμούς·

⁽¹⁾ Όπως αναφέρεται επίσης στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση», CIVEX-VI/006, 3-4 Δεκεμβρίου 2015, και τη γνωμοδότηση με θέμα «Μετανάστευση και κινητικότητα: μια συνολική προσέγγιση», CIVEX-V- 027, 18 Ιουλίου 2012.

⁽²⁾ Όλα τα στοιχεία είναι της 17ης Δεκεμβρίου 2015, βλέπε <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>

6. επισημαίνει ότι πολλοί άνθρωποι που προσπαθούν να διαφύγουν από τις χώρες καταγωγής τους αναγκάζονται να διαμένουν σε προσφυγικούς καταυλισμούς, συχνά σε μια γειτονική χώρα. Δεν διαθέτουν όλοι οι πρόσφυγες τα απαραίτητα μέσα για την περαιτέρω μετακίνησή τους, για παράδειγμα, προς την Ευρώπη —ανεξάρτητα από την ποιότητα των συνθηκών υποδοχής στον καταυλισμό όπου διαμένουν. Πολλοί ευελπιστούν σε μια προοπτική επιστροφής στη χώρα τους ή σε μια αξιοπρεπή διαβίωση σε προσφυγικό καταυλισμό. Αυτό συνεπάγεται την ύπαρξη άρτιων βασικών υπηρεσιών (στέγασης, διατροφής, υγειονομικής περίθαλψης κ.λπ.), δυνατότητες εκπαίδευσης των παιδιών, ανεύρεσης απασχόλησης και απόκτησης εισοδήματος, και ειρηνική συνύπαρξη στο νέο περιβάλλον·

7. κατάρτισε την παρούσα γνωμοδότηση με δική της πρωτοβουλία, με σκοπό να συμβάλει στον προσανατολισμό των δράσεων της ΕΕ που αποσκοπούν στη βελτίωση της προστασίας των προσφύγων στις περιοχές προέλευσής τους, δηλαδή στις χώρες αρχικής υποδοχής οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις γειτονεύουν με αυτές τις οποίες εγκαταλείπουν οι πρόσφυγες. Η γνωμοδότηση δείχνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην υλοποίηση των αντίστοιχων στόχων της ΕΕ αλλά και τα μέσα που χρειάζονται για τον σκοπό αυτό. Υπογραμμίζει με ποιο τρόπο οι στρατηγικές και οι δυνατότητες των διαφόρων βαθμίδων διακυβέρνησης μπορούν να αλληλοσυμπληρωθούν, προκειμένου να βελτιωθεί ο συντονισμός και να επιτευχθούν αποτελέσματα, με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και στις αξίες που αποτελούν τον πυρήνα της ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο και για λόγους πληρότητας, υπενθυμίζεται ότι η βελτίωση των συνθηκών φιλοξενίας σε μια περιοχή δεν έχει καμία επίπτωση στην αναγνώριση του δικαιώματος διεθνούς προστασίας στην ΕΕ ⁽³⁾·

Προστασία στην περιοχή προέλευσης: μια δύσκολη αποστολή

8. σημειώνει ότι η φιλοξενία στην περιοχή προέλευσης σε περίπτωση κρίσης περιλαμβάνει ορισμένες «σταθερές»:

- πρόκειται σχεδόν πάντα για τη φιλοξενία του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού ατόμων. Βλέπε, για παράδειγμα, το 1,5 εκατομμύριο Αφγανών που παρέμειναν στο Πακιστάν το 2015 ⁽⁴⁾, τα 1,9 εκατομμύρια Ρουαντέζων που κατέφυγαν μετά τη γενοκτονία του 1994 στη ΔΔΚ, την Τανζανία και το Μπουρούντι ⁽⁵⁾, τους έως και 500 000 και τους 240 000 και άνω Σομαλούς πρόσφυγες που διαμένουν από το 1991 αντίστοιχως στην Κένυα και την Αιθιοπία ⁽⁶⁾. Από την άποψη αυτή, η τρέχουσα κρίση στη Συρία, με τα προαναφερθέντα αριθμητικά στοιχεία, δεν αποτελεί εξαίρεση,
- μόνο μέρος αυτών των πολυπληθών ομάδων έζησαν και ζουν σε καταυλισμούς προσφύγων. Πολλοί έχουν πλέον ήδη ενσωματωθεί στις χώρες υποδοχής, συνήθως σε δύσκολες ή και πολύ δύσκολες συνθήκες. Για παράδειγμα, στην Τουρκία εκτιμάται ότι το 90 % των Σύριων προσφύγων ζουν εκτός καταυλισμών, με περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες,
- η περίοδος παραμονής σε γειτονικές χώρες είναι συχνά πολύ μακρότερη της αρχικά αναμενόμενης και συχνά διαρκεί περισσότερο από 10 χρόνια και μερικές φορές δεκαετίες ολόκληρες·

9. επισημαίνει ότι, ανεξάρτητα από το αν η φιλοξενία λαμβάνει χώρα εντός ή εκτός καταυλισμών, σε όλες τις περιπτώσεις ο μεγάλος αριθμός ατόμων που διαφεύγουν από τις χώρες καταγωγής τους έχει σημαντικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινωνίες υποδοχής: αυξανόμενη πίεση για τις βασικές υπηρεσίες, όπως παροχή πόσιμου νερού, εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη, αύξηση της πίεσης για την προστασία του περιβάλλοντος (απορρίμματα και λύματα), για την ένταξη στην αγορά εργασίας κ.λπ·

10. έχει επίγνωση του ότι στις κοινότητες υποδοχής η κατάσταση αυτή οδηγεί συχνά στην αύξηση των τιμών για τρόφιμα, στέγαση, υπηρεσίες κ.λπ. και σε αύξηση του ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα πτώση των αμοιβών·

11. έχει επίγνωση του ότι οι πιέσεις αυτές στις κοινότητες υποδοχής έρχονται συχνά να προστεθούν σε ήδη υφιστάμενα προβλήματα και προκλήσεις. Ο συνδυασμός όλων αυτών προκαλεί συχνά κοινωνικές εντάσεις μεταξύ των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής αλλά και μεταξύ των ίδιων των (ομάδων) προσφύγων ή καθιστά πρόδηλες υπέρπουσες κοινωνικές εντάσεις εντός των κοινοτήτων υποδοχής·

⁽³⁾ Όπως προαναφέρεται, μ.α. στη γνωμοδότηση με θέμα «Μετανάστευση και κινητικότητα: μια συνολική προσέγγιση, CIVEX-V- 027», 18 Ιουλίου 2012.

⁽⁴⁾ <http://www.unhcr.org/pages/49e487016.html> (2015)

⁽⁵⁾ http://www.rwandanstories.org/genocide/refugee_crisis.html (χωρίς ημερομηνία)

⁽⁶⁾ <http://www.resettlement.eu/page/somali-refugees-kenya-ethiopia>

12. αναγνωρίζει, επίσης, ότι ως εκ τούτου υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί ένα φαινόμενο ντόμινο: εάν οι εντάσεις ξεφύγουν από τον έλεγχο, μπορεί επίσης να προκληθούν βίαιες αντιδράσεις στους κόλπους των κοινοτήτων υποδοχής και προσφυγικά ρεύματα·

13. επισημαίνει, τέλος, τον *ad hoc* χαρακτήρα που έχουν οι δράσεις για την εφαρμογή πολλών μέτρων έκτακτης ανάγκης. Η τοποθεσία των καταυλισμών προσφύγων δεν είναι πάντα καλά μελετημένη. Συχνά η επιλογή τόπου γίνεται με πολύ περιορισμένο χρονικό ορίζοντα, χωρίς να εισακούγονται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες, τελικά, θα είναι αυτές που θα πληγούν περισσότερο από τις επιπτώσεις της μετανάστευσης·

Τι πρέπει να γίνει;

14. είναι της γνώμης ότι, δεδομένης της κατάστασης που περιγράφεται ανωτέρω, χρειάζεται ένας συνδυασμός μέτρων διαχείρισης κρίσεων και μια μακρόπνοη προσέγγιση, με στόχο την κάλυψη των πρωταρχικών αναγκών διαβίωσης, την προστασία της κοινωνικής συνοχής, και την προαγωγή μιας ελεγχόμενης φυσικής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης με σεβασμό προς τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων και του περιβάλλοντος·

15. συνιστά, όπου αυτό είναι εφικτό, να αρθεί το συντομότερο δυνατό η εξάρτηση των προσφύγων από την παροχή βοήθειας, για παράδειγμα με την έμμεση απασχόλησή τους. Ο στόχος θα πρέπει να είναι να ορθοποδήσουν οι πρόσφυγες και να μπορέσουν, στο μέτρο του δυνατού, να ζήσουν τη ζωή τους όπως επιθυμούν. Προς τούτο, θα μπορούσε π.χ. να τους επιτραπεί η άσκηση αμειβόμενης εργασίας. Στην προκειμένη περίπτωση, μια θετική εξέλιξη είναι ότι οι πρόσφυγες που ευρίσκονται στην Τουρκία έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν άδεια εργασίας. Συνιστά, επίσης, να εφαρμοστούν καινοτόμες προσεγγίσεις, π.χ. με τη συμμετοχή της επιχειρηματικής κοινότητας. Σύμφωνα με τους εμπειρογνώμονες, η καταβολή μικροποσών σε μετρητά στους πρόσφυγες ασκεί μια πολύ πιο θετική επίδραση στην τοπική οικονομία από ό,τι η βοήθεια σε είδος. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητεί να εξεταστεί αυτή η επιλογή και να τηρηθούν, όπου είναι δυνατόν, τα πορίσματα που θα προκύψουν·

16. συνιστά, εφεξής, η δημιουργία, η ανάπτυξη και η διαχείριση των καταυλισμών να βασίζονται ευθύς εξαρχής στην προοπτική της «αστικής και εδαφικής ανάπτυξης» αντί των «έκτακτων μέτρων» και με το βλέμμα στραμμένο τόσο στον θετικό όσο και στον αρνητικό αντίκτυπο αυτών για τις κοινότητες υποδοχής. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, θα πρέπει να γίνονται περισσότερο μελετημένες επιλογές ως προς τους τόπους και τις δυνατότητες μεταγενέστερης επέκτασης, τη διαθεσιμότητα υφιστάμενων και νέων εγκαταστάσεων, τις οικονομικές επιδράσεις, τις μετακινήσεις κ.λπ., με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες, όπως οι γυναίκες και τα παιδιά·

17. τονίζει, εξάλλου, ότι είναι σημαντικό να τους δοθεί πρόσβαση στην εκπαίδευση και την αμειβόμενη απασχόληση, σε συνδυασμό με άλλα μέτρα που θα απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι γυναίκες, τα παιδιά και οι νέοι. Έτσι, μειώνεται αφενός ο κίνδυνος της ριζοσπαστικοποίησης, της απομόνωσης, της γκετοποίησης, της έκθεσης σε εγκληματικές δραστηριότητες (εμπορία ανθρώπων, πορνεία, εμπόριο οργάνων) και της στρατολόγησης από τρομοκρατικά δίκτυα, ενώ αφετέρου προάγεται η ενσωμάτωση στον κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό ιστό της χώρας υποδοχής·

18. καλεί την ΕΕ να συμβάλει στην παροχή ψυχικής περιθαλψής στους Σύριους πρόσφυγες και ιδίως στα παιδιά που πάσχουν από μετατραυματική αγχώδη διαταραχή, η οποία απειλεί την υγεία και την ένταξή τους·

19. είναι της άποψης ότι η προσέγγιση θα πρέπει να έχει ως σημείο αναφοράς τη μόνιμη ή τουλάχιστον ιδιαίτερα μακρόχρονη παρουσία των προσφύγων, και εκτός των καταυλισμών υποδοχής, και ως εκ τούτου την ένταξή τους στις κοινότητες υποδοχής. Για παράδειγμα, μέρος των κονδυλίων θα μπορούσε να διατίθεται στην υποστήριξη κοινωφελών εργασιών και της υποδοχής των άρτι αφιχθέντων. Μια τέτοια προσέγγιση απαιτεί ολοκληρωμένο πολιτικό διάλογο, με συνεκτίμηση της ιδιαίτερης κατάστασης των περιοχών υποδοχής και των ενδιαφερόμενων ομάδων προσφύγων·

20. επισημαίνει ότι η εν λόγω προσέγγιση δεν μπορεί να επικεντρωθεί μόνο στους πρόσφυγες, αλλά ότι θα πρέπει κατ' ανάγκη να εστιάζεται επίσης στην προσφορά βοήθειας για την πρόληψη και την επίλυση των προβλημάτων των κοινοτήτων υποδοχής. Η διεθνής κοινότητα πρέπει, περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν, να είναι έτοιμη να βοηθήσει τις εθνικές, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να αντεπεξέλθουν στις ευθύνες τους για την περαιτέρω ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος «επιτόπιας ένταξης». Αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί και από οικονομική άποψη· για παράδειγμα, για τη διατήρηση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών και την τοπική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη·

Ο ρόλος των τοπικών αρχών

21. επισημαίνει ότι τα προβλήματα των προσφύγων και των κοινοτήτων στις χώρες από τις οποίες προέρχονται και τις γύρω περιοχές εκδηλώνονται στα χωριά, τις πόλεις και τις περιοχές υποδοχής όπου ζουν, πηγαίνουν στο σχολείο, χρειάζονται φροντίδα, εργάζονται ή αναζητούν εργασία, συνυπάρχουν με τους γείτονές τους κ.λπ. Γι' αυτό και, μετά την παροχή της άμεσης βοήθειας πρώτης ανάγκης, είναι κυρίως οι τοπικές και περιφερειακές αρχές που θα κληθούν να αναλάβουν δράση και να βρουν λύσεις ⁽⁷⁾.

22. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στις χώρες προέλευσης και στις γύρω περιοχές αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες να ανταποκριθούν στις προσδοκίες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ακόμη και πριν από την άφιξη των προσφύγων, οι αρμοδιότητές τους δεν ήταν σαφώς διατυπωμένες, οι χρηματοδοτικοί πόροι που διέθεταν δεν ήταν επαρκείς, ενώ υπέφεραν και από έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού. Εξάλλου, σε ένα συγκεντρωτικό πολιτικό σύστημα, δεν μπορούν να δράσουν γρήγορα, επειδή μεγάλο μέρος των δαπανών και πολλές αποφάσεις πρέπει πρώτα να εγκριθούν σε ανώτερο διοικητικό επίπεδο.

23. είναι ανάγκη να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών αφενός και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και των ανθρωπιστικών ΜΚΟ αφετέρου, ώστε να εργάζονται κατά τρόπο συντονισμένο. Με σεβασμό προς την αρχή της επικουρικότητας, χρειάζεται αναγνώριση και υποστήριξη των φορέων του δημοσίου, του ιδιωτικού και του τριτογενούς τομέα, των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών, που πρωτοστατούν στην προσπάθεια για την υποδοχή και την ικανοποίηση των αναγκών των εκτοπισθέντων και των προσφύγων επιτόπου, εξασφαλίζοντας μια εποικοδομητική πορεία πιο υπεύθυνης ένταξης με επίγνωση των τοπικών πραγματικών συνθηκών και προβλημάτων.

24. συνιστά να επιτραπεί στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές των χωρών προέλευσης και των γύρω περιοχών να αναλάβουν πραγματικά την ευθύνη για τη διατήρηση ή τη διάθεση βασικών υπηρεσιών και να επέλθουν σε διάφορα επίπεδα βελτιώσεις σε ό,τι αφορά τις μακροπρόθεσμες πτυχές μιας βιώσιμης κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των περιφερειών και των δήμων τους:

- θεσμικό περιβάλλον: σαφώς καθορισμένες και επαρκείς αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, με μικρότερη εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση, με πρόβλεψη της δυνατότητας άμεσης συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, με κράτη ή περιφέρειες και δήμους που δείχνουν προθυμία να βοηθήσουν καθώς και με περισσότερη συμμετοχή κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή της διεθνούς στήριξης,
- επάρκεια χρηματοδοτικών πόρων, προκειμένου να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, με τη μεταφορά πόρων, με τοπικά έσοδα και/ή την άμεση χρηματοδότηση από δωρητές,
- ανάπτυξη ικανοτήτων σε πολιτικό και διοικητικό επίπεδο, μέσω κατάρτισης και εκπαίδευσης, έκθεσης, ανταλλαγής και υποστήριξης της «μάθησης μέσα από την πράξη».

Μέσα και δράσεις

25. σημειώνει ότι, προκειμένου η στέγαση στην περιοχή υποδοχής να καταστεί σημαντικό στοιχείο της ευρύτερης πολιτικής για τους πρόσφυγες, χρειάζονται συνεχώς πολλοί οικονομικοί, υλικοί, ανθρωπίνι και τεχνικοί πόροι. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της 14ης Σεπτεμβρίου 2015 αποφάσισε, ως εκ τούτου, την αύξηση της συνεισφοράς της ΕΕ και των κρατών μελών της στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, προκειμένου να είναι σε θέση να περιβάλει μεγάλο αριθμό Σύρων προσφύγων σε καταυλισμούς στις γειτονικές χώρες, καθώς και τη σημαντική αύξηση των πόρων του Περιφερειακού Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης, του «Ταμείου Madad» ⁽⁸⁾. Η αύξηση αυτή θα χρειαστεί να συνεχιστεί πιθανόν για πολλά χρόνια.

26. ελπίζει ότι θα διατεθούν μέσα παρόμοια με το Ταμείο Madad που θα είναι σε θέση να παρεμβαίνουν ακόμη και σε σχέση με τις κρίσεις που αντιμετωπίζουν πολλές χώρες της Βόρειας Αφρικής, από τις οποίες προέρχονται επίσης εν δυνάμει μαζικές προσφυγές ροές.

⁽⁷⁾ Επ' αυτού βλέπε, π.χ., https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/field/field_document/Jordan%20workshop%20summary%20FINAL.pdf

⁽⁸⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12002-2015-REV-1/el/pdf>

27. για τον λόγο αυτό απευθύνει επείγοντως έκκληση προς τα κράτη μέλη της ΕΕ να αναλάβουν τις ευθύνες τους στον τομέα της χρηματοδοτικής στήριξης και να διαθέσουν ήδη τους υπεσχημένους πόρους και να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για να κλείσει το μεγάλο χρηματοδοτικό κενό που υφίσταται μεταξύ των πόρων που έχει δεσμευτεί να διαθέσει η ΕΕ στα καταπιστευματικά ταμεία και των συνεισφορών των κρατών μελών·

28. συνιστά στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων του ταμείου Madad να δοθεί επαρκής προσοχή στο θέμα «Διακυβέρνηση», και αυτή να συγκεκριμενοποιηθεί σε δράσεις μαζί με και για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, καθώς και στην ανάληψη δράσεων με την απαιτούμενη σπουδή, με διατήρηση της ακρίβειας, του προγραμματισμού, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας·

29. απευθύνει έκκληση στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν τα αναγκαία οικονομικά μέτρα και τις αναγκαίες διοικητικές διαδικασίες και, προς τούτο, να βασιστούν στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, ιδίως εκείνων που έχουν αρμοδιότητες σε θέματα υγείας, παιδείας ή κοινωνικών υπηρεσιών ή διανομής των συγκεκριμένων πόρων που προορίζονται για τη φροντίδα αυτών των ανθρώπων, ώστε να αναλάβουν από κοινού την εφαρμογή των ενδεδειγμένων μέτρων για τη συνολική αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής·

30. συνιστά να προσανατολιστούν με αποφασιστικότητα συγκεκριμένες δράσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής ανάπτυξης, της διπλωματίας και της συνεργασίας στην αντιμετώπιση και επίλυση των γενεσιουργών αιτίων των συγκρούσεων, οι οποίες εξαναγκάζουν τους ανθρώπους να εγκαταλείπουν τις χώρες τους, συμπεριλαμβανομένων των θρησκευτικών διώξεων, της έλλειψης λειτουργικών δομών του κράτους δικαίου, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και «χρηστής διακυβέρνησης» στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης σε ευάλωτα κράτη. Έτσι, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό των αιτίων που υποχρεώνουν μεγάλες ομάδες πληθυσμού να εγκαταλείπουν τη χώρα τους, επειδή υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για τη ζωή τους και δεν τρέφουν την ελπίδα ότι θα υπάρξει ειρήνη·

31. αναγνωρίζει, εν προκειμένω, τη σημασία που έχει η καθιέρωση επίσημων, θεσμοθετημένων και αποτελεσματικών διαύλων επικοινωνίας με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές των περιοχών καταγωγής των προσφύγων, με στόχο τον προσδιορισμό των βασικών τομέων που χρήζουν μεγαλύτερης προσοχής και καταλληλότερων δράσεων, όπως η χρηματοδοτική στήριξη, η τεχνολογία, η εκπαίδευση διευθυντικών στελεχών του δημόσιου τομέα, η ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών·

32. θεωρεί ότι οι αρχές που περιλαμβάνονται στο έγγραφο «Βιώσιμο αστικό θεματολόγιο για την περιοχή της Μεσογείου» και οι κατευθυντήριες δράσεις που προτείνονται στην έκκληση για σύμπραξη (call for partnership) με την αντιπροσωπεία των δημάρχων από τη Λιβύη, πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η ARLEM, αποτελούν τον δρόμο που πρέπει να ακολουθηθεί για την αποτελεσματική προστασία των προσφύγων στην περιοχή προέλευσής τους·

33. συνιστά στο πλαίσιο του διαλόγου με τις κυβερνήσεις των χωρών αρχικής υποδοχής να προβληθεί ρητώς ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και να εστιαστεί η προσοχή στη δημιουργία των προϋποθέσεων που απαιτούνται προκειμένου να μπορέσουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να εκπληρώσουν τον ρόλο και τις ευθύνες τους. Είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών φορέων της αποκεντρωμένης συνεργασίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση κοινών έργων και προγραμμάτων διεθνούς στήριξης. Αυτό αφορά, μεταξύ άλλων, την υλοποίηση των συμφωνιών που έχουν συναφθεί με την τουρκική κυβέρνηση με γνώμονα τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στις παραμεθόριες περιοχές και πόλεις της Τουρκίας που συνορεύουν με τη Συρία στις οποίες διαμένουν μεγάλες ομάδες προσφύγων. Σε σχέση με το θέμα αυτό, η Ένωση Τουρκικών Δήμων έχει αναπτύξει ορισμένες αρχικές προτάσεις·

34. ζητεί να προωθηθεί η συμμετοχή της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης ήδη από το πρώιμο στάδιο στην καταγραφή των αναγκών, όπως αυτές έχουν συνεκτιμηθεί, μεταξύ άλλων, στο Περιφερειακό Πρόγραμμα 2015-2016 για τους πρόσφυγες και την ανθεκτικότητα στο πλαίσιο της ανταπόκρισης στη συριακή κρίση (3RP). Συντονισμένη προσέγγιση της βοήθειας χρειάζεται επίσης και σε τοπικό επίπεδο, γι' αυτό και είναι απαραίτητη η ενεργός συμμετοχή των τοπικών αρχών σε όλα τα στάδια ανάπτυξης του προγράμματος βοήθειας·

35. επισημαίνει ότι οι ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν αναπτύξει ορθές πρακτικές και εμπειρογνώσια όσον αφορά την ένταξη των προσφύγων. Καλεί συνεπώς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ να αξιοποιήσουν την εμπειρία, την προθυμία και τα δίκτυα των ευρωπαϊκών οργανώσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών: της ΕτΠ και των οργανώσεων ARLEM, CORLEAP και Πλατφόρμα, καθώς και των εθνικών ενώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως η Ένωση των Ολλανδικών Δήμων και Κοινοτήτων (VNG)⁽⁹⁾. Οι οργανώσεις αυτές διαθέτουν πλούσιες γνώσεις και εμπειρίες όσον αφορά την παροχή βασικών υπηρεσιών, την ένταξη και την τοπική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη, όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και στις χώρες αρχικής υποδοχής. Η συγκεκριμένη προσέγγιση, που στηρίζεται στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, στον ολοκληρωμένο και στοχοθετημένο σχεδιασμό των εγκαταστάσεων στην περιοχή τους, μεταξύ άλλων με βάση την πρόβλεψη υποθετικών περιπτώσεων και με το βλέμμα στραμμένο στις αναπτυξιακές δυνατότητες των κοινοτήτων υποδοχής, στην Ιορδανία και τον Λίβανο, αποδεικνύεται ότι συμπληρώνει σε μεγάλο βαθμό το έργο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

36. ζητεί, σε συνεννόηση με άλλους βασικούς παράγοντες που δρουν στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της παγκόσμιας ανθρωπιστικής διάσωσης κορυφής τον Μάιο του 2016 στην Κωνσταντινούπολη, να αναπτυχθούν περαιτέρω οι ιδέες που περιλαμβάνονται στην παρούσα γνωμοδότηση και να μεταφραστούν σε πολιτικές και προγράμματα. Η ΕτΠ είναι πρόθυμη να προσφέρει περισσότερα για τον σκοπό αυτό.

Βρυξέλλες, 8 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽⁹⁾ Η VNG εφαρμόζει για λογαριασμό της κυβέρνησης των Κάτω Χωρών πρόγραμμα με προϋπολογισμό άνω των 9 εκατομμυρίων ευρώ, με στόχο, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην Ιορδανία και τον Λίβανο κατά την υποδοχή των προσφύγων από τη Συρία και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του φαινομένου αυτού για τις κοινότητες υποδοχής.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις»

(2016/C 240/07)

Εισηγητής: ο κ. Neale RICHMOND (IE/EPP), μέλος του κομητειακού συμβουλίου του Dun Laoghaire Rathdown

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Εμπόριο για όλους: προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις

COM(2015) 497 final

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί θερμά την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2015, με τίτλο «Εμπόριο για όλους - Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις», στην οποία αναγνωρίζεται το σημαντικό δυναμικό που διαθέτει το εμπόριο για την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και για τις επενδύσεις στην ΕΕ·
2. στηρίζει τη φιλοδοξία της Επιτροπής να διασφαλιστεί η δίκαιη κατανομή των ωφελιών της παγκοσμιοποίησης και η ελαχιστοποίηση του αρνητικού αντίκτυπου και υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, στις σύγχρονες εμπορικές συμφωνίες θα πρέπει να απαιτείται η ανάληψη πρόσθετων δράσεων πέρα από τη σταθεροποίηση των δασμών και η απόδοση μεγαλύτερης έμφασης στις ΜΜΕ· συμφωνεί εξάλλου με την Επιτροπή ότι η εμπορική πολιτική μπορεί να λειτουργήσει μόνο εάν η Ευρώπη εξακολουθήσει να εστιάζει στην άρση των εμποδίων για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς·
3. χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία κάθε σημαντική πρωτοβουλία στον τομέα της εμπορικής πολιτικής θα υπόκειται σε αξιολόγηση των επιπτώσεων στην αειφορία· υπενθυμίζει τη σημασία διενέργειας εκ των υστέρων αξιολογήσεων και επισημαίνει ότι οι εκτιμήσεις επιπτώσεων και οι αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης διαβούλευσης με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, είναι καίριας σημασίας για τη διαμόρφωση ορθών, διαφανών και τεκμηριωμένων εμπορικών πολιτικών·
4. καλεί την Επιτροπή να παρέχει έγκαιρη αξιολόγηση των επιπτώσεων στον προϋπολογισμό της ΕΕ και στις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ διαρθρωτικές πολιτικές (ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση κ.λπ.) των μέτρων απελευθέρωσης του εμπορίου που προβλέπονται στις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών ή που απορρέουν από πολυμερείς ρυθμίσεις όπως το θέμα της παροχής στην Κίνα του καθεστώτος της οικονομίας αγοράς·
5. υπογραμμίζει ότι τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠΠ) έχουν συνήθως βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα και ζητεί την ενίσχυση του συντονισμού με άλλες πολιτικές της ΕΕ, ιδίως με την πολιτική συνοχής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υφιστάμενες περιφερειακές ανισότητες εντός της ΕΕ όχι μόνο δεν θα αυξηθούν περισσότερο αλλά θα μειωθούν·
6. αναγνωρίζει την οικονομική σημασία της κανονιστικής εναρμόνισης, δεδομένου ότι έτσι περιορίζεται ο αριθμός των νομικών κανόνων με τους οποίους οφείλουν να συμμορφώνονται οι εμπορικοί εταίροι. Επισημαίνει, ωστόσο, την ανάγκη να υπάρξει μέριμνα ότι μια τέτοια εναρμόνιση στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ θα διατηρήσει ή θα βελτιώσει τα πρότυπα σε ό,τι αφορά την προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος και των δικαιωμάτων των εργαζομένων·
7. αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποδείξει ότι είναι διαφανής όσον αφορά τα φιλόδοξα σχέδιά της για τις μελλοντικές διεθνείς εμπορικές συμφωνίες. Στο πλαίσιο αυτό, εφιστά την προσοχή στον φιλόδοξο στόχο της να επανακαθορίσει τις σχέσεις της ΕΕ με τους εταίρους από την Αφρική, τη Λατινική Αμερική και τις χώρες της Καραϊβικής, καθώς και να εντείνει την εμπορική συνεργασία στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ·

8. αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΜΕ, καθώς αυτές συνιστούν τη ραχοκοκαλιά της περιφερειακής και της τοπικής ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, της πολιτικής συνοχής της ΕΕ ως συνόλου και υπενθυμίζει ότι το κόστος συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα είναι συνήθως μεγαλύτερο για τις ΜΜΕ απ' ό, τι για τις πολυεθνικές εταιρείες. Επικροτεί, εν προκειμένω, το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδίδει στις ΜΜΕ εξέχοντα ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής της, προβάλλοντας τις δυσκολίες που αυτές αντιμετωπίζουν όσον αφορά την ελευθέρωση του εμπορίου και ζητεί από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να συμμετέχουν ουσιαστικά στον διάλογο που προβλέπεται να δρομολογηθεί μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ·

9. υπογραμμίζει ότι οι τρεις βασικές αρχές - αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και αξίες - ενίοτε μπορεί να είναι αντικρουόμενες και προσυπογράφει το επιχείρημα που διατυπώνεται στην ανακοίνωση σύμφωνα με το οποίο η εμπορική πολιτική θα πρέπει να συνεκτιμήσει και, ενδεχομένως, να προωθήσει επίσης πολλούς άλλους τομείς πολιτικής, ζητεί, ωστόσο, μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος στην πράξη· σημειώνει περαιτέρω ότι τα οικονομικά συμφέροντα δεν πρέπει να υπερισχύουν της εξασφάλισης της ίσης πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες·

10. τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, μέχρις ότου το Διεθνές Δικαστήριο Επενδύσεων έχει αντικαταστήσει πλήρως το σύνολο των μηχανισμών επίλυσης επενδυτικών διαφορών που προβλέπονται στις εμπορικές συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οικονομικά συμφέροντα δεν θα υπερισχύσουν του δικαιώματος των αρμόδιων δημόσιων αρχών να παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες στον κατάλληλο συνδυασμό που αυτές κρίνουν αναγκαίο·

11. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση στην οποία προέβη η Επιτροπή στις 29 Φεβρουαρίου 2016 ότι το κεφάλαιο για την προστασία των επενδύσεων της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά (CETA) αφορά τα στοιχεία της αναθεωρημένης προσέγγισης που προτείνει η ΕΕ για ένα πιο διαφανές σύστημα επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών και προβλέπει:

- πιο δεσμευτική διατύπωση ως προς το δικαίωμα όλων των επιπέδων διακυβέρνησης να ρυθμίζουν την προστασία των επενδύσεων,
- σύσταση μόνιμου και θεσμοθετημένου δικαστηρίου αρμόδιου για την επίλυση διαφορών απαρτιζόμενου από 15 μέλη που ορίζονται εκ των προτέρων από τα μέρη της συμφωνίας,
- σύσταση εφετείου που θα εξετάζει τη νομιμότητα των αποφάσεων και θα τις ακυρώνει σε περίπτωση σφάλματος,
- πιο λεπτομερείς κανόνες δεοντολογίας προς αποφυγή κάθε σύγκρουσης συμφερόντων·
- δέσμευση της ΕΕ και του Καναδά να εργαστούν για τη σύσταση πολυμερούς μόνιμου δικαστηρίου ή εφετείου για επενδύσεις·

12. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη θέση που λαμβάνει η Επιτροπή για τις δημόσιες υπηρεσίες, με βάση την οποία οι μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ δεν πρέπει να εμποδίζουν τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα να οργανώνουν, να στηρίζουν ή να ρυθμίζουν την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, ούτε να επιβάλλουν στα συμβαλλόμενα κράτη την υποχρέωση να ιδιωτικοποιήσουν οποιαδήποτε ή να εμποδίζουν τη διεύρυνση του πεδίου των δημόσιων υπηρεσιών·

13. υπογραμμίζει ότι οι αυτοδιοικητικές αρχές πρέπει, ανά πάσα στιγμή, να έχουν τη δυνατότητα να οργανώνουν την παροχή υπηρεσιών γενικού συμφέροντος, ανεξάρτητα από το πώς παρέχονται και πώς χρηματοδοτούνται οι υπηρεσίες αυτές·

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

14. επιδοκιμάζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (στη σύνθεση των Υπουργών Εμπορίου) που συμφωνήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2015, καθότι αντιπροσωπεύει μια πολύ ισορροπημένη προσέγγιση, η οποία μετατοπίζει το βάρος αλλά όχι την ουσία της εμπορικής πολιτικής σύμφωνα με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ·

15. θεωρεί ότι η εδαφική διάσταση της στρατηγικής θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ θα επωφελούνται ισότιμα από την οικονομική ανάπτυξη και τις επενδυτικές ευκαιρίες που αναμένεται να προκύψουν από τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και τις εμπορικές συμφωνίες γενικότερα, όπως αυτές περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση της Επιτροπής. Θα πρέπει επίσης να καταστεί σαφές τι μπορεί να σημαίνουν οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών σε σχέση με τις δημόσια χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο για τη διασφάλιση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της αυτονομίας της τοπικής διοίκησης·

16. ζητεί, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς και το πρωτόκολλο (αριθ. 26) σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, να εξαιρεθούν οι τρέχουσες και οι μελλοντικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος και γενικού οικονομικού συμφέροντος (συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι μόνον, της ύδρευσης, της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης, της διαχείρισης των αποβλήτων και των δημόσιων μεταφορών) από το πεδίο εφαρμογής των εμπορικών συμφωνιών·

17. εκτιμά ότι υπάρχει διαπιστωμένη ανάγκη για εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων διεθνοποίησης των ΜΜΕ σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών φορέων. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται και ο εντοπισμός των ελλείψεων προκειμένου να περιοριστούν οι ανισότητες και οι αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να επιφέρει σε ορισμένες περιφέρειες η μεγαλύτερη ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών·

18. υποστηρίζει ότι είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι το εμπόριο και οι επενδύσεις δεν μπορεί να αφορούν μόνο το άνοιγμα των αγορών, το οποίο, με τη σειρά του, θα τονώσει τον ανταγωνισμό και την καινοτομία με στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, χάρη στην οποία, στη συνέχεια, δημιουργούνται θέσεις εργασίας και προάγεται η ανάπτυξη. Αφορούν επίσης και την απαραίτητη ανάπτυξη όλων των περιφερειών για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και της ευημερίας όλων των πολιτών·

19. εκφράζει την ικανοποίησή της για την έμφαση που αποδίδεται στις αξίες της ΕΕ στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής και στην προώθηση των θεμελιωδών ευρωπαϊκών αξιών, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών, φρονεί, ωστόσο, ότι αυτές πρέπει να καθορίζονται σαφώς·

20. αναγνωρίζει ότι η ρυθμιστική σύγκλιση στο πλαίσιο των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών σε τομεακό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στο να αποφευχθούν η άσκοπη αλληλεπικάλυψη των διαδικασιών και των απαιτήσεων αδειοδότησης, γεγονός που οδηγεί σε ισοδύναμα αποτελέσματα. Ωστόσο πρέπει, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη διαφορά, να διατυπωθεί με ακρίβεια το κείμενο της συμφωνίας και να καταρτιστεί ένας «θετικός» κατάλογος όλων των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο των συμφωνιών για το εμπόριο των υπηρεσιών·

21. χαιρετίζει την εστίαση της υπό εξέταση ανακοίνωσης στο αναξιοποίητο δυναμικό των ΜΜΕ και στην ανάγκη να τους εξασφαλιστεί μια καλά στοχευμένη στήριξη, με αφετηρία την ορθή εμπορική πολιτική·

22. επισημαίνει ότι η ρυθμιστική σύγκλιση είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι προσφέρει δυνατότητες διεθνοποίησης και ένταξης των ΜΜΕ στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας·

23. κατά τη γνώμη της, στόχος όλων των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών θα πρέπει να είναι η επίτευξη ενός ισορροπημένου αποτελέσματος σε ευαίσθητους κλάδους, όπως, για παράδειγμα, η γεωργία και να βασίζονται στην αναγνώριση των ποιοτικών προϊόντων και στην προστασία τους, σε διεθνές επίπεδο, από το φαινόμενο της παραχάραξης·

24. συμπεριζέται την άποψη ότι η εντατικοποίηση της συζήτησης σχετικά με την εμπορική πολιτική της ΕΕ παρέχει μια ευκαιρία για τη βελτίωση της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην προετοιμασία, τη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή των διαφόρων πρωτοβουλιών μας στον τομέα αυτό. Προς τούτο, είναι ωστόσο αναγκαίο να διασφαλισθεί η διαφάνεια σε μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι συμβαίνει σήμερα·

25. ζητεί την ενίσχυση των μέτρων στήριξης της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης μέσω εμπορικών συμφωνιών, πολυμερών πρωτοβουλιών και πέραν αυτών, με έμφαση στο ελεύθερο, δίκαιο και ηθικό εμπόριο, στην προστασία του περιβάλλοντος, στα εργασιακά δικαιώματα, στις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας καθώς και στα ανθρώπινα δικαιώματα, στην υγεία και στην προστασία των καταναλωτών, στην καλή μεταχείριση των ζώων, προστατεύοντας ταυτόχρονα την πολιτιστική πολυμορφία και προάγοντας την ανάπτυξη μέσω του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για το εμπόριο και του θεματολογίου για το 2030·

26. φρονεί ότι οι εμπορικές συμφωνίες θα πρέπει να παρέχουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών και υπερπόντιων εδαφών, της ΕΕ και σε όλους τους σχετικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας, της γεωργίας και των υπηρεσιών. Επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι το Συμβούλιο υπογράμμισε την ανάγκη να διευκολυνθεί και να βελτιωθεί η ένταξη των ευρωπαϊκών εταιρειών στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

27. επιδοκιμάζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή διαφανών μέτρων και εκφράζει την ελπίδα ότι θα ακολουθήσουν και άλλα συγκεκριμένα μέτρα για μεγαλύτερη προβολή, όπως η υποχρέωση διαφάνειας σε σχέση με τις διαπραγματευτικές θέσεις, και από την πλευρά των άλλων μερών. Επικρίνει ωστόσο την ανακοίνωση για την αδυναμία της να εξετάσει διεξοδικά πιο θεμελιώδη προβλήματα σχετικά με τη διαφάνεια στη διαδικασία χάραξης των εμπορικών πολιτικών σε επίπεδο κρατών μελών της ΕΕ, για παράδειγμα, ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνονται οι στόχοι της εμπορικής πολιτικής πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων, δηλαδή, στο στάδιο κατά το οποίο τα 28 κράτη μέλη θέτουν μια εντολή.

28. τονίζει ότι τα δικαιώματα των καταναλωτών στην ΕΕ πρέπει να εξισορροπηθούν περισσότερο στη συζήτηση σχετικά με το εμπόριο πέρα από τα θέματα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, την ασφάλεια των καταναλωτών και το δικαίωμά τους να είναι ενημερωμένοι σχετικά με τα προϊόντα. Τα βασικά στοιχεία της προστασίας του καταναλωτή που πρέπει να τηρούνται και να διαφυλάσσονται είναι η ενημέρωση, η διαφάνεια και η ελευθερία επιλογής.

29. ισότιμη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις εξαγωγικές ΜΜΕ και στις μη εξαγωγικές ΜΜΕ, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη του ανοικτού εμπορίου και της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ δεν περιορίζονται αποκλειστικά σε εκείνες τις ΜΜΕ που συμβάλλουν στην εξαγωγική οικονομία ενός κράτους μέλους.

30. ενθαρρύνει τους διαπραγματευτές της ΕΕ να ασκήσουν πιέσεις για τη συμπερίληψη ενός ειδικού κεφαλαίου για τις μικρές επιχειρήσεις σε όλες τις μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.

31. πιστεύει ότι η μείωση του κόστους των κανονιστικών ρυθμίσεων θα οδηγήσει σαφώς σε μεγαλύτερη αύξηση, στοιχείο που θα βοηθήσει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να διεισδύσουν σε νέες αγορές στις οποίες τα αλληλεπικαλυπτόμενα συστήματα μεταξύ των εμπορικών εταίρων εκτός των ΣΕΣ λειτουργούν ως εμπόδιο για την είσοδο στην αγορά και συμβάλλουν ώστε οι μεγαλύτερες, καλά εδραιωμένες εταιρείες να μονοπωλήσουν τις αγορές.

32. υποστηρίζει ότι το μεγαλύτερο άνοιγμα των εμπορικών συναλλαγών αποτελεί αντίδοτο στα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων, καθώς λειτουργεί ως κίνητρο για την παγκόσμια οικονομία σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία το δημόσιο χρέος παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

33. σημειώνει το γεγονός ότι η ανακοίνωση αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στις διμερείς συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ). ωστόσο, συνιστά στην ΕΕ να εντάξει με πιο ισχυρό τρόπο την εμπορική πολιτική της στο πλαίσιο του πολυμερούς θεματολογίου του ΠΟΕ.

34. ανησυχεί ότι η αυξανόμενη εστίαση στο θεματολόγιο του διμερούς εμπορίου προωθεί το σχηματισμό οικονομικών συνασπισμών και ευνοεί τις διακρίσεις και την ανταγωνιστική απορρύθμιση, εις βάρος των οικονομικά ασθενέστερων κρατών με περιορισμένη διαπραγματευτική ισχύ.

35. επισημαίνει ότι ένα ολοένα και πιο σύνθετο δίκτυο προτύπων και κανόνων θα έχει δυσμενείς συνέπειες για όλες τις πλευρές και ζητεί από την Επιτροπή να μεριμνήσει για τη συνέργεια και τη συνεκτικότητα των διμερών, πλειονομερών και πολυμερών συμφωνιών που τελούν υπό διαπραγμάτευση· επίσης, οι νέες συμφωνίες θα πρέπει να εμπνέονται από τις αρχές της σαφήνειας, της διαφάνειας και της απλούστευσης.

36. θεωρεί ότι η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει συγκεκριμένα την προώθηση του εμπορίου σε τομείς στους οποίους η ΕΕ κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως, για παράδειγμα, στις πράσινες τεχνολογίες.

37. κρίνει απαραίτητο οι περιφέρειες και τα τοπικά και τα περιφερειακά εμπορικά επιμελητήρια ή οι ισοδύναμες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα να ενημερώνονται δεόντως για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που ανακύπτουν από την αύξηση των διεθνών εμπορικών συναλλαγών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις ΜΜΕ, οι οποίες είναι πιο πιθανό να μη διαθέτουν τους αναγκαίους ιδίους πόρους για να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο παγκόσμιο εμπόριο.

38. πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη συνοχή της εμπορικής πολιτικής με τις πολιτικές που αποσκοπούν στην παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, χωρίς, ωστόσο, να παραβλέπεται το συμφέρον της στρατηγικής και συνεχούς ανάπτυξης της ΕΕ·

39. τονίζει ότι τα πρότυπα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των οκτώ θεμελιωδών συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται εξίσου σε όλα τα κεφάλαια των εμπορικών συμφωνιών, και ότι οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν μία ρήτρα αναθεώρησης που θα επιτρέπει σε ένα μέρος να εγκαταλείπει τη συμφωνία ή να αναστέλλει τις δεσμεύσεις σε περίπτωση παραβιάσεων των εργασιακών και κοινωνικών προτύπων·

40. υπογραμμίζει ότι, σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές συμφωνίες, οι δεσμεύσεις για την προστασία των θεμιτών μέτρων δημόσιας πολιτικής κατά των προκλήσεων που παρουσιάζουν οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών είναι υψίστης σημασίας, δεδομένου ότι, για τα κράτη μέλη, δεν πρέπει να υπάρχει κανένα εμπόδιο αναφορικά με την επιδίωξη των νόμιμων στόχων δημόσιας πολιτικής, όπως, λόγου χάρι, τα μέτρα κατά της κατανάλωσης καπνού·

41. επισημαίνει ότι η συζήτηση σχετικά με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους (ISDS — «investor-state dispute settlement») και το Σύστημα Επενδυτικών Δικαστηρίων (ICS — Investment Court System) είναι περίπλοκη και ζητεί οι νομικές διαφορές που επηρεάζουν τη συμμόρφωση με τις εμπορικές συμφωνίες να εξετάζονται στα δημόσια δικαστήρια του τόπου όπου διατηρεί την έδρα του ο εναγόμενος, οι δε νομικές διαδικασίες να διεξάγονται στη γλώσσα του εναγομένου και σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του. Πρέπει, επίσης, να διασφαλίζεται το δικαίωμα προσφυγής. Οι διαδικασίες για την επίλυση διαφορών μεταξύ κρατών θα πρέπει να στηρίζονται στις αντίστοιχες διαδικασίες που ισχύουν στο πλαίσιο του ΠΟΕ·

42. καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να εξασφαλίζει μέχρι τη θέσπιση του ΔΔΕ ότι οι ρήτρες περί πλέον ευνοούμενου κράτους δεν θα χρησιμοποιούνται επ' αόριστον για την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών σε όλες τις σχετικές εμπορικές συμφωνίες·

43. φρονεί ότι οι εμπορικές συμφωνίες, ακόμη και αφού έχουν εγκριθεί και επικυρωθεί, θα διαθέτουν έναν μηχανισμό (ένα είδος ρυθμιστικού εποπτικού οργάνου), ο οποίος θα επιτρέπει τις τεχνικές προσαρμογές, καθώς και μια ρήτρα επανεξέτασης για ενδεχόμενη αναθεώρηση της εκάστοτε συμφωνίας, και μια ρύθμιση η οποία θα επιτρέπει ανά πάσα στιγμή την αναίρεση αποφάσεων που αφορούν μέτρα απελευθέρωσης —ακόμη και στην περίπτωση των αποφάσεων που λαμβάνονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στον τομέα της αρμοδιότητάς τους·

44. υποστηρίζει ότι είναι επίσης σημαντικό οι εκπρόσωποι της ΕΕ και των εμπορικών εταίρων που θα δραστηριοποιούνται στο εν λόγω όργανο να είναι καλά ενημερωμένοι και να εκπροσωπούν με ισορροπημένο τρόπο τα συμφέροντα των επιχειρήσεων·

45. τονίζει ότι είναι ζωτικό να καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου να απλουστευθούν οι συναλλαγές με το σύνολο των λοιπών χωρών, με τις οποίες η ΕΕ δεν έχει συνάψει συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών·

46. συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η αποκατάσταση της ισορροπίας όσον αφορά τη σχετική συμβολή των ανεπτυγμένων και αναδυόμενων οικονομιών στο σύστημα συνιστά βασική προϋπόθεση για μια ικανοποιητική μελλοντική πορεία·

47. τονίζει ότι καμία εμπορική συμφωνία της ΕΕ δεν πρέπει να οδηγήσει σε χαμηλότερα επίπεδα προστασίας των καταναλωτών, της υγείας, του περιβάλλοντος ή κοινωνικής και εργασιακής προστασίας από τα επίπεδα που ισχύουν σήμερα και συνιστά την περαιτέρω ενίσχυσή τους στην ΕΕ και στα κράτη μέλη. Επιπλέον, πρέπει να παραμείνει δυνατή η περαιτέρω ανάπτυξη του επιπέδου αυτού. Συνιστά την περαιτέρω ενίσχυση των αρχών αυτών και ζητεί να αποσαφηνιστεί ότι αυτό ισχύει και για την ασφάλεια των προϊόντων, την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων, καθώς και για την προστασία των δεδομένων· αναμένει να διατηρηθούν τα περιθώρια ελιγμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των κοινοβουλίων και των κυβερνήσεων των κρατών μελών, στοίχειο το οποίο θα εξασφαλίσει στους πολίτες τη δημοκρατική δυνατότητα να ασκούν επιρροή στον συγκεκριμένο τομέα·

48. ζητεί μέτρα για την υποστήριξη των καταναλωτών στο πλαίσιο των διασυννοριακών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών με τρίτες χώρες, π.χ. μέσω ηλεκτρονικών σημείων επαφής που θα παρέχουν πληροφορίες ή θα βοηθούν σε περιπτώσεις προσφυγών·

49. επιδοκιμάζει τη συμπερίληψη διατάξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στις εμπορικές συμφωνίες, ως ένα πρόσθετο μέτρο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θα μπορούν να επιδιώξουν την αποκόμιση των οφελών μιας συμφωνίας, προκειμένου να μειωθούν οι περιφερειακές αποκλίσεις·

50. πιστεύει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη των εμπορικών συμφωνιών γίνονται αισθητά σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και ότι οι συμφωνίες, τα οφέλη των οποίων δεν έχουν γίνει αισθητά σε τοπικό επίπεδο, τίθενται σε επανέλεγχο.

51. υπογραμμίζει την ανάγκη να συμπεριλάβει η ΕΕ τις δημόσιες συμβάσεις στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, οι οποίες θα παρέχουν ταυτόχρονα μόχλευση στις διαπραγματεύσεις, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η αναντιστοιχία μεταξύ του ανοίγματος των αγορών δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ και των περιοριστικών πρακτικών που ακολουθούν μείζονες εμπορικοί εταίροι·

52. εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναθεωρημένη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά το μέσο για τις διεθνείς προμήθειες ⁽¹⁾ και υπογραμμίζει ότι το εργαλείο αυτό μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς σε τρίτες χώρες. Επιπλέον, ζητεί μια ισορροπημένη χρήση του μέσου προκειμένου να αποτραπεί η χρήση του για προστασία ή κάλυψη των αγορών δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ.

53. υπογραμμίζει τις εξειδικευμένες ανάγκες των ΜΜΕ της ΕΕ και των δυσκολιών που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν όταν συμμετέχουν σε αγορές δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών. Εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το εν λόγω μέσο δεν θα εφαρμόζεται στις προσφορές που υποβάλλονται από ΜΜΕ της ΕΕ και για το γεγονός ότι η εφαρμογή του περιορίζεται σε συμβάσεις που υπερβαίνουν ένα ανώτατο όριο.

Βρυξέλλες 8 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ COM(2016) 34 final.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς»

(2016/C 240/08)

Εισηγητής: ο κ. Alessandro PASTACCI (IT/PES), έπαρχος Μάντοβας**Έγγραφο αναφοράς:** Ανακοίνωση με θέμα «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς: περισσότερες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες»

COM(2015) 550 final

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. τονίζει ότι η ενιαία αγορά, ως θεμέλιο της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών ατόμων και κεφαλαίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), αποτελεί το μείζον οικονομικό επίτευγμα της ΕΕ και ότι έχει συμβάλει στην αύξηση της ευημερίας και της απασχόλησης. Προκειμένου να λειτουργήσει ακόμα καλύτερα απαιτούνται περισσότερες οικονομικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης και απασχόλησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και των στόχων του άρθρου 3 της Συνθήκης για την ΕΕ όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη, την υψηλής ανταγωνιστικότητας κοινωνική οικονομία της αγοράς και την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή· υπογραμμίζει, επίσης, ότι η ενιαία αγορά συνδέεται άρρηκτα με τη συμφωνία του Σένγκεν για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και με την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης ⁽¹⁾. Συνεπώς, θεωρεί ότι η ολοκλήρωση και η υλοποίηση της ενιαίας αγοράς είναι ζητήματα ύψιστης σημασίας για την αξιοποίηση στο έπακρο των δυνατοτήτων της·
2. συμφωνεί ότι, για να είναι αποτελεσματικότερη, η επικαιροποιημένη Στρατηγική για την ενιαία αγορά πρέπει να βασίζεται σε τρεις πυλώνες: 1) δημιουργία ευκαιριών για τους καταναλωτές, τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις, 2) ενθάρρυνση και διευκόλυνση του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας στην Ευρώπη, και 3) διασφάλιση της πρακτικής υλοποίησής της ώστε να βελτιωθεί η καθημερινότητα των καταναλωτών και των επιχειρήσεων. Αυτή η τριπλή και ολοκληρωμένη στρατηγική πρέπει να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που εγείρει ο συνδυασμός της ταχείας παγκοσμιοποίησης και τεχνολογικής αλλαγής και της σταδιακής μόνο προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
3. υποστηρίζει την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη συμπερίληψη του πυλώνα της ενιαίας αγοράς στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ⁽²⁾, με σύστημα τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της ενιαίας αγοράς που θα αποτελείται από σειρά ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, συγκριτική αξιολόγηση, αξιολόγηση από ομότιμους και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
4. θεωρεί ότι η στρατηγική για την ενιαία αγορά προορίζεται να συμπληρώνει και να συμπληρώνεται από τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για τις επενδύσεις, την ανταγωνιστικότητα και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, την εσωτερική αγορά ενέργειας, την ψηφιακή ενιαία αγορά και την κινητικότητα των εργαζομένων και, κατά συνέπεια, εκφράζει τη λύπη της διότι η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν συνοδεύεται από την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για την απόσπαση των εργαζομένων, που επρόκειτο να αποτελέσει μία από τις μείζονες πρωτοβουλίες της τρέχουσας θητείας της Επιτροπής για την αντιμετώπιση του κοινωνικού ντάμπινγκ και την ενίσχυση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και την κατοχύρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων ως πλαισίου των εργασιακών σχέσεων. Η κατάσταση αυτή δεν πρέπει να οδηγήσει σε αναντιστοιχία μεταξύ του χάρτη πορείας για την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς και των αναγκαίων πρωτοβουλιών με σκοπό τη βελτίωση των όρων κινητικότητας του εργατικού δυναμικού· επίσης, πρέπει να συνεκτιμηθεί στη νομοθετική διαδικασία σχετικά με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση των εργαζομένων στο εσωτερικό της ΕΕ (οδηγία 96/71/EK) που παρουσιάστηκε στις 8 Μαρτίου·

⁽¹⁾ Βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Συνέχεια στην έκθεση των πέντε Προέδρων: “Η ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης”» (7-8 Απριλίου 2016).

⁽²⁾ Βλέπε το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα «Η διακυβέρνηση της ενιαίας αγοράς στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2016» [2015/2256(INI)].

5. τονίζει ότι η ενιαία αγορά είναι μια διατομεακή πολιτική που αλληλεπιδρά με πολλές τομεακές πολιτικές της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, η ΕτΠ θα περίμενε η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική για την ενιαία αγορά να περιγράφει σαφέστερα αυτές τις αλληλεπιδράσεις, και ιδίως με τις πολιτικές εμπορίου και ανταγωνισμού. Όσον αφορά την πολιτική εμπορίου, θα ήταν θεμιτό να αναμένει κανείς ότι, πριν αναγνωριστεί στην Κίνα το καθεστώς οικονομίας της αγοράς (ΚΟΑ) έως το τέλος του 2016, θα υπήρχε στην εν λόγω ανακοίνωση εξαγγελία για τη διενέργεια ανάλυσης με θέμα την οικονομική, κοινωνική και τοπική επίδραση και την επίδραση στην ενιαία αγορά μιας τέτοιας απόφασης·

6. ζητεί την ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς καθότι έτσι μπορεί να γεφυρωθεί το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των περιφερειών, να διευκολυνθεί περαιτέρω η πρόσβαση στην ενημέρωση, να ενισχυθεί η αποδοτικότητα και να εφαρμοστούν βελτιωμένα επιχειρηματικά και διοικητικά πρότυπα. Υπογραμμίζει τα απτά οφέλη που προσπορίζουν στους καταναλωτές το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, καθώς και τη διευκόλυνση, χάρη στην ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση, της διαδικτυακής συμμόρφωσης και πρόσβασης τόσο των πολιτών όσο και των επιχειρήσεων σε επαγγελματικές και επιχειρηματικές ευκαιρίες, και άρα τη συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη·

7. εφιστά την προσοχή στον ειδικό ρόλο των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) ως διασυνοριακών παραγόντων της ενιαίας αγοράς, καθώς και των άλλων διασυνοριακών δομών, όπως οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Οικονομικού Σκοπού ή η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρία. Πρόκειται για πειραματικά εργαστήρια της ενιαίας αγοράς τα οποία μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό φραγμών στην ενιαία αγορά, καθώς είναι σε θέση να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν σε τοπικό επίπεδο ζητήματα όπως οι δημόσιες συμβάσεις, οι διασυνοριακές συμβάσεις, η διπλή φορολόγηση εργαζομένων, το εφαρμοστέο δίκαιο, η προστασία των καταναλωτών και οι διασυνοριακές υπηρεσίες·

8. διαφωνεί με την απουσία ρητών αναφορών στους βιοτέχνες και προτάσεων ειδικών μέτρων υπέρ αυτών, παρά τα 16 και πλέον εκατ. βιοτεχνιών και τη σημαντική συμβολή τους στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη·

9. επαναλαμβάνει ότι, για να εξακριβώσουν τις συνέπειες των πολιτικών της ΕΕ, τα κράτη μέλη και η ΕΕ οφείλουν να εφαρμόσουν τις αξιολογήσεις εδαφικού αντίκτυπου ως πάγια πρακτική στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των τομεακών επενδύσεων ⁽³⁾·

Όσον αφορά την ανάπτυξη της συνεργατικής οικονομίας

10. επιδοκιμάζει την εξαγγελθείσα πρωτοβουλία της Επιτροπής με θέμα την Ευρωπαϊκή ατζέντα για τη συνεργατική οικονομία, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας σε αυτό τον νέο τομέα, τη φιλοδοξία της να στηρίξει τις δυνατότητές της ως προς τη διατηρήσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, και την πρόθεσή της να εξετάσει σε ποιο βαθμό οι διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες, της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο και το ενωσιακό κεκτημένο όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών μπορούν να εφαρμοστούν στη συνεργατική οικονομία, καθώς και αν κρίνεται αναγκαία η θέσπιση περαιτέρω ρυθμίσεων, ιδίως ως προς την κοινωνική ασφάλιση, τα δικαιώματα των εργαζομένων, τους κανόνες υγείας και ασφάλειας, τη φορολογία και την αδειοδότηση· επαναλαμβάνει δε την πεποίθησή της ότι κάθε υποχρεωτική κανονιστική πρωτοβουλία πρέπει να έχει τομεακή προσέγγιση και να λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της πρωτοβουλίας συνεργατικής οικονομίας ως κριτήριο για τη χάραξη κανονιστικών γραμμών·

11. επισημαίνει πως οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις αστικού και εδαφικού αντίκτυπου θα μπορούσαν να εκτελούνται και να αναπτύσσονται σε στενή σύμπραξη με όλα τα επίπεδα διοίκησης για να καθοριστούν μεθοδολογικά πρωτόκολλα. Τονίζει πως οι αξιολογήσεις πρέπει να είναι σχεδιασμένες κατά τέτοιον τρόπο ώστε αφενός μεν να μην επιβαρυνθούν υπερβολικά η προώθηση και η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, αφετέρου δε να μην επιβαρύνονται επιπλέον οι καθημερινές δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους·

Όσον αφορά τη συνδρομή στην ανάπτυξη των ΜΜΕ και των νεοσύστατων εταιρειών

12. υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να παρουσιάσει πρωτοβουλίες για τη μείωση του φόρτου που δημιουργούν η εγγραφή και οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων ΦΠΑ στις νεοσύστατες εταιρείες και τις ΜΜΕ, ιδίως σε αυτές με διασυνοριακή δραστηριότητα· επισημαίνει δε πως η απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων ΦΠΑ για τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις έχει επίσης αναγνωριστεί ως ευκαιρία περαιτέρω δράσης κατά τη διαβούλευση των Ευρωπαϊκών Επιχειρηματικών Περιφερειών (ΕΕΠ) που διεξήγαγε η ΕτΠ τον Απρίλιο του 2014. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για το λιανικό εμπόριο, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, όπου ο υπερβολικός γραφειοκρατικός φόρτος ενδέχεται να περιορίσει το ενδιαφέρον των μικρού μεγέθους επιχειρηματικών φορέων για την ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων, πράγμα το οποίο θα αποβεί εις βάρος των διαφόρων κατηγοριών καταναλωτών·

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Εδαφική προοπτική για το 2050, ποιο είναι το μέλλον;» CDR-2015-4285, 3 Δεκεμβρίου 2015.

13. αναγνωρίζει ότι ο συντελεστής υποστήριξης των ΜΜΕ έχει συμβάλει δραστικά στη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των ΜΜΕ και ελπίζει ότι θα συνεχίσει η λειτουργία του και τα προσεχή έτη·

14. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να καταθέσει νομοθετική πρόταση για την επιχειρηματική αφερεγγυότητα προκειμένου να εξασφαλίσει δεύτερη ευκαιρία για τους επιχειρηματίες. Αυτή η προσέγγιση αναμένεται να καλλιεργήσει την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία στην Ευρώπη, καθώς οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε περιβάλλον που δεν στιγματίζει την αποτυχία θα είναι πιο ανοιχτοί σε καινοτόμα έργα· παρατηρεί ωστόσο ότι το νομικό πλαίσιο της αφερεγγυότητας πρέπει να εξασφαλίζει ότι ενθαρρύνεται μόνο η υπεύθυνη ανάληψη κινδύνου και να παρέχει βεβαιότητα και δίκαιη μεταχείριση στους πιστωτές·

15. καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί προσεκτικά την πρακτική εφαρμογή από τα κράτη μέλη και τις σχετικές υποεθνικές αρχές των εκτελεστικών μέτρων της οδηγίας 2011/7/ΕΕ για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές και να κινεί ταχέως διαδικασίες επί παραβάσει σε περίπτωση μη ορθής εφαρμογής της οδηγίας, δεδομένου ότι οι ΜΜΕ συχνά δεν είναι σε θέση να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους δυνάμει της παρούσας οδηγίας έναντι μιας επιχείρησης ή δημόσιας αρχής που κατέχει δεσπόζουσα θέση·

16. προτρέπει σθεναρά την Επιτροπή να εφαρμόζει την αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις», δηλαδή τη θέσπιση νομοθεσίας μόνο όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο και έχοντας κατά νου τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Επίσης, καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή και εισαγωγή της αρχής «μόνον άπαξ» από τα κράτη μέλη, με σκοπό τη μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου για τις ΜΜΕ και τους πολίτες·

17. καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει την απευθείας συμμετοχή στον επιχειρηματικό κίνδυνο και την πρόσβαση στα καινοτόμα μέσα για τη συγκέντρωση κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, όπως η συμμετοχική χρηματοδότηση·

18. ζητεί από την Επιτροπή να παρέχει καλύτερη πληροφόρηση για τις ΜΜΕ με πιο προσιτό τρόπο, μέσω των οργανώσεων εκπροσώπησης των ΜΜΕ·

Όσον αφορά την απελευθέρωση των επαγγελματικών υπηρεσιών

19. υπογραμμίζει τη σημασία του περαιτέρω ανοίγματος των αγορών υπηρεσιών στην Ευρώπη, δεδομένου του σχετικά χαμηλού επιπέδου διασυνοριακού εμπορίου υπηρεσιών, της αυξανόμενης σημασίας των υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕγχΠ και της απασχόλησης στις περιφέρειες και τους δήμους της Ευρώπης και της τάσης για μεγαλύτερη ένταξη των υπηρεσιών στην αξιακή προσφορά της βιομηχανίας· αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για το άνοιγμα των αγορών υπηρεσιών στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες και τονίζει ότι πρέπει να υπάρξει ευρύτερο άνοιγμα των αγορών υπηρεσιών με ταυτόχρονη διασφάλιση των κεκτημένων προτύπων σε ό, τι αφορά τη νομοθεσία και την ποιότητα·

20. συμφωνεί ως προς την ανάγκη, αφενός, αξιολόγησης και κάλυψης των κανονιστικών κενών και, αφετέρου, αντιμετώπισης του προβλήματος των αλληλεπικαλυπτόμενων ή αντικρουόμενων ρυθμίσεων σε ορισμένους τομείς της ενιαίας αγοράς, καθώς και ως προς την ανάγκη εξάλειψης των φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία, που εμποδίζουν τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τους καταναλωτές να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της ενιαίας αγοράς·

21. συνιστά το «αναλυτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη όταν θα αναθεωρούν τις ισχύουσες ρυθμίσεις ή όταν προτείνουν πρόσθετες σχετικές ρυθμίσεις» να περιλαμβάνει κριτήρια για τον καθορισμό ενός τομέα ως «τομέα προτεραιότητας». Πράγματι, καμία εξήγηση δεν παρέχει η Επιτροπή για τους λόγους που ορισμένες υπηρεσίες πρέπει να έχουν προτεραιότητα ⁽⁴⁾·

Συμφωνία του Σένγκεν

22. όπως προκύπτει από πρόσφατη μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παρουσιάστηκε ενώπιον της επιτροπής «Εσωτερική αγορά και Προστασία των Καταναλωτών», η αναστολή διαρκείας της ισχύος της συμφωνίας του Σένγκεν θα είχε σοβαρές επιπτώσεις στα εξής επτά πεδία της οικονομίας: ΑΕγχΠ, εμπόριο, άμεσες εξωτερικές επενδύσεις, εργασία, κινητικότητα, κατανάλωση και ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, για λόγους διασφάλισης της ενιαίας αγοράς και των σημαντικών επιτευγμάτων με την πάροδο των ετών, είναι ζωτικής σημασίας η διατήρηση των εν λόγω κανόνων ⁽⁵⁾·

⁽⁴⁾ Ο κατάλογος των τομέων/επαγγελμάτων προτεραιότητας παρατίθεται στην υποσημείωση 26: «πολιτικοί μηχανικοί, αρχιτέκτονες, λογιστές, δικηγόροι, κτηματομεσίτες, ξεναγοί και σύμβουλοι σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας».

⁽⁵⁾ Όπως υποστηρίζει σθεναρά η ΕΠ στο ψήφισμα COR-2016-00726-RES.

Όσον αφορά την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς αγαθών

23. υποστηρίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να εκσυγχρονίσει το σύστημα προδιαγραφών σε συνεργασία με την κοινότητα της τυποποίησης, καθώς οι προδιαγραφές έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματικές για τη στήριξη της ολοκλήρωσης της αγοράς, μέσω του αντικτύπου τους στο κόστος της βιομηχανίας, στη διαλειτουργικότητα, στην πρόσβαση στις αγορές και τις εξαγωγές· οποιαδήποτε μεταρρύθμιση των προδιαγραφών πρέπει να συνεκτιμά τις ανάγκες των μικρών και μεσαίων παραγωγών·

24. επικροτεί μεν την ανακοίνωση που παρουσίασε στις 16 Μαρτίου 2016 η Επιτροπή με θέμα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χαλυβουργία, αλλά επισημαίνει ότι θα περίμενε να πραγματοποιείται ήδη στην ανακοίνωση για την ενιαία αγορά τη συνέχεια στο «Σχέδιο δράσης για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία στην Ευρώπη» (δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2013), καθότι τα προβλήματα της χαλυβουργίας συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τη στρατηγική για την ενιαία αγορά. Εφιστά δε την προσοχή στο γεγονός ότι η ΕτΠ σκοπεύει να αφιερώσει ειδική γνωμοδότηση στα προβλήματα της χαλυβουργίας με βάση κυρίως το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (16 Δεκεμβρίου 2015) σχετικά με την «Ανάπτυξη μιας βιώσιμης ευρωπαϊκής βιομηχανίας βασικών μετάλλων»⁽⁶⁾·

25. όπως έχει ήδη επισημάνει σε πρόσφατη γνωμοδότησή⁽⁷⁾, επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Επιτροπή να παρουσιάσει νομοθετική πρόταση για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των μη γεωργικών προϊόντων στην ΕΕ· με τον τρόπο αυτό, θα ενισχυθεί η εσωτερική αγορά διότι τα προϊόντα θα γίνουν πιο αναγνωρίσιμα και θα διασφαλίζεται η ποιότητα·

26. αναγνωρίζει ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης είναι καθοριστικής σημασίας για τα προϊόντα που δεν καλύπτονται από τις ενωσιακές προδιαγραφές, ωστόσο η εφαρμογή της είναι άنيση και πρέπει να βελτιωθεί προκειμένου να παρέχεται πιο προβλέψιμο κανονιστικό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων. Ωστόσο, θα ήταν παράλληλα σκόπιμο να κατοχυρώνεται η αναγραφή στα εν λόγω προϊόντα σωστών πληροφοριών προς τους καταναλωτές, να τυγχάνουν τα προϊόντα ποιότητας της δέουσας αναγνώρισης και να αναγράφεται η προέλευση των προϊόντων·

27. υπογραμμίζει τη στήριξη της για μέτρα που εξασφαλίζουν ότι τα παράνομα και μη συμμορφούμενα προϊόντα παραμένουν εκτός της αγοράς της ΕΕ, δεδομένων των αυξανόμενων κρουσμάτων αυτού του εμπορίου, το οποίο στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και θέτει σε κίνδυνο τους καταναλωτές. Η αυστηρότερη παρακολούθηση των δραστηριοτήτων παραποίησης θα συνέβαλε στην έμπρακτη μετουσίωση του στόχου που αφορά τη «δημιουργία ευκαιριών για τους καταναλωτές, τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις», ιδίως για τις ΜΜΕ·

Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις

28. επιδοκιμάζει τη γενική προσέγγιση της ανακοίνωσης όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις. Ειδικότερα, στηρίζει τη δικτύωση των πρωτοβάθμιων οργανισμών αξιολόγησης, την τεχνική συνδρομή προς τα κράτη μέλη και τη βελτίωση των μέσων παρακολούθησης, που κανονικά θα συνδράμουν, επίσης, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην εφαρμογή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Σε αυτό το πλαίσιο επισημαίνει τον δυνητικό ρόλο των κέντρων γνώσης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ως μέσων για την παροχή βοήθειας, συμβουλών και πληροφόρησης·

29. συμφωνεί επίσης με την αρχή της δρομολόγησης ενός εθελοντικού μηχανισμού για την εκ των προτέρων αξιολόγηση των δημόσιων συμβάσεων για μεγάλης κλίμακας έργα υποδομών, ωστόσο διερωνεύεται γιατί η Επιτροπή έθεσε το τόσο υψηλό ανώτατο όριο των 700 εκατ. ευρώ. Συνιστά, επομένως, το ανώτατο όριο να μειωθεί ουσιαστικά, δεδομένης μάλιστα της ειδικής έκθεσης 10/15 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Προβλήματα στις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των δαπανών συνοχής της ΕΕ: πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την επίλυση τους»·

30. ζητεί, ωστόσο, τα μητρώα συμβάσεων και τα εργαλεία ανάλυσης των δεδομένων που προβλέπει η Επιτροπή για λόγους διαφάνειας να διαμορφώνονται κατά τρόπο ώστε να μην συνεπάγονται πρόσθετες επιβαρύνσεις για τις αναθέτουσες αρχές. Η Επιτροπή διαθέτει ήδη σημαντικό όγκο σχετικών δεδομένων, επειδή, ούτως ή άλλως, οι δημόσιες συμβάσεις που υπερβαίνουν το ανώτατο καθορισμένο όριο είναι υποχρεωτικό να προκηρύσσονται σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ, συνεπώς, θα ήταν περιττό να επιβληθούν νέες εκτεταμένες υποχρεώσεις σε ολόκληρη την ΕΕ για τη συλλογή πληροφοριών και στατιστικών δεδομένων·

⁽⁶⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0460+0+DOC+XML+V0//EL>

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών ECOS-V-064 με θέμα «Επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα» (COR-2014-05386-AC) που υιοθετήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2015.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες και την οδηγία για τις υπηρεσίες

31. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να αξιολογεί σε συνεχή βάση την υλοποίηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες από τις χώρες της ΕΕ και να διεξάγει σειρά ασκήσεων αξιολόγησης («αξιολογήσεις από ομοτίμους») με στόχο την εξάλειψη των τελευταίων φραγμών στο διασυνοριακό εμπόριο υπηρεσιών στην ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα του γεωγραφικού αποκλεισμού των ψηφιακών υπηρεσιών· θεωρεί, ωστόσο, ότι το αποτέλεσμα αυτών των ασκήσεων δεν πρέπει να προεξοφλείται από την Επιτροπή, που αναφέρει ότι δεν υπάρχουν σχέδια για αναθεώρηση ή τροποποίηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες·

32. υπενθυμίζει ότι τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης (ΚΕΕ) αποτελούν ζωτική συνιστώσα της οδηγίας για τις υπηρεσίες. Ωστόσο, αρκετές πτυχές οι οποίες είναι στενά συνδεδεμένες με την παροχή υπηρεσιών δεν καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία (π.χ. η απόσπαση εργαζομένων, τα φορολογικά θέματα, οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης, τα επαγγελματικά προσόντα κ.ά.). Οι πτυχές αυτές θα πρέπει ωστόσο να καλύπτονται από την υπηρεσία πληροφόρησης των ΚΕΕ, με στόχο την εξασφάλιση μονοαπευθυντικών θυρίδων με πραγματική προστιθέμενη αξία. Επιπλέον, οι πληροφορίες θα ήταν σημαντικό να παρέχονται, επιπροσθέτως της εθνικής γλώσσας, τουλάχιστον και στην αγγλική·

33. θεωρεί ότι η πρωτοβουλία για το διαβατήριο υπηρεσιών πρέπει να αφορά μόνον τις υπηρεσίες που υπάγονται στην οδηγία 2006/123/ΕΚ για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, και όχι τους παρόχους δημόσιων υπηρεσιών εφόσον δεν έχουν εμπορική δραστηριότητα ή τις υπηρεσίες που δεν έχουν διασυνοριακό αντίκτυπο και υπόκεινται σε κανονιστικές ρυθμίσεις σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο·

34. επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής για την πρόληψη των διακρίσεων σε βάρος των καταναλωτών και των επιχειρήσεων στο διασυνοριακό εμπόριο, ιδίως στο ηλεκτρονικό εμπόριο, φρονεί, ωστόσο, ότι ορισμένα πλεονεκτήματα, και συγκεκριμένα οι εκπτώσεις τιμών, που δεν αφορούν την ενιαία αγορά, μπορούν να χορηγούνται σε συγκεκριμένους δικαιούχους υπηρεσιών, εφόσον αυτό στηρίζεται σε νόμιμα και αντικειμενικά κριτήρια·

Όσον αφορά την κοινωνική οικονομία και τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ)

35. διαπιστώνει με λύπη ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν ανακοινώνει καμία πρόταση για την κοινωνική οικονομία παρότι αυτή επιτελεί βασικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ΕΕ, περιλαμβάνοντας δύο εκατ. επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων ενώσεις, συνεταιρισμοί και ταμεία αλληλασφάλισης, και παρέχοντας 11 εκατ. θέσεις εργασίας, δηλαδή 10 % των επιχειρήσεων και 6 % του απασχολούμενου πληθυσμού της Ευρώπης· υπενθυμίζει σχετικά πως η ΕτΠ έχει καλέσει «την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο να περιλαμβάνει ένα σύνολο κοινών ορισμών που θα ισχύει για τις διάφορες μορφές της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη —όπως συνεταιρισμοί, ιδρύματα, ταμεία αλληλασφάλισης και ενώσεις—, για να μπορούν οι επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας να λειτουργούν σε ασφαλή νομική βάση και, κατ' επέκταση, να ωφελούνται από τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς και της ελεύθερης κυκλοφορίας»⁽⁸⁾·

36. εκτιμά ότι πρέπει η κοινωνική οικονομία να υποστηρίζεται, όχι μόνο με τη θέσπιση ενός γενικού νομικού πλαισίου σε ενωσιακό επίπεδο, αλλά και μέσω της εκπόνησης ειδικών προγραμμάτων χρηματοδότησης·

37. εκφράζει τη λύπη της για το ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν καταθέτει καμία πρόταση για τις ΥΓΟΣ, π.χ. όσον αφορά τις ποιοτικές απαιτήσεις, ιδίως ως προς την κοινωνική και εδαφική συνοχή, παρότι το άρθρο 14 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα παρείχε τη νομική βάση για αυτό· εκφράζει δε την ανησυχία της για το ότι, όσον αφορά τις ΥΓΟΣ, η εστίαση της Επιτροπής περιορίζεται σε ζητήματα κρατικών ενισχύσεων παρότι αυτές οι υπηρεσίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην εσωτερική αγορά. Τονίζει ιδιαίτερα ότι, κατά την παροχή ΥΓΟΣ, είναι καθοριστικής σημασίας οι υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας να βασίζονται σε διαφανείς κατευθυντήριες γραμμές και σε αποτελεσματικούς ελέγχους και να αποσκοπούν στην προσφορά υψηλής ποιότητας και οικονομικά αποδοτικών υπηρεσιών. Συνεπώς, ζητεί από την Επιτροπή, με σεβασμό στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών, των περιφερειών και των λοιπών τοπικών αρχών, να εντείνει την προσπάθειά της για την προαγωγή, εντός της ΕΕ, των ΥΓΟΣ, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των Ευρωπαίων πολιτών σε όλα τα επίπεδα·

⁽⁸⁾ Βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η σημασία της κοινωνικής οικονομίας για την ανάκτηση της οικονομικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της ανεργίας», 3-4 Δεκεμβρίου 2015, σημείο 12.

38. επισημαίνει ότι η εφαρμογή από τον Απρίλιο του 2016 του κοινού πλαισίου για τις συμβάσεις παραχώρησης είναι ζήτημα αφενός μεν ιδιαίτερα λεπτό στην περίπτωση των υπηρεσιών υποδομών (όσον αφορά λιμένες, σιδηροδρόμους, αυτοκινητόδρομους κ. ά.), αφετέρου δε σημαντικό για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, καθότι ο θεμιτός ανταγωνισμός είναι προϋπόθεση για την καλύτερη διασφάλιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών και τη μεγιστοποίηση των ωφελημάτων για τους καταναλωτές, τις αναδόχους επιχειρήσεις και την παραχωρούσα αρχή·

39. ζητεί να προσμετρούνται στα εμπορικά μειονεκτήματα ο νησιωτικός ή απόκεντρος χαρακτήρας ενός τόπου, ιδίως όσον αφορά το πρόσθετο κόστος των μεταφορών.

Βρυξέλλες, 8 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

117Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ - 7-8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόγραμμα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την περίοδο 2017-2020»

(2016/C 240/09)

Εισηγήτρια: η κ. Olga ZRIHEN (BE/PSE), μέλος του κοινοβουλίου της Βαλλονίας

Έγγραφο αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων για την περίοδο 2017 έως 2020 και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1305/2013

COM(2015) 701 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι μεταρρυθμίσεις είναι εκ φύσεως διαδικασίες πολύπλοκες, που απαιτούν μια πλήρη αλυσίδα πολύ εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων. Η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε διάφορους δημόσιους τομείς πολιτικής αποτελεί πρόκληση επειδή τα οφέλη τους συχνά χρειάζονται χρόνο για να υλοποιηθούν. Επομένως, ο έγκαιρος και αποτελεσματικός σχεδιασμός και η εφαρμογή τους είναι καίριας σημασίας, είτε πρόκειται για οικονομίες τις οποίες έχει πλήξει η κρίση είτε πρόκειται για δομικά αδύναμες οικονομίες. Στο πλαίσιο αυτό, η παροχή στήριξης από την Ένωση υπό τη μορφή τεχνικής συνδρομής υπήρξε καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη της οικονομικής προσαρμογής της Ελλάδας και της Κύπρου τα τελευταία έτη.	Οι μεταρρυθμίσεις είναι εκ φύσεως διαδικασίες πολύπλοκες που απαιτούν πολιτική βούληση, ικανότητα διαλόγου και συνεργασίας σε πολλαπλά επίπεδα, δημοσιονομικούς και διοικητικούς πόρους και μια πλήρη αλυσίδα πολύ εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων. Η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε διάφορους δημόσιους τομείς πολιτικής αποτελεί πρόκληση επειδή τα οφέλη τους συχνά χρειάζονται χρόνο για να υλοποιηθούν. Επομένως, ο έγκαιρος και αποτελεσματικός σχεδιασμός και η εφαρμογή τους είναι καίριας σημασίας, είτε πρόκειται για οικονομίες τις οποίες έχει πλήξει η κρίση είτε πρόκειται για δομικά αδύναμες οικονομίες. Στο πλαίσιο αυτό, η παροχή στήριξης από την Ένωση υπό τη μορφή τεχνικής συνδρομής θα συμβάλει στην άντληση διδαγμάτων από τα προγράμματα που είχαν ως στόχο τη στήριξη της οικονομικής προσαρμογής της Ελλάδας και της Κύπρου τα τελευταία έτη. Η οικειοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, κυρίως χάρη στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και στους κοινωνικούς εταίρους, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του Προγράμματος.

Αιτιολογία

Η ειδική έκθεση αριθ. 19/2015 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου ⁽¹⁾ σχετικά με την τεχνική βοήθεια προς την Ελλάδα παρέχει ορισμένα χρήσιμα διδάγματα για πιθανές βελτιώσεις στον τομέα της τεχνικής βοήθειας όσον αφορά τη βελτίωση της οικονομικής προσαρμογής ενός δικαιούχου κράτους μέλους.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη μπορεί να επωφεληθούν από την παρεχόμενη στήριξη για την αντιμετώπιση προκλήσεων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Οι εν λόγω προκλήσεις είναι δυνατόν να εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, όπως η περιορισμένη διοικητική και θεσμική ικανότητα ή η πλημμελής εφαρμογή και εκτέλεση της νομοθεσίας της Ένωσης.	Τα κράτη μέλη μπορεί να επωφεληθούν από την παρεχόμενη στήριξη για την αντιμετώπιση προκλήσεων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Οι εν λόγω προκλήσεις είναι δυνατόν να εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, όπως η περιορισμένη διοικητική και θεσμική ικανότητα στις διάφορες βαθμίδες διακυβέρνησης ή η πλημμελής εφαρμογή και εκτέλεση της νομοθεσίας της Ένωσης.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Ένωση διαθέτει μακρά πείρα στην παροχή ειδικής στήριξης στις εθνικές διοικήσεις και σε άλλες αρχές των κρατών μελών όσον αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων και παρόμοιες δράσεις σε ορισμένους τομείς (π.χ. φορολογία, τελωνεία, στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων), καθώς και σε σχέση με την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής. Η πείρα που απέκτησε η Ένωση όσον αφορά τη στήριξη των εθνικών αρχών στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων πρέπει να αξιοποιηθεί για να ενισχυθεί η ικανότητα της Ένωσης να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη. Η ανάληψη συνολικής και ολοκληρωμένης δράσης είναι πράγματι αναγκαία προκειμένου να παρέχεται στήριξη σε εκείνα τα κράτη μέλη τα οποία αναλαμβάνουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη, και ζητούν τη συνδρομή της Ένωσης προς αυτόν τον σκοπό.	Η πείρα που απέκτησε η Ένωση όσον αφορά τη στήριξη των εθνικών και/ή των υποεθνικών αρχών στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων πρέπει να αξιοποιηθεί στον τομέα της ενίσχυσης των ικανοτήτων των εθνικών διοικήσεων, των τοπικών και περιφερειακών αρχών και άλλων αρχών των κρατών μελών, καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών σε ορισμένους τομείς (όπως η φορολογία, τα τελωνεία, η στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων). Ενδέχεται να χρειαστούν μέτρα στήριξης των κρατών μελών εκείνων τα οποία αναλαμβάνουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που δίνουν ώθηση στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην κοινωνική ευημερία, στην πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στην εκπαίδευση, και τα οποία ζητούν τη συνδρομή της Ένωσης προς αυτόν τον σκοπό, εάν δεν είναι ήδη επιλέξιμα για άλλα προγράμματα τεχνικής βοήθειας. Αυτά τα μέτρα στήριξης θα πρέπει να βασίζονται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα λαμβάνει υπόψη τους δεσμούς μεταξύ των διαφόρων τομέων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της ικανότητας συνεργασίας μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης —με σεβασμό του θεσμικού πλαισίου κάθε κράτους μέλους και με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

⁽¹⁾ <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=35302>

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 8

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Στο πλαίσιο του Προγράμματος, θα πρέπει να παρέχεται στήριξη από την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος ενός κράτους μέλους, σε τομείς όπως ο προϋπολογισμός και η φορολογία, η δημόσια διοίκηση, οι θεσμικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις, το σύστημα απονομής δικαιουσύννης, η καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το επιχειρηματικό περιβάλλον, η ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, οι επενδύσεις, ο ανταγωνισμός, οι δημόσιες προμήθειες, οι διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, οι επενδύσεις, το εμπόριο, η διατηρήσιμη ανάπτυξη, η καινοτομία, η εκπαίδευση και κατάρτιση, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας, το σύστημα δημόσιας υγείας, οι πολιτικές για το άσυλο και τη μετανάστευση, η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη και οι πολιτικές για τον χρηματοπιστωτικό τομέα.	Στο πλαίσιο του Προγράμματος, θα πρέπει να παρέχεται στήριξη από την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος ενός κράτους μέλους, σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που η Ένωση και τα κράτη μέλη ασκούν από κοινού και δεν αποτελούν ήδη αντικείμενο προγραμματικών τεχνικής βοήθειας, όπως η διοικητική ικανότητα της δημόσιας διοίκησης, το σύστημα απονομής δικαιοσύνης και το κράτος δικαίου, η φορολογία, η καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το επιχειρηματικό περιβάλλον, η ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, οι επενδύσεις, ο ανταγωνισμός, οι δημόσιες προμήθειες, οι διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων ή (επαν)εθνικοποιήσεων ή (επανα)δημοτικοποιήσεων, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, οι επενδύσεις, το εμπόριο, η διατηρήσιμη ανάπτυξη, η καινοτομία, η εκπαίδευση και κατάρτιση, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας, το σύστημα δημόσιας υγείας και οι πολιτικές για τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Το κράτος μέλος που επιθυμεί να επωφεληθεί από το Πρόγραμμα πρέπει να συμπεριλάβει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στην προετοιμασία της αίτησης, βάσει του ισχύοντος κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή.

Αιτιολογία

Είναι αδιανόητο κονδύλια της ΕΕ να χρηματοδοτούν τεχνική βοήθεια σε τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που η Ένωση και τα κράτη μέλη ασκούν από κοινού. Η αρχή της εταιρικής σχέσης θα διασφαλίζει ότι η τεχνική βοήθεια που παρέχεται από το Πρόγραμμα είναι αποτελεσματική χάρη στην οικειοποίησή της σε τοπικό επίπεδο.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Κατόπιν διαλόγου με το αιτούν κράτος μέλος, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή θα πρέπει να αναλύει το αίτημά του, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και να προσδιορίζει τη στήριξη που θα πρέπει να παρέχεται με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα, το εύρος και το βάθος των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, τις ανάγκες στήριξης όσον αφορά τους τομείς πολιτικής, την ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών δεικτών και την εν γένει διοικητική ικανότητα του κράτους μέλους. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, θα πρέπει να προσδιορίζει τους τομείς προτεραιότητας, το πεδίο εφαρμογής των μέτρων στήριξης που πρόκειται να παρασχεθούν και τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά για μια τέτοια στήριξη, λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες δράσεις και μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης ή άλλα ενωσιακά προγράμματα.	Κατόπιν διαλόγου με το αιτούν κράτος μέλος, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή θα πρέπει να αναλύει το αίτημά του, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της εταιρικής σχέσης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και να προσδιορίζει τη στήριξη που θα πρέπει να παρέχεται με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα, το εύρος και το βάθος των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, τις ανάγκες στήριξης όσον αφορά τους τομείς πολιτικής, την ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών δεικτών και την εν γένει διοικητική ικανότητα του κράτους μέλους. Ενόψει της έναρξης ισχύος του Προγράμματος, η Ένωση θα εκπονήσει ένα ενιαίο έγγραφο στρατηγικής για τη βελτίωση της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας των δημόσιων αρχών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, στο οποίο θα καθορίζονται κατά τρόπο δίκαιο και διαφανή τα κριτήρια που θα υιοθετηθούν για την ιεράρχηση των παρεμβάσεων του Προγράμματος και της κατανομής των διαθέσιμων πόρων, καθώς και τα κριτήρια και οι μηχανισμοί συντονισμού των παρεμβάσεων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, θα πρέπει να προσδιορίζει τους τομείς προτεραιότητας, το πεδίο εφαρμογής των μέτρων στήριξης που πρόκειται να παρασχεθούν και τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά για μια τέτοια στήριξη, λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες δράσεις και μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης ή άλλα ενωσιακά προγράμματα. Με τον τρόπο αυτό η Επιτροπή και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα λαμβάνουν υπόψη αφενός την υφιστάμενη κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, η οποία συχνά παρέχει σημαντικό ρόλο στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, και αφετέρου το γεγονός ότι ορισμένες από τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις απευθύνονται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Αιτιολογία

Η αρχή της εταιρικής σχέσης αποτελεί βασικό πυλώνα της διακυβέρνησης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, από τα οποία πρέπει να προέρχονται τα απαραίτητα κεφάλαια για να χρηματοδοτηθεί το πρόγραμμα στήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Είναι επομένως σκόπιμο να εφαρμοσθεί επίσης, κατ' αναλογία, η αρχή της εταιρικής σχέσης στο πρόγραμμα στήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Τροπολογία 6

Αιτιολογική σκέψη 11

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Επανεξέταση του προϋπολογισμού της ΕΕ»⁽¹⁾ και «Προϋπολογισμός για την “Ευρώπη 2020”»⁽²⁾ υπογραμμίζουν τη σημασία της εστίασης της χρηματοδότησης σε δραστηριότητες με αδιαμφισβήτητη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, δηλαδή σε τομείς όπου η παρέμβαση της Ένωσης είναι ικανή να προσπορίσει πρόσθετη αξία σε σύγκριση με την ανάληψη δράσης μόνο από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, η στήριξη δράσεων που υλοποιούνται βάσει του Προγράμματος πρέπει να εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργειά τους με άλλα προγράμματα και πολιτικές σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Οι δράσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος θα επιτρέψουν την εκπόνηση και εφαρμογή λύσεων για την αντιμετώπιση εθνικών προκλήσεων που έχουν αντίκτυπο σε διασυνοριακού ή ενωσιακού επιπέδου προκλήσεις και την επίτευξη μιας συνεκτικής και συνεπούς εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Επιπλέον, πρέπει να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της εμπιστοσύνης και στην προώθηση της συνεργασίας με την Επιτροπή, καθώς και μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, η Ένωση βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση σε σύγκριση με τα κράτη μέλη προκειμένου να παράσχει μια πλατφόρμα για την παροχή και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών από ομοτίμους, καθώς και για την κινητοποίηση εμπειρογνομίας.	Οι ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Επανεξέταση του προϋπολογισμού της ΕΕ»⁽¹⁾ και «Προϋπολογισμός για την “Ευρώπη 2020”»⁽²⁾ υπογραμμίζουν τη σημασία της εστίασης της χρηματοδότησης σε δραστηριότητες με αδιαμφισβήτητη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, δηλαδή σε τομείς όπου η παρέμβαση της Ένωσης είναι ικανή να προσπορίσει πρόσθετη αξία σε σύγκριση με την ανάληψη δράσης μόνο από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, η στήριξη δράσεων που υλοποιούνται βάσει του Προγράμματος πρέπει να εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργειά τους με άλλα προγράμματα και πολιτικές σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Οι δράσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος θα επιτρέψουν την εκπόνηση και εφαρμογή λύσεων για την αντιμετώπιση εθνικών προκλήσεων που έχουν αντίκτυπο σε διασυνοριακού ή ενωσιακού επιπέδου προκλήσεις και την επίτευξη μιας συνεκτικής και συνεπούς εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Επιπλέον, πρέπει να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της εμπιστοσύνης και στην προώθηση της συνεργασίας με την Επιτροπή, καθώς και μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, η Ένωση βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση σε σύγκριση με τα κράτη μέλη προκειμένου να παράσχει μια πλατφόρμα για την παροχή και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών από ομοτίμους, καθώς και για την κινητοποίηση εμπειρογνομίας προκειμένου να αναπτυχθούν λύσεις προσαρμοσμένες στην ειδική κατάσταση των αιτούντων κρατών μελών.
⁽¹⁾ COM(2010) 700 τελικό, της 19ης Οκτωβρίου 2010. ⁽²⁾ COM(2011) 500 τελικό, της 29ης Ιουνίου 2011.	⁽¹⁾ COM(2010) 700 τελικό, της 19ης Οκτωβρίου 2010. ⁽²⁾ COM(2011) 500 τελικό, της 29ης Ιουνίου 2011.

Τροπολογία 7

Αιτιολογική σκέψη 21

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Προκειμένου να προσαρμοστεί ο κατάλογος των δεικτών με τους οποίους μετράται η επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, υπό το φως της πείρας που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την τροποποίηση του καταλόγου. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξαγάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της. Κατά την προετοιμασία και σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.	Προκειμένου να προσαρμοστεί ο κατάλογος των δεικτών με τους οποίους μετράται η επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, υπό το φως της πείρας που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την τροποποίηση του καταλόγου. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξαγάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, στις οποίες να συμμετέχουν, σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι κοινωνικοί εταίροι και οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Κατά την προετοιμασία και σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στην Επιτροπή των Περιφερειών, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Τροπολογία 8

Άρθρο 3 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το Πρόγραμμα χρηματοδοτεί δράσεις με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Προς τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι δράσεις οι οποίες επιλέγονται προς χρηματοδότηση είναι πιθανό να επιτύχουν αποτελέσματα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και ελέγχει κατά πόσον έχει πραγματικά επιτευχθεί ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.	Το Πρόγραμμα χρηματοδοτεί δράσεις τεχνικής βοήθειας με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που ασκούν από κοινού η ΕΕ και τα κράτη μέλη και δεν αποτελούν ήδη αντικείμενο προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας . Προς τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι δράσεις οι οποίες επιλέγονται προς χρηματοδότηση είναι πιθανό να επιτύχουν αποτελέσματα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και ελέγχει κατά πόσον έχει πραγματικά επιτευχθεί ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Αιτιολογία

Η χρηματοδότηση με μέσα του προϋπολογισμού της ΕΕ εθνικών δράσεων για τις οποίες η ΕΕ δεν διαθέτει αρμοδιότητες θα ήταν αντίθετη με το πνεύμα της αρχής της επικουρικότητας.

Τροπολογία 9

Άρθρο 3 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι δράσεις και οι δραστηριότητες του Προγράμματος εξασφαλίζουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, ιδίως μέσω:	Οι δράσεις και οι δραστηριότητες του Προγράμματος εξασφαλίζουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, ιδίως μέσω:
α) της ανάπτυξης και εφαρμογής λύσεων για την αντιμετώπιση εθνικών προκλήσεων που έχουν αντίκτυπο σε διασυνοριακές ή ευρωπαϊκές προκλήσεις·	α) της ανάπτυξης και εφαρμογής λύσεων για την αντιμετώπιση προκλήσεων που έχουν αντίκτυπο σε διασυνοριακές ή ευρωπαϊκές προκλήσεις·
β) της συμπληρωματικότητας και της συνέργειας με άλλα προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο·	β) της συμπληρωματικότητας και της συνέργειας με άλλα προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης σε τοπικό, περιφερειακό , εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο·
γ) της συμβολής τους στη συνεκτική και συνεπή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης·	γ) της συμβολής τους στη συνεκτική και συνεπή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης·
δ) της συμβολής τους στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών και στην οικοδόμηση μιας πλατφόρμας ενωσιακών διαστάσεων και ενός δικτύου εμπειρογνώσας·	δ) της συμβολής τους στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών και στην οικοδόμηση μιας πλατφόρμας ενωσιακών διαστάσεων και ενός δικτύου εμπειρογνώσας·
ε) της προώθησης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαιούχων κρατών μελών και της Επιτροπής και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.	

Αιτιολογία

Η εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής αποτελεί γενική αρχή και προϋπόθεση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δεν είναι δυνατόν να περιοριστεί στην εφαρμογή του προγράμματος αυτού.

Τροπολογία 10

Άρθρο 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Γενικός στόχος του Προγράμματος είναι η συμβολή στις θεσμικές, διοικητικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη με την προσφορά στήριξης στις εθνικές αρχές για τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων, της διακυβέρνησης, της διοίκησης, του οικονομικού και κοινωνικού τομέα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης, της απασχόλησης και των επενδύσεων, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών οικονομικής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με την παροχή συνδρομής για την αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των ταμείων της Ένωσης.	Γενικός στόχος του Προγράμματος είναι η συμβολή στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη οι οποίες προσπορίζουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που η ΕΕ και τα κράτη μέλη ασκούν από κοινού και δεν αποτελούν ήδη αντικείμενο προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας, με την προσφορά στήριξης στις δημόσιες αρχές κράτους μέλους προκειμένου να έχουν την απαιτούμενη διοικητική ικανότητα για τον σχεδιασμό και τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη μεταρρύθμιση του οικονομικού και κοινωνικού τομέα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιώσιμης ανάπτυξης, της απασχόλησης, των επενδύσεων και της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, μεταξύ άλλων με την παροχή συνδρομής για την αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των ταμείων της Ένωσης με τη συμμετοχή όλων των βαθμίδων διακυβέρνησης.

Αιτιολογία

Διευκρίνιση σύμφωνα με τις νομοθετικές τροπολογίες που προτείνονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 και στην αιτιολογική σκέψη 9.

Τροπολογία 11

Άρθρο 5 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Προκειμένου να επιτευχθεί ο γενικός στόχος του άρθρου 4, το Πρόγραμμα κατατείνει στην επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων: α) να συνδράμει τις πρωτοβουλίες των εθνικών αρχών ώστε να σχεδιάζουν τις μεταρρυθμίσεις τους σύμφωνα με τις προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχικές συνθήκες και τις αναμενόμενες κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις· β) να στηρίζει τις εθνικές αρχές ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να διαμορφώνουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν πολιτικές και στρατηγικές μεταρρυθμίσεων και να ακολουθούν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που διασφαλίζει συνεκτικότητα μεταξύ στόχων και μέσων σε όλους τους τομείς· γ) να στηρίζει τις προσπάθειες των εθνικών αρχών να καθορίσουν και να εφαρμόσουν κατάλληλες διαδικασίες και μεθοδολογίες, λαμβάνοντας υπόψη τις ορθές πρακτικές και τα διδάγματα που αποκόμισαν άλλες χώρες από την αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων·	Προκειμένου να επιτευχθεί ο γενικός στόχος του άρθρου 4, το Πρόγραμμα κατατείνει στην επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων: α) να συνδράμει τις πρωτοβουλίες των δημόσιων αρχών ώστε να σχεδιάζουν τις μεταρρυθμίσεις τους σύμφωνα με τις προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχικές συνθήκες και τις αναμενόμενες κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις· β) να στηρίζει τις δημόσιες αρχές ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να διαμορφώνουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν πολιτικές και στρατηγικές μεταρρυθμίσεων και να ακολουθούν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που διασφαλίζει συνεκτικότητα μεταξύ στόχων και μέσων σε όλους τους τομείς· γ) να στηρίζει τις προσπάθειες των δημόσιων αρχών να καθορίσουν και να εφαρμόσουν κατάλληλες διαδικασίες και μεθοδολογίες, λαμβάνοντας υπόψη τις ορθές πρακτικές και τα διδάγματα που αποκόμισαν άλλες χώρες από την αντιμετώπιση καταστάσεων που παρουσιάζουν ομοιότητες·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
δ) να συνδράμει τις εθνικές αρχές ώστε να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, κατά περίπτωση, μέσω του καθορισμού σαφών αρμοδιοτήτων και της αύξησης των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Οι στόχοι αυτοί θα επιδιωχθούν σε στενή συνεργασία με τα δικαιούχα κράτη μέλη.	δ) να συνδράμει τις δημόσιες αρχές ώστε να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, κατά περίπτωση, μέσω του καθορισμού σαφών αρμοδιοτήτων και της αύξησης των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων, ιδίως στο πλαίσιο των ενδεχόμενων συλλογικών συμβάσεων εργασίας (ΣΣΕ) που καθορίζονται με βάση την εθνική και/ή την περιφερειακή διαδικασία κοινωνικής διαβούλευσης· ε) να βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να ενισχύσουν την ικανότητά τους να συνεργάζονται μεταξύ τους, καθώς και με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ειδικά με τους κοινωνικούς εταίρους και με τους ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς. Οι στόχοι αυτοί θα επιδιωχθούν μετά από σχετική αίτηση των δικαιούχων κρατών μελών και σε στενή συνεργασία μαζί τους, καθώς και με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, ανάλογα με τον καταμερισμό των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος και με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις προς τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Αιτιολογία

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν είναι αποκλειστικότητα των εθνικών αρχών —πόσο μάλλον στα κράτη μέλη με ομοσπονδιακή δομή. Διάφορες ειδικές ανά χώρα συστάσεις απευθύνονται πράγματι προς τις περιφερειακές και τοπικές αρχές. Εξάλλου, σκόπιμο είναι να διευκρινισθεί ότι το Πρόγραμμα παρεμβαίνει μόνον κατόπιν αιτήσεως των δικαιούχων κρατών μελών.

Τροπολογία 12

Άρθρο 5 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι ειδικοί στόχοι που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αναφέρονται σε τομείς πολιτικής που αφορούν την ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη, την απασχόληση και τις επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά: α) τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, τη διαδικασία του προϋπολογισμού, τη διαχείριση του χρέους και τη φορολογική διοίκηση· β) τη θεσμική μεταρρύθμιση και την αποτελεσματική και προσανατολισμένη στις υπηρεσίες λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, το αποτελεσματικό κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· γ) το επιχειρηματικό περιβάλλον, την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, τις επενδύσεις, τις διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων, το εμπόριο και τις άμεσες ξένες επενδύσεις, τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες προμήθειες, τη διατηρήσιμη τομεακή ανάπτυξη και τη στήριξη της καινοτομίας·	Οι ειδικοί στόχοι που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αναφέρονται σε τομείς πολιτικής που αφορούν την ανταγωνιστικότητα, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την απασχόληση, τις επενδύσεις και την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, και εντάσσονται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ιδίως όσον αφορά: α) τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, τη διαδικασία του προϋπολογισμού, τη διαχείριση του χρέους και τη φορολογική διοίκηση· β) την αποτελεσματική και προσανατολισμένη στο γενικό συμφέρον λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, το αποτελεσματικό κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· γ) το επιχειρηματικό περιβάλλον, την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, τις διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων ή (επαν)εθνικοποιήσεων ή (επανα)δημοτικοποιήσεων, τις επενδύσεις, τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες προμήθειες, τη διατηρήσιμη τομεακή ανάπτυξη και τη στήριξη της καινοτομίας·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
δ) την εκπαίδευση και κατάρτιση, τις πολιτικές για την αγορά εργασίας, την κοινωνική ένταξη, την κοινωνική ασφάλιση και τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, τα συστήματα δημόσιας υγείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τις πολιτικές για το άσυλο, τη μετανάστευση και τα σύνορα· ε) τις πολιτικές για τον τομέα της γεωργίας και για τη διατηρήσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών· στ) τις πολιτικές για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση.	δ) την εκπαίδευση και κατάρτιση, τις πολιτικές για την αγορά εργασίας, την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας, την κοινωνική ασφάλιση και τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, τα συστήματα δημόσιας υγείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης· ε) τις πολιτικές για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Αιτιολογία

Διαγραφή τομέων πολιτικής που αποτελούν ήδη αντικείμενο προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και συμμόρφωση με το άρθρο 345 της ΣΛΕΕ, που κατοχυρώνει την ουδετερότητα της ενωσιακής νομοθεσίας όσον αφορά τα καθεστώτα ιδιοκτησίας. Παράλληλα, η κρίση απέδειξε ότι οι δημόσιες αρχές θα μπορούσαν επίσης να προβούν σε επανενδικοποίηση, τουλάχιστον προσωρινά, ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Τροπολογία 13

Άρθρο 7 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, κατόπιν διαλόγου με το αιτούν κράτος μέλος, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή αναλύει το αίτημα στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα, το εύρος και το βάθος των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, τις ανάγκες στήριξης όσον αφορά τους σχετικούς τομείς πολιτικής, την ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών δεικτών και την εν γένει διοικητική ικανότητα του κράτους μέλους. Λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες δράσεις και μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης ή από άλλα ενωσιακά προγράμματα, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το οικείο κράτος μέλος, προσδιορίζει τους τομείς προτεραιότητας προς στήριξη, το πεδίο εφαρμογής των μέτρων στήριξης που πρόκειται να παρασχεθούν, καθώς και τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά για την εν λόγω στήριξη.	Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της εταιρικής σχέσης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, κατόπιν διαλόγου με τις αρμόδιες δημόσιες αρχές του αιτούντος κράτους μέλους, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή αναλύει το αίτημα στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα, το εύρος και το βάθος των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, τις ανάγκες στήριξης όσον αφορά τους σχετικούς τομείς πολιτικής, την ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών δεικτών και την εν γένει διοικητική ικανότητα του κράτους μέλους. Λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες δράσεις και μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης ή από άλλα ενωσιακά προγράμματα, και στο πλαίσιο του ενιαίου εγγράφου στρατηγικής της Ένωσης για τη βελτίωση της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας των δημόσιων αρχών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, στο οποίο θα καθορίζονται κατά τρόπο δίκαιο και διαφανή τα κριτήρια που θα υιοθετηθούν για την ιεράρχηση των παρεμβάσεων του Προγράμματος και της κατανομής των διαθέσιμων πόρων, καθώς και τα κριτήρια και οι μηχανισμοί συντονισμού των παρεμβάσεων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το οικείο κράτος μέλος, προσδιορίζει τους τομείς προτεραιότητας προς στήριξη, το πεδίο εφαρμογής των μέτρων στήριξης που πρόκειται να παρασχεθούν, καθώς και τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά για την εν λόγω στήριξη.

Τροπολογία 14

Άρθρο 8 παράγραφος 2

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Το δικαιούχο κράτος μέλος, σε συντονισμό με την Επιτροπή, μπορεί να συνάψει εταιρική σχέση με ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη τα οποία ενεργούν ως εταίροι μεταρρύθμισης όσον αφορά συγκεκριμένους τομείς μεταρρύθμισης. Ο εταίρος μεταρρύθμισης, σε συντονισμό με την Επιτροπή, συμβάλλει στη διαμόρφωση στρατηγικής και χαρτών πορείας για τη μεταρρύθμιση, στον σχεδιασμό βοήθειας υψηλής ποιότητας ή στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής και των έργων.	Το δικαιούχο κράτος μέλος, σε συντονισμό με την Επιτροπή, μπορεί να συνάψει εταιρική σχέση με ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη και, εάν χρειαστεί, να ενισχύσει αυτή(-ές) την (τις) εταιρική(-ές) σχέση(-εις) με την πλέον αρμόδια βαθμίδα διακυβέρνησης όσον αφορά την εφαρμογή και την υλοποίηση της μεταρρύθμισης, προκειμένου να καταστούν εταίροι μεταρρύθμισης όσον αφορά συγκεκριμένους τομείς μεταρρύθμισης. Ο εταίρος μεταρρύθμισης, σε συντονισμό με την Επιτροπή, συμβάλλει στη διαμόρφωση στρατηγικής και χαρτών πορείας για τη μεταρρύθμιση, στον σχεδιασμό βοήθειας υψηλής ποιότητας ή στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής και των έργων.

Τροπολογία 15

Άρθρο 12 παράγραφος 3

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Επιχορηγήσεις μπορούν να χορηγούνται στις εθνικές αρχές των κρατών μελών, στον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σε διεθνείς οργανισμούς, δημόσιους και/ή ιδιωτικούς φορείς και οντότητες που λειτουργούν νομίμως σε ένα από τα ακόλουθα: α) κράτη μέλη· β) χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τις επιχορηγήσεις μπορεί να ανέρχεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης και της μη αποκόμισης κέρδους.	Επιχορηγήσεις μπορούν να χορηγούνται στις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, στον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σε διεθνείς οργανισμούς, δημόσιους και/ή ιδιωτικούς φορείς και οντότητες που λειτουργούν νομίμως σε ένα από τα ακόλουθα: α) κράτη μέλη· β) χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τις επιχορηγήσεις μπορεί να ανέρχεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης και της μη αποκόμισης κέρδους.

Τροπολογία 16

Άρθρο 13

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Η Επιτροπή και τα δικαιούχα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, θα αναπτύξουν συνέργειες και θα εξασφαλίσουν αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ του Προγράμματος και άλλων ενωσιακών προγραμμάτων και μέσων, και ιδίως με μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης. Προς τούτο: α) εξασφαλίζουν συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των διαφόρων μέσων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ιδίως σε σχέση με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης, τόσο κατά το στάδιο σχεδιασμού όσο και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής·	Η Επιτροπή και τα δικαιούχα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, θα αναπτύξουν συνέργειες και θα εξασφαλίσουν αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ του Προγράμματος και άλλων ενωσιακών προγραμμάτων και μέσων, και ιδίως με μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης, στη βάση του ενιαίου εγγράφου στρατηγικής που αναφέρεται στο άρθρο 7. Προς τούτο: α) εξασφαλίζουν συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των διαφόρων μέσων σε ενωσιακό και εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ιδίως σε σχέση με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της Ένωσης, τόσο κατά το στάδιο σχεδιασμού όσο και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
β) βελτιστοποιούν τους μηχανισμούς συντονισμού για την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης των προσπαθειών·	β) βελτιστοποιούν τους μηχανισμούς συντονισμού για την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης των προσπαθειών·
γ) μεριμνούν για τη στενή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων για την εφαρμογή σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, ώστε να εξασφαλιστούν συνεκτικές και απλουστευμένες δράσεις στήριξης.	γ) μεριμνούν για τη στενή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων για την εφαρμογή σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, αλλά και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο , ώστε να εξασφαλιστούν συνεκτικές και απλουστευμένες δράσεις στήριξης.
[...]	[...]

Τροπολογία 17

Άρθρο 15

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Παρακολούθηση και αξιολόγηση	Παρακολούθηση και αξιολόγηση
1. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα και μετρά τον βαθμό επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 σύμφωνα με τους δείκτες που ορίζονται στο παράρτημα.	1. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα και μετρά τον βαθμό επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 σύμφωνα με τους δείκτες που ορίζονται στο παράρτημα.
Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 16 σχετικά με τροποποιήσεις του καταλόγου των δεικτών που ορίζονται στο παράρτημα.	Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 16 σχετικά με τροποποιήσεις του καταλόγου των δεικτών που ορίζονται στο παράρτημα.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης το αργότερο έως τα μέσα του 2019 και έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης έως τα τέλη του Δεκεμβρίου 2021.	2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, καθώς και στις συμβουλευτικές επιτροπές , ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης το αργότερο έως τα μέσα του 2019 και έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης έως τα τέλη του Δεκεμβρίου 2021.
3. Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, την αποδοτική χρήση των σχετικών πόρων και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του Προγράμματος, καθώς και εκτίμηση για το κατά πόσον η χρηματοδότηση σε τομείς οι οποίοι καλύπτονται από το Πρόγραμμα πρέπει να προσαρμοστεί ή να παραταθεί μετά το 2020. Εξετάζει επίσης κατά πόσον διατηρούν την επικαιρότητά τους όλοι οι στόχοι και δράσεις. Η εκ των υστέρων έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον πιο μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του Προγράμματος.	3. Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, την αποδοτική χρήση των σχετικών πόρων και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του Προγράμματος, καθώς και εκτίμηση για το κατά πόσον η χρηματοδότηση σε τομείς οι οποίοι καλύπτονται από το Πρόγραμμα πρέπει να προσαρμοστεί, να παραταθεί μετά το 2020 ή να διακοπεί . Εξετάζει επίσης κατά πόσον διατηρούν την επικαιρότητά τους όλοι οι στόχοι και δράσεις. Η εκ των υστέρων έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον πιο μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του Προγράμματος.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υποστηρίζει την αρχή αυτού του προγράμματος στήριξης που έχει ως στόχο να παρέχει, σε εθελοντική βάση και κατόπιν αιτήματος τεχνική βοήθεια για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη, σε τομείς συντρέχουσας αρμοδιότητας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών· θεωρεί ότι προϋπόθεση για την επιτυχία αυτού του προγράμματος είναι ο αποτελεσματικός συντονισμός με τα υφιστάμενα προγράμματα τεχνικής βοήθειας σε επίπεδο ΕΕ και των δικαιούχων κρατών μελών, καθώς και η ενεργός συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε αυτόν τον συντονισμό με μια πιο τοπική θεώρηση του προγράμματος·

2. θεωρεί ότι η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των βαθμίδων διακυβέρνησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο πρέπει να είναι ο βασικός στόχος του προγράμματος στήριξης και ότι πρέπει να καταστεί επίσης σημαντική παράμετρος για την εν εξελίξει αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

3. ζητεί το Πρόγραμμα να βασίζεται σε ένα ενιαίο έγγραφο στρατηγικής της Ένωσης για τη βελτίωση της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας των δημόσιων αρχών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης· καλεί την Επιτροπή να προτείνει αυτό το ενιαίο έγγραφο, το οποίο θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να καθορίζει κατά τρόπο δικαιο και διαφανή τα κριτήρια που θα εγκριθούν για την ιεράρχηση των παρεμβάσεων του προγράμματος και της κατανομής των διαθέσιμων πόρων, καθώς και τα κριτήρια και τους μηχανισμούς συντονισμού των παρεμβάσεων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με απόλυτο σεβασμό στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και με την κατοχύρωση της αυτονομίας και της ιδιαιτερότητας των διαφόρων επιπέδων τοπικής/περιφερειακής αυτοδιοίκησης. Σε αυτή τη βάση, ενιαία έγγραφα του ίδιου τύπου θα καθοριστούν για τα κράτη μέλη δικαιούχους, σε συνεργασία με το κράτος μέλος και με σεβασμό της αρχής της εταιρικής σχέσης·

4. τονίζει ότι, με βάση την κατανομή των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, καθώς και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που συχνά απευθύνονται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να έχουν πρόσβαση στο Πρόγραμμα· ζητεί από την Επιτροπή να βεβαιωθεί ότι τούτο ισχύει, για παράδειγμα εξακριβώνοντας εάν, για αιτήσεις τεχνικής βοήθειας που υποβάλλονται από τις εθνικές αρχές και αφορούν τους τομείς αρμοδιότητας των περιφερειακών ή τοπικών αρχών, οι εν λόγω αρχές έχουν συμμετάσχει στον σχεδιασμό του συγκεκριμένου έργου διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο της κάθε χώρας·

5. θεωρεί ότι η πρόταση κανονισμού φαίνεται να είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας εάν η τεχνική βοήθεια παρέχεται σε τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που η Ένωση και τα κράτη μέλη ασκούν από κοινού (βλέπε τροπολογίες στην αιτιολογική σκέψη 6, στο άρθρο 3 παράγραφος 1 και στο άρθρο 4). Δεδομένου ότι η πρόταση βασίζεται σε έναν εθελοντικό μηχανισμό, δεν τίθεται ζήτημα αναλογικότητας·

6. θεωρεί καθοριστικής σημασίας το Πρόγραμμα να είναι αποτελεσματικά συντονισμένο με τα προγράμματα και μέσα της ΕΕ τα οποία συγχρηματοδοτούν την τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων [άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και θεματικός στόχος αριθ. 11), του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (FEAD), του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA), καθώς και των τομεακών προγραμμάτων της ΕΕ (διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη», «Ορίζοντας 2020», «Ευρώπη για τους πολίτες», «Δικαιοσύνη» και «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια»)·

7. τονίζει ότι η χρηματοδότηση του Προγράμματος με τη μεταφορά κονδυλίων που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό για την τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων δεν μπορεί παρά να αποτελεί προσωρινή λύση. Επιπλέον, διαφωνεί με το γεγονός ότι οι εν λόγω διαδικασίες χρηματοδότησης ανοίγουν τον δρόμο για την υπαγωγή της πολιτικής συνοχής στο «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο», δεδομένου ότι η πολιτική συνοχής διαθέτει ίδια νομιμότητα η οποία κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ.

8. τονίζει ότι δεν υπάρχει μία και μοναδική λύση για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ότι οι ορθές πρακτικές μπορούν μόνο να συμβάλουν στην αναζήτηση λύσεων που να είναι προσαρμοσμένες στις διαφορετικές συνθήκες και τοπικές ή περιφερειακές ιδιαιτερότητες των αιτούντων κρατών μελών·

9. ενθαρρύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και προτείνει οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο του Προγράμματος να ενισχυθούν μέσω της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών που παρουσιάζουν κοινωνικοοικονομικές ή γεωγραφικές ομοιότητες ή υπόκεινται σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις διασυνοριακού χαρακτήρα·

10. υπενθυμίζει ότι ένα υψηλό επίπεδο επιτόπου οικειοποίησης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και τους ενδιαφερόμενους φορείς της κοινωνίας των πολιτών αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του Προγράμματος και τη συμβολή του στην αύξηση της εμπιστοσύνης και στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ του αιτούντος κράτους μελών, της Επιτροπής και των άλλων κρατών μελών·

11. ζητεί, μέσω της στήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, να δίδεται συστηματικά προσοχή στους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης, της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες υγείας, της απασχόλησης και της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η ΕτΠ ζητεί σε αυτό το πλαίσιο οι αξιολογήσεις του προγράμματος στήριξης που πραγματοποιεί η Επιτροπή να λαμβάνουν υπόψη δείκτες άλλους από το ΑΕγχΠ ⁽²⁾·

12. εκτιμά ότι η συγχρηματοδότηση των κρατών μελών στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης εμπίπτουν στη ρήτρα διαρθρωτικής μεταρρύθμισης του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης ⁽³⁾·

⁽²⁾ Βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το ΑΕγχΠ και άλλοι δείκτες τοπικής ανάπτυξης», που εγκρίθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2016.

⁽³⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», που εγκρίθηκε στις 9 Ιουλίου 2015.

13. τονίζει ότι το Πρόγραμμα πρέπει να θεωρηθεί ως ένα πιλοτικό πρόγραμμα· συνιστά να διενεργηθεί αξιολόγηση του προγράμματος σε εύθετο χρόνο πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου δημοσιονομικού προγραμματισμού που αρχίζει το 2021, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν είναι σκόπιμο να καταστεί μόνιμο ή όχι, και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν ένα ταμείο με ιδίους πόρους για τη στήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι αναγκαίο, εφικτό και σκόπιμο.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οικονομικά αποδοτικές μειώσεις των εκπομπών και προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»

(2016/C 240/10)

Εισηγητής: ο κ. Marco DUS (IT/PES), δημοτικός σύμβουλος Βιτόριο Βένετο (Τρεβίζο)

Έγγραφο αναφοράς: Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών

COM(2015) 337 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 6

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Ο πλειστηριασμός δικαιωμάτων παραμένει ο γενικός κανόνας, ενώ η δωρεάν κατανομή αποτελεί εξαίρεση. Κατά συνέπεια, και όπως επιβεβαιώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το μερίδιο των δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό το οποίο ανήλθε σε ποσοστό 57 % κατά την περίοδο 2013-2020, δεν θα πρέπει να μειωθεί. Η εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με το μερίδιο των πλειστηριασμών και καθορίζει ότι αυτό το ποσοστό του 57 % αποτελείται από δικαιώματα που έχουν πλειστηριαστεί για λογαριασμό των κρατών μελών, μεταξύ άλλων δικαιώματα που προορίζονται για τους νεοεισερχόμενους αλλά δεν έχουν κατανεμηθεί, δικαιώματα για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε ορισμένα κράτη μέλη και δικαιώματα που πρόκειται να πλειστηριαστούν σε μεταγενέστερο χρόνο λόγω της εγγραφής τους στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2015/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Ο πλειστηριασμός δικαιωμάτων παραμένει ο γενικός κανόνας, ενώ η δωρεάν κατανομή αποτελεί εξαίρεση. Κατά συνέπεια, και όπως επιβεβαιώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το μερίδιο των δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό το οποίο ανήλθε σε ποσοστό 57 % κατά την περίοδο 2013-2020, δεν θα πρέπει να μειωθεί. Ο κοινός στόχος προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη λειτουργία του ΣΕΔΕ της ΕΕ θα πρέπει να είναι η συνέχιση μιας σταδιακής αύξησης των δικαιωμάτων που τίθενται σε πλειστηριασμό. Η εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με το μερίδιο των πλειστηριασμών και καθορίζει ότι αυτό το ποσοστό αποτελείται από δικαιώματα που έχουν πλειστηριαστεί για λογαριασμό των κρατών μελών, μεταξύ άλλων δικαιώματα που προορίζονται για τους νεοεισερχόμενους αλλά δεν έχουν κατανεμηθεί, δικαιώματα για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε ορισμένα κράτη μέλη και δικαιώματα που πρόκειται να πλειστηριαστούν σε μεταγενέστερο χρόνο λόγω της εγγραφής τους στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2015/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα διαθέσιμα για δωρεάν κατανομή δικαιώματα εκπομπής θα πρέπει να είναι τόσο ακριβώς ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των αποδοτικότερων επιχειρήσεων για τις οποίες υφίσταται ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα, με βάση φιλόδοξα σημεία αναφοράς τα οποία να είναι, ταυτόχρονα, τεχνικά και οικονομικά εφικτά σε βιομηχανική κλίμακα.

Αιτιολογία

Πιστεύεται ότι μπορούμε να είμαστε πιο φιλόδοξοι από το κείμενο που προτείνεται στην οδηγία. Η Επιτροπή των Περιφερειών ευελπιστεί ότι οι ενωσιακές κλιματικές πολιτικές θα είναι πάντα μακρόπνοες και ότι θα συνεκτιμάται σε αυτές τόσο η σχέση κόστους - αποτελεσματικότητας όσο και ολόκληρη η αλυσίδα προστιθέμενης αξίας, δεδομένης της ισχυρής διασύνδεσης των διαφόρων βιομηχανικών τομέων.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Τα κράτη μέλη πρέπει να αντισταθμίσουν μερικώς, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ορισμένες εγκαταστάσεις σε τομείς ή επιμέρους τομείς οι οποίοι έχουν προσδιοριστεί ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα λόγω του κόστους που σχετίζεται με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και που μετακυλιέται στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Το πρωτόκολλο και οι συνοδευτικές αποφάσεις που εγκρίθηκαν από τη διάσκεψη των μερών στο Παρίσι πρέπει να προβλέπουν τη δυναμική κινητοποίηση της χρηματοδότησης δράσεων για το κλίμα, της μεταφοράς τεχνολογίας και της ανάπτυξης ικανοτήτων για τα επιλέξιμα μέρη, ιδίως για εκείνα με τις λιγότερες δυνατότητες. Η δημόσια χρηματοδότηση για το κλίμα θα συνεχίσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κινητοποίηση πόρων για μετά το 2020. Ως εκ τούτου, τα έσοδα των πλειστηριασμών πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση δράσεων για το κλίμα σε ευάλωτες τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Το ποσό της χρηματοδότησης για το κλίμα που πρόκειται να κινητοποιηθεί θα εξαρτηθεί επίσης από τη φιλοδοξία και την ποιότητα των σχεδιαζόμενων εθνικά καθορισμένων συνεισφορών που προτάθηκαν (INCDs), τα επακόλουθα σχέδια επενδύσεων και τις εθνικές διαδικασίες σχεδιασμού προσαρμογής. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσουν τα έσοδα από τους πλειστηριασμούς για την προαγωγή της δημιουργίας δεξιοτήτων και της ανακατανομής του εργατικού δυναμικού που επηρεάζεται από τη μετάβαση των θέσεων απασχόλησης σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.	Τα κράτη μέλη πρέπει να αντισταθμίσουν μερικώς, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ορισμένες εγκαταστάσεις σε τομείς ή επιμέρους τομείς οι οποίοι έχουν προσδιοριστεί ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα λόγω του κόστους που σχετίζεται με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και που μετακυλιέται στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Για την αποφυγή στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων των διαφόρων κρατών μελών, πρέπει το ποσό της αποζημίωσης κάθε επιχείρησης να ρυθμίζεται κατά τρόπο υποχρεωτικό και ομοιόμορφο σε όλη την ΕΕ. Το πρωτόκολλο και οι συνοδευτικές αποφάσεις που εγκρίθηκαν από τη διάσκεψη των μερών στο Παρίσι πρέπει να προβλέπουν τη δυναμική κινητοποίηση της χρηματοδότησης δράσεων για το κλίμα, της μεταφοράς τεχνολογίας και της ανάπτυξης ικανοτήτων για τα επιλέξιμα μέρη, ιδίως για εκείνα με τις λιγότερες δυνατότητες. Η δημόσια χρηματοδότηση για το κλίμα θα συνεχίσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κινητοποίηση πόρων για μετά το 2020. Ως εκ τούτου, τα έσοδα των πλειστηριασμών πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση δράσεων για το κλίμα σε ευάλωτες τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Το ποσό της χρηματοδότησης για το κλίμα που πρόκειται να κινητοποιηθεί θα εξαρτηθεί επίσης από τη φιλοδοξία και την ποιότητα των σχεδιαζόμενων εθνικά καθορισμένων συνεισφορών που προτάθηκαν (INCDs), τα επακόλουθα σχέδια επενδύσεων και τις εθνικές διαδικασίες σχεδιασμού προσαρμογής. Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να καθορίζει ένα ελάχιστο ποσοστό εσόδων από τον πλειστηριασμό, το οποίο να μην είναι κατώτερο του 20 % και το οποίο να αποτελεί αντικείμενο άμεσης διαχείρισης από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, για έργα μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (δηλαδή όσον αφορά υδρογεωλογικούς κινδύνους), καθώς και για την κατάλληλη προσαρμογή της υποδομής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμότητας στις αυξανόμενες δυνατότητες της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμους πόρους. Τα έσοδα από την εμπορία των εκπομπών θα πρέπει να είναι χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη για την πρόληψη των τοπικών και περιφερειακών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσουν τα έσοδα από τους πλειστηριασμούς για την προαγωγή της δημιουργίας δεξιοτήτων και της ανακατανομής του εργατικού δυναμικού που επηρεάζεται από τη μετάβαση των θέσεων απασχόλησης σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Αιτιολογία

Πιστεύεται ότι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε αυτές τις πολιτικές θα πρέπει να ενισχυθεί και όχι να υποτιμηθεί. Η ΕτΠ προτείνει στα κράτη μέλη να αναθέσουν στις τοπικές και περιφερειακές αρχές την άμεση διαχείριση των εσόδων από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπών με σκοπό τη διάθεσή τους σε έργα για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, και πιο συγκεκριμένα των κινδύνων υδρογεωλογικής φύσης, τους οποίους οι αρχές αυτές καλούνται ολόένα και πιο συχνά να αντιμετωπίσουν εκτάκτως.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το κυριότερο μακροπρόθεσμο κίνητρο από την παρούσα οδηγία για τη δέσμευση και την αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα (CCS), τις νέες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την πρωτοποριακή καινοτομία στον τομέα των τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και διαδικασιών, είναι το μήνυμα που μεταδίδει σχετικά με την τιμή των ανθρακούχων εκπομπών καθώς και ότι δεν απαιτείται να επιστρέφονται δικαιώματα για εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που αποθηκεύονται μονίμως ή αποφεύγονται. Επιπλέον, για τη συμπλήρωση των πόρων που ήδη χρησιμοποιούνται για την επιτάχυνση της επίδειξης των εμπορικών εγκαταστάσεων δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα και των καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρέπει να χρησιμοποιούνται τα δικαιώματα του ΣΕΔΕ της ΕΕ για να παρέχουν εγγυημένα πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα, νέες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βιομηχανική καινοτομία τεχνολογιών και διαδικασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην Ένωση για το διοξείδιο του άνθρακα που αποθηκεύεται ή αποφεύγεται σε επαρκή κλίμακα, εφόσον υπάρχει συμφωνία σχετικά με την κοινοχρησία της γνώσης. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της στήριξης θα πρέπει να εξαρτάται από τη διακριβωμένη αποφυγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενώ κάποια στήριξη μπορεί να παρέχεται όταν επιτυγχάνονται τα προκαθορισμένα ορόσημα, λαμβάνοντας υπόψη τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία. Το μέγιστο ποσοστό του κόστους των έργων που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία του έργου.	Το κυριότερο μακροπρόθεσμο κίνητρο από την παρούσα οδηγία για τη δέσμευση και την αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα (όλοι οι τύποι CCS), τις νέες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση και την πρωτοποριακή καινοτομία στον τομέα των τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και διαδικασιών (όπως είναι η δέσμευση και η χρήση του CO₂ — CCU), είναι το μήνυμα που μεταδίδει σχετικά με την τιμή των ανθρακούχων εκπομπών καθώς και ότι δεν απαιτείται να επιστρέφονται δικαιώματα για εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που αποθηκεύονται μονίμως ή αποφεύγονται. Επιπλέον, για τη συμπλήρωση των πόρων που ήδη χρησιμοποιούνται για την επιτάχυνση της επίδειξης των εμπορικών εγκαταστάσεων δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα και των καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρέπει να χρησιμοποιούνται τα δικαιώματα του ΣΕΔΕ της ΕΕ για να παρέχουν εγγυημένα πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα, νέες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βιομηχανική καινοτομία αποδοτικών ως προς το κόστος τεχνολογιών και διαδικασιών CCU ή χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στην Ένωση για το διοξείδιο του άνθρακα που αποθηκεύεται ή αποφεύγεται σε επαρκή κλίμακα, εφόσον υπάρχει συμφωνία σχετικά με την κοινοχρησία της γνώσης. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της στήριξης θα πρέπει να εξαρτάται από τη διακριβωμένη αποφυγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενώ κάποια στήριξη μπορεί να παρέχεται όταν επιτυγχάνονται τα προκαθορισμένα ορόσημα, λαμβάνοντας υπόψη τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία. Το μέγιστο ποσοστό του κόστους των έργων που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία του έργου.

Αιτιολογία

Είναι ενδιαφέρον να αναφερθεί άμεσα η ενεργειακή απόδοση και το σύνολο των τεχνολογιών που σχετίζονται με τη δέσμευση και τη χρήση του CO₂ (CCU) ως πρώτη ύλη για άλλες βιομηχανικές διεργασίες, εφόσον είναι ήδη σε ισχύ κάποια πειράματα τα οποία, εάν φτάσουν σε ένα επαρκές επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας, θα καταστήσουν τις τεχνολογίες αυτές πολύ πιο ενδιαφέρουσες από τις τεχνολογίες CCS. Η ΕτΠ εφιστά, επίσης, την προσοχή σε ζητήματα ασφαλείας, ιδίως μακροπρόθεσμα, που θα πρέπει τα συστήματα αυτά να εξασφαλίσουν.

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 11

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
Θα πρέπει να συσταθεί Ταμείο Εκσυγχρονισμού από το 2 % των συνολικών δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ τα οποία πλειστηριάζονται σύμφωνα με τους κανόνες και τις λεπτομερείς διατάξεις για τους πλειστηριασμούς που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του κοινού χώρου πλειστηριασμών όπως ορίζεται στον κανονισμό αριθ. 1031/2010. Τα κράτη μέλη τα οποία το 2013 είχαν κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αγοραίες συναλλαγματικές ισοτιμίες 60 % κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης πρέπει να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Εκσυγχρονισμού και να παρεκκλίνουν έως το 2030 από την αρχή του πλήρους πλειστηριασμού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, χρησιμοποιώντας την επιλογή της δωρεάν κατανομής έτσι ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια πραγματικών επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τους τομέα, αποφεύγοντας παράλληλα τις στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Οι κανόνες που διέπουν Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα πρέπει να παρέχουν ένα συνεπές, πλήρες και διαφανές πλαίσιο για τη διασφάλιση της όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικής εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για εύκολη πρόσβαση από όλους τους συμμετέχοντες. Η λειτουργία της δομής διακυβέρνησης θα πρέπει να είναι ανάλογη με τον σκοπό διασφάλισης της κατάλληλης χρήσης των πόρων. Η εν λόγω δομή διακυβέρνησης θα πρέπει να αποτελείται από ένα συμβούλιο επενδύσεων και μια επιτροπή διαχείρισης και πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η εμπειρογνωμοσύνη της ΕΤΕ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν παρέχεται υποστήριξη σε μικρά έργα μέσω δανείων από εθνικές τράπεζες στήριξης ή από επιχορηγήσεις μέσω εθνικού προγράμματος που συμμερίζεται τους στόχους του Ταμείου Εκσυγχρονισμού. Οι επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από το ταμείο πρέπει να προτείνονται από τα κράτη μέλη. Για να διασφαλίζεται ότι οι ανάγκες επενδύσεων σε οικονομικά ασθενέστερα κράτη μέλη αντιμετωπίζονται επαρκώς, η κατανομή των πόρων θα λάβει υπόψη ισομερώς διακριβωμένες εκπομπές και κριτήρια ΑΕΠ. Η χρηματοδοτική συνδρομή από το Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα μπορούσε να παρέχεται υπό διάφορες μορφές.	Θα πρέπει να συσταθεί Ταμείο Εκσυγχρονισμού από το 2 % των συνολικών δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ τα οποία πλειστηριάζονται σύμφωνα με τους κανόνες και τις λεπτομερείς διατάξεις για τους πλειστηριασμούς που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του κοινού χώρου πλειστηριασμών όπως ορίζεται στον κανονισμό αριθ. 1031/2010. Τα κράτη μέλη τα οποία το 2013 είχαν κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αγοραίες συναλλαγματικές ισοτιμίες 60 % κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης πρέπει να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Εκσυγχρονισμού και να παρεκκλίνουν έως το 2030 από την αρχή του πλήρους πλειστηριασμού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, χρησιμοποιώντας την επιλογή της δωρεάν κατανομής έτσι ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια πραγματικών επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τους τομέα, αποφεύγοντας παράλληλα τις στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Ομοίως το Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα πρέπει να είναι ανοικτό στις περιοχές NUTS2 των κρατών μελών με προφανείς εσωτερικές ανισορροπίες, προκειμένου να προωθηθεί η ανάκαμψη και ο ενεργειακός εκσυγχρονισμός. Οι κανόνες που διέπουν Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα πρέπει να παρέχουν ένα συνεπές, πλήρες και διαφανές πλαίσιο για τη διασφάλιση της όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικής εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για εύκολη πρόσβαση από όλους τους συμμετέχοντες. Η λειτουργία της δομής διακυβέρνησης θα πρέπει να είναι ανάλογη με τον σκοπό διασφάλισης της κατάλληλης χρήσης των πόρων. Η εν λόγω δομή διακυβέρνησης θα πρέπει να αποτελείται από ένα συμβούλιο επενδύσεων και μια επιτροπή διαχείρισης και πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η εμπειρογνωμοσύνη της ΕΤΕ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν παρέχεται υποστήριξη σε μικρά έργα μέσω δανείων από εθνικές τράπεζες στήριξης ή από επιχορηγήσεις μέσω εθνικού προγράμματος που συμμερίζεται τους στόχους του Ταμείου Εκσυγχρονισμού. Οι επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από το ταμείο πρέπει να προτείνονται από τα κράτη μέλη. Για να διασφαλίζεται ότι οι ανάγκες επενδύσεων σε οικονομικά ασθενέστερα κράτη μέλη αντιμετωπίζονται επαρκώς, η κατανομή των πόρων θα λάβει υπόψη ισομερώς διακριβωμένες εκπομπές και κριτήρια ΑΕΠ. Η διανομή των πόρων θα διεξάγεται σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και με σεβασμό του δικαιώματος των κρατών μελών να καθορίζουν τα ίδια τις ενεργειακές τους πηγές. Η χρηματοδοτική συνδρομή από το Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα μπορούσε να παρέχεται υπό διάφορες μορφές.

Αιτιολογία

Η ΕτΠ ζητά το Ταμείο Εκσυγχρονισμού να είναι ανοικτό για παρεμβάσεις στις περιοχές NUTS2. Πράγματι, αν και συμφωνεί με την αρχή της αλληλεγγύης και τη βούληση να συνεχιστεί η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ενέργειας στα κράτη μέλη που το 2013 είχαν κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κάτω του 60 % του μέσου όρου της ΕΕ, καλεί να εξεταστεί και η αξία του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ των περιοχών NUTS 2 για την κατανομή των δικαιωμάτων αυτών, δεδομένου ότι στα κράτη μέλη όπου υπάρχουν σημαντικές ανισορροπίες, θα ήταν περιοριστικό να ληφθεί υπόψη μόνο το εθνικό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Το δικαίωμα των κρατών μελών να επιλέγουν μεταξύ διαφορετικών ενεργειακών πηγών εκφράζεται στο άρθρο 194 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 12

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι θα πρέπει να βελτιωθούν οι λεπτομερείς διατάξεις της προαιρετικής δωρεάν κατανομής για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα σε ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων η διαφάνεια. Επενδύσεις αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10 εκατ. ευρώ θα πρέπει να επιλέγονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μέσω μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών και διαφανών κανόνων για να διασφαλίζεται ότι χρησιμοποιείται η δωρεάν κατανομή για την προώθηση πραγματικών επενδύσεων που εκσυγχρονίζουν τον ενεργειακό τομέα σύμφωνα με τους στόχους της Ενεργειακής Ένωσης. Επενδύσεις αξίας μικρότερης των 10 εκατ. ευρώ θα πρέπει επίσης να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τη δωρεάν κατανομή. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να επιλέγει τις επενδύσεις αυτές με βάση σαφή και διαφανή κριτήρια. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας επιλογής θα πρέπει να υπόκεινται σε δημόσια διαβούλευση. Το κοινό πρέπει να ενημερώνεται δεόντως κατά το στάδιο της επιλογής των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και της εφαρμογής τους.	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι θα πρέπει να βελτιωθούν οι λεπτομερείς διατάξεις της προαιρετικής δωρεάν κατανομής για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα σε ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων η διαφάνεια. Επενδύσεις αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10 εκατ. ευρώ θα πρέπει να επιλέγονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μέσω μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών και διαφανών κανόνων για να διασφαλίζεται ότι χρησιμοποιείται η δωρεάν κατανομή για την προώθηση πραγματικών επενδύσεων που εκσυγχρονίζουν τον ενεργειακό τομέα σύμφωνα με τους στόχους της Ενεργειακής Ένωσης. Επενδύσεις αξίας μικρότερης των 10 εκατ. ευρώ θα πρέπει επίσης να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τη δωρεάν κατανομή. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να επιλέγει τις επενδύσεις αυτές με βάση σαφή και διαφανή κριτήρια. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας επιλογής θα πρέπει να υπόκεινται σε δημόσια διαβούλευση στην οποία να λαμβάνονται ειδικότερα υπόψη οι απόψεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Το κοινό πρέπει να ενημερώνεται δεόντως κατά το στάδιο της επιλογής των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και της εφαρμογής τους.

Αιτιολογία

Πιστεύεται ότι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε αυτές τις πολιτικές θα πρέπει να ενισχυθεί και όχι να υποτιμηθεί, για τον λόγο αυτό η ΕτΠ προτείνει να καταστεί υποχρεωτική, κατά τις δημόσιες διαβουλεύσεις, η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες θα γνωστοποιούν τα αποτελέσματα των διαδικασιών προαιρετικής δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα.

Τροπολογία 6

Νέα αιτιολογική σκέψη 13α

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Η συμφωνία του Παρισιού, που επιτεύχθηκε στην COP21 απαιτεί προσπάθεια εκ μέρους όλων των συμβαλλόμενων μερών προκειμένου να επικυρωθεί και να εφαρμοστεί ταχέως και με πιο φιλόδοξο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αξιοποιηθούν περαιτέρω όλες οι πρωτοβουλίες ή εκστρατείες —συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναλαμβάνονται ή προανατολίζονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο— οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ένα εργαλείο παρακολούθησης των περιβαλλοντικών πολιτικών και ανταλλαγής ορθών πρακτικών και σχεδίων που υλοποιούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (π.χ. λόγω του συμφώνου των δημάρχων) θα μπορούσε να είναι χρήσιμο για την προώθηση της επικουρικότητας και της υπευθυνότητας όλων των επιπέδων διακυβέρνησης.

Αιτιολογία

Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί τη συμφωνία του Παρισιού να ακολουθήσει η σύντομη επικύρωσή της και η αυστηρή εφαρμογή της. Το ΣΕΔΕ της ΕΕ ενδέχεται να αποτελέσει έναν από τους κύριους μηχανισμούς για την προώθηση της μείωσης των εκπομπών και, ως εκ τούτου, για την επίτευξη των στόχων, αλλά δεν μπορεί να είναι το μοναδικό εργαλείο στη διάθεση της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, πέρα από την αποδοχή της σημασίας της συνοχής των διατομεακών πολιτικών και των πολιτικών για το κλίμα με τις άλλες ευρωπαϊκές πολιτικές (ιδίως με τις πολιτικές που προωθούνται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων), πιστεύει ότι ένα ειδικό εργαλείο σε τοπικό επίπεδο, θα μπορούσε να προωθήσει και να ενισχύσει τον ρόλο της ΕτΠ.

Τροπολογία 7

Άρθρο 1 σημείο 4) στοιχείο α)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής: α) τρία νέα εδάφια προστίθενται στην παράγραφο 1: «Από το 2021 και μετά, η ποσότητα δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη θα είναι 57 %. 2 % της συνολικής ποσότητας δικαιωμάτων από το 2021 έως το 2030 θα πλειστηριαστούν για να δημιουργηθεί ένα ταμείο για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και για τον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών συστημάτων ορισμένων κρατών μελών, όπως ορίζεται στο άρθρο 10δ της παρούσας οδηγίας (“το Ταμείο Εκσυγχρονισμού”). Η συνολική υπολειπόμενη ποσότητα δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη θα πρέπει να διανέμεται σύμφωνα με την παράγραφο 2».	Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής: α) τρία νέα εδάφια προστίθενται στην παράγραφο 1: «Από το 2021 και μετά, η ποσότητα δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη θα είναι τουλάχιστον 57 %. Για να εξασφαλιστεί η βέλτιστη λειτουργία του ΣΕΔΕ της ΕΕ, θα μπορούσε να προβλεφθεί μια υποχρεωτική αύξηση του ποσοστού των δικαιωμάτων που πρόκειται να τεθούν σε πλειστηριασμό μόνο σε περίπτωση που η διεθνής κατάσταση το επιτρέπει, χωρίς ωστόσο να υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών. 2 % της συνολικής ποσότητας δικαιωμάτων από το 2021 έως το 2030 θα πλειστηριαστούν για να δημιουργηθεί ένα ταμείο για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και για τον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών συστημάτων ορισμένων κρατών μελών, όπως ορίζεται στο άρθρο 10δ της παρούσας οδηγίας (“το Ταμείο Εκσυγχρονισμού”). Η συνολική υπολειπόμενη ποσότητα δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη θα πρέπει να διανέμεται σύμφωνα με την παράγραφο 2».

Αιτιολογία

Η Επιτροπή των Περιφερειών φρονεί ότι το μερίδιο των δικαιωμάτων προς πλειστηριασμό, το οποίο έχει οριστεί στο 57 % κατά την περίοδο 2013-2020, πρέπει να αυξάνεται σταδιακά με συγκεκριμένες χρονικές προθεσμίες για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που έχουν τεθεί. Πράγματι η ΕτΠ πιστεύει ότι η επίτευξη προόδου στον συγκεκριμένο τομέα προϋποθέτει φιλόδοξους στόχους και, άρα, κρίνει θετική την αύξηση του ετήσιου ποσοστού στο 2,2 % αρχής γενομένης από το έτος 2021. Εντούτοις, για λόγους αποφυγής της διαρροής άνθρακα και διατήρησης της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, η ΕτΠ επικροτεί την απόφαση να διατηρηθεί η δωρεάν κατανομή μέρους των δικαιωμάτων εκπομπής. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά πρέπει να θεωρούνται η εξαίρεση και πρέπει να επανεξετάζονται και να ανανεώνονται καθώς οι άλλες παγκόσμιες οικονομίες θα εφαρμόζουν παρόμοια μέτρα περιορισμού των εκπομπών.

Τροπολογία 8

Άρθρο 1 σημείο 5 στοιχείο στ)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠΙ
Στην παράγραφο 8, το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο: «400 εκατ. δικαιώματα πρέπει να είναι διαθέσιμα για τη στήριξη της καινοτομίας στον τομέα των τεχνολογιών και των διαδικασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε βιομηχανικούς τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, και για την ενθάρρυνση της κατασκευής και λειτουργίας των εμπορικών έργων επίδειξης που αποσκοπούν στην περιβαλλοντικώς ασφαλή δέσμευση και γεωλογική αποθήκευση (CCS) CO₂, καθώς και έργων επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, στην επικράτεια της Ένωσης. Τα δικαιώματα διατίθενται για την καινοτομία βιομηχανικών τεχνολογιών και διαδικασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και την υποστήριξη για έργα επίδειξης για την ανάπτυξη ενός ευρέος φάσματος δέσμευσης και αποθήκευσης CO και καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που δεν είναι ακόμη εμπορικά βιώσιμες σε γεωγραφικά ισορροπημένες τοποθεσίες. Για την προώθηση καινοτόμων σχεδίων, μπορεί να υποστηριχθεί έως και το 60 % του σχετικού κόστους των σχεδίων, εκ των οποίων έως και το 40 % δεν μπορεί να εξαρτάται από τη διακριβωμένη αποφυγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου υπό την προϋπόθεση ότι τα προκαθορισμένα ορόσημα επιτυγχάνονται λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογία που έχει εγκατασταθεί. Επιπλέον, 50 εκατ. μη διατεθέντων δικαιωμάτων από το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς που καθορίζονται από την απόφαση (ΕΕ) 2015/... συμπληρώνουν τυχόν υφιστάμενους πόρους που απομένουν βάσει αυτής της παραγράφου για έργα που αναφέρονται ανωτέρω, με έργα σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων έργων μικρής κλίμακας, πριν από το 2021. Τα έργα επιλέγονται με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια. Εκχωρείται στην Επιτροπή το δικαίωμα να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 23.»	Στην παράγραφο 8, το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο: «400 εκατ. δικαιώματα πρέπει να είναι διαθέσιμα για τη στήριξη της καινοτομίας στον τομέα των τεχνολογιών και των διαδικασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε βιομηχανικούς τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, και για την ενθάρρυνση της κατασκευής και λειτουργίας των εμπορικών έργων επίδειξης που αποσκοπούν στην περιβαλλοντικώς ασφαλή δέσμευση και γεωλογική αποθήκευση (CCS) CO₂ ή στη δέσμευση και στη χρήση του CO₂ σε βιομηχανικές διεργασίες (CCU), καθώς και έργων επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και ενεργειακής απόδοσης, στην επικράτεια της Ένωσης. Τα δικαιώματα διατίθενται για την καινοτομία βιομηχανικών τεχνολογιών και διαδικασιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και την υποστήριξη για έργα επίδειξης για την ανάπτυξη ενός ευρέος φάσματος δέσμευσης και αποθήκευσης CO και καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που δεν είναι ακόμη εμπορικά βιώσιμες σε γεωγραφικά ισορροπημένες τοποθεσίες. Για την προώθηση καινοτόμων σχεδίων, μπορεί να υποστηριχθεί έως και το 60 % του σχετικού κόστους των σχεδίων, εκ των οποίων έως και το 40 % δεν μπορεί να εξαρτάται από τη διακριβωμένη αποφυγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου υπό την προϋπόθεση ότι τα προκαθορισμένα ορόσημα επιτυγχάνονται λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογία που έχει εγκατασταθεί. Επιπλέον, 50 εκατ. μη διατεθέντων δικαιωμάτων από το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς που καθορίζονται από την απόφαση (ΕΕ) 2015/... συμπληρώνουν τυχόν υφιστάμενους πόρους που απομένουν βάσει αυτής της παραγράφου για έργα που αναφέρονται ανωτέρω, με έργα σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων έργων μικρής κλίμακας, πριν από το 2021. Τα έργα επιλέγονται με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια. Εκχωρείται στην Επιτροπή το δικαίωμα να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 23.»

Αιτιολογία

Είναι ενδιαφέρον να αναφερθεί άμεσα η ενεργειακή απόδοση και το σύνολο των τεχνολογιών που σχετίζονται με τη δέσμευση και τη χρήση του CO₂ (CCU) ως πρώτη ύλη για άλλες βιομηχανικές διεργασίες, εφόσον είναι ήδη σε ισχύ κάποια πειράματα τα οποία, εάν φτάσουν σε ένα επαρκές επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας, θα καταστήσουν τις τεχνολογίες αυτές πολύ πιο ενδιαφέρουσες από τις τεχνολογίες CCS.

Τροπολογία 9

Άρθρο 1 σημείο 6, νέο άρθρο 10γ παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 10α παράγραφοι 1 έως 5, τα κράτη μέλη που είχαν το 2013 κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε ευρώ σε τιμές αγοράς 60 % κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης, μπορούν να παρέχουν μεταβατική δωρεάν κατανομή σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα.	1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 10α παράγραφοι 1 έως 5, τα κράτη μέλη και οι περιοχές NUTS2 των κρατών μελών με προφανείς εσωτερικές ανισορροπίες που είχαν το 2013 κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε ευρώ σε τιμές αγοράς 60 % κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης, μπορούν να παρέχουν μεταβατική δωρεάν κατανομή σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα.

Αιτιολογία

Η ΕτΠ ζητά το Ταμείο Εκσυγχρονισμού να είναι ανοικτό για παρεμβάσεις στις περιοχές NUTS2. Πράγματι, αν και συμφωνεί με την αρχή της αλληλεγγύης και τη βούληση να συνεχιστεί η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ενέργειας στα κράτη μέλη που το 2013 είχαν κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κάτω του 60 % του μέσου όρου της ΕΕ, καλεί να εξεταστεί και η αξία του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ των περιοχών NUTS 2 για την κατανομή των δικαιωμάτων αυτών, δεδομένου ότι στα κράτη μέλη όπου υπάρχουν σημαντικές ανισορροπίες, θα ήταν περιοριστικό να ληφθεί υπόψη μόνο το εθνικό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υπενθυμίζει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην εν λόγω προβληματική, καθώς βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του πυρός στην προσπάθεια καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής ως οι εγγύτερες δημόσιες αρχές στον πολίτη και οι πρώτες που καλούνται να ανταπεξέλθουν τις περιβαλλοντικές περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης·

2. ζητεί από όλους τους κυριότερους παγκόσμιους παράγοντες (επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικό κόσμο, κυβερνήσεις, Ηνωμένα Έθνη, ΜΚΟ και κοινωνία των πολιτών) να συνεργαστούν με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης έτσι ώστε η λύση στις περιβαλλοντικές καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης να είναι συντονισμένη, φιλόδοξη και αποτελεσματική, σύμφωνα με τα πορίσματα της COP21 στο Παρίσι· επισημαίνει σε αυτό το πλαίσιο την ανακοίνωση COM(2016) 110 final με τίτλο «Η πορεία μετά το Παρίσι» που θα αναλυθεί ενδελεχέστερα σε μελλοντική γνωμοδότηση της ΕτΠ· εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για τη σχετικά ισχνή αναφορά στο ρόλο ενός μεταρρυθμισμένου ΣΕΔΕ στην υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και για την ανεπαρκή αναγνώριση της περιφερειακής διάστασης της εν λόγω διαδικασίας·

3. θεωρεί θετική την έκβαση της COP21 σχετικά με την κοινή βούληση συνεργασίας για ένα φιλόδοξο στόχο, και επικροτεί την απόφαση για τον καθορισμό πενταετών αξιολογήσεων των στόχων, έτσι ώστε να είναι πάντα εναρμονισμένοι· ωστόσο, επισημαίνει ότι χάθηκε η ευκαιρία να αντιμετωπιστεί σε παγκόσμιο επίπεδο ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα και να δοθούν απαντήσεις·

4. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντική η διαρκώς μεγαλύτερη εναρμόνιση του ΣΕΔΕ με τις πολιτικές για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης· εν προκειμένω, επισημαίνει την ανάγκη απλοποίησης και εναρμόνισης της σχετικής νομοθεσίας·

5. παρατηρεί ότι η οδηγία ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι ήδη υφιστάμενο μέσο πολιτικής της ΕΕ στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού της δικαίου. Η προτεινόμενη τροποποιητική οδηγία δεν εγείρει ζητήματα όσον αφορά τη συμμόρφωσή της με την αρχή της επικουρικότητας, καθότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της αποτελεί ξεκάθαρα διασυννοριακό ζήτημα και άρα οι στόχοι της οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη τόσο ικανοποιητικά όσο στο επίπεδο της ΕΕ. Η προτεινόμενη τροποποιητική οδηγία δεν υπερβαίνει επίσης τα αναγκαία, όσον αφορά τη μορφή ή το περιεχόμενό της, για την επίτευξη του στόχου της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ έως το 2030 κατά τρόπο αποδοτικό ως προς το κόστος και, κατά συνέπεια, συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας·

6. θεωρεί ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και υποστηρίζει ότι είναι απολύτως συμβατοί με τον στόχο της διατήρησης της ισχύος, της αποτελεσματικότητας και της πρωτοπορίας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στην οποία οι εν λόγω κανόνες να μην έχουν τιμωρητικό χαρακτήρα, αλλά να αποτελούν κίνητρο ενίσχυσης της αποδοτικότητας και συνεχούς εκσυγχρονισμού. Ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να εξετάσει επίσης την έννοια του «αποτυπώματος άνθρακα» των προϊόντων και να αξιολογήσει τον τρόπο ενίσχυσης μιας πιο βιώσιμης κατανάλωσης·

7. υπογραμμίζει τη σημασία αντιμετώπισης της ανισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής, καθότι αφενός εξασφαλίζεται έτσι ότι η τιμή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα επηρεάζεται περισσότερο από τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες μειώσεις των εκπομπών, και αφετέρου ενθαρρύνονται οι επενδύσεις στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Επίσης, παρατηρεί ότι, λόγω του σκοπού που έχει το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς ώστε να αυξάνει την ελαστικότητα της προσφοράς δικαιωμάτων εκπομπής στους πλειστηριασμούς κατά τις περιόδους μεταξύ δύο φάσεων εμπορίας, θα πρέπει οι τροποποιήσεις της πρότασης οδηγίας να συμβάλλουν τόσο στον περιορισμό των μεγάλων διακυμάνσεων του αριθμού των πλειστηριαζόμενων δικαιωμάτων εκπομπής όσο και στην εξασφάλιση της ισοκατανομής τους ανά τα έτη.

8. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για την επικαιροποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ένωσης (ΣΕΔΕ της ΕΕ) και την επιλογή της οδηγίας ως νομικού μέσου·

9. επισημαίνει τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι υπάρχουν «σημαντικές αδυναμίες στην εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ» και διατυπώνει συστάσεις για τη βελτίωση της ακεραιότητας και της εφαρμογής του συστήματος αυτού, συμπεριλαμβάνοντας την έννοια της βιομηχανικής απόδοσης προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης ανταγωνιστικότητα της οικονομίας στην ΕΕ·

10. υπενθυμίζει, όπως έχει ήδη επισημανθεί σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις ⁽¹⁾, ότι μερικά από τα προβλήματα που έχουν προκύψει όσον αφορά την εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ οφείλονται στο επίπεδο των τιμών του διοξειδίου του άνθρακα που συχνά θεωρείται μη αποδοτικό. Πιστεύει εν προκειμένω ότι ο στόχος της ΕΕ θα πρέπει να είναι η προώθηση μιας ορθής τιμολόγησης σε διεθνές επίπεδο και η αποφυγή διακυμάνσεων λόγω κερδοσκοπίας·

11. υπενθυμίζει ότι η οδηγία για τη θέσπιση του ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι μέρος ενός πιο ολοκληρωμένου συστήματος μέτρων και δεν θα πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα για τα επιμέρους κράτη να θεσπίσουν ακόμη και φόρο άνθρακα, με σκοπό την ενθάρρυνση της καινοτομίας με τη δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, όπως συμβαίνει ήδη στη Νορβηγία και τη Σουηδία για παράδειγμα·

12. αποδέχεται την αρχή ότι όλοι οι τομείς της οικονομίας —ακόμη και όσοι δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ— πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη μείωσης των εκπομπών, μέσω της ενίσχυσης της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και, παράλληλα, της κατοχύρωσης της κοινωνικής βιωσιμότητας. Ως εκ τούτου, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους σε τομείς που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, δεδομένου ότι συμβάλλουν σε περισσότερο από το 50 % των εκπομπών. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης των επιδοτήσεων που προβλέπονται στους διάφορους κλάδους προκειμένου να τονωθεί η αγορά για καινοτομικές και αποδοτικές λύσεις, ή να αυξηθεί ο αριθμός των τομέων που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ, συμπεριλαμβάνοντας για παράδειγμα τις εκπομπές που οφείλονται στον τομέα των μεταφορών (θαλάσσιων και χερσαίων) και στον κατασκευαστικό τομέα·

13. συνιστά ένθερμα την προώθηση μεταρρυθμίσεων προκειμένου οι μηχανισμοί αντιστάθμισης των έμμεσων δαπανών της βιομηχανίας να είναι εναρμονισμένοι σε ολόκληρη την ΕΕ (για να αποφευχθούν στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς οφειλόμενες στον περιφερειακό ανταγωνισμό) και το σύστημα να επιβραβεύει τις καλύτερες επιδόσεις·

⁽¹⁾ ENVE-V- 047 «Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2030» και ENVE-V/038 «Πράσινη Βίβλος: Πλαίσιο για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030».

14. ευελπιστεί ότι η εφαρμογή ενός συστήματος ΣΕΔΕ στην Κίνα που αναμένεται να ξεκινήσει το 2017 ⁽²⁾ θα ενθαρρύνει και άλλους παράγοντες στην παγκόσμια σκηνή, επιταχύνοντας τη σύγκλιση προς μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και ότι προοδευτικά θα καταργηθεί το σύστημα δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων. πράγματι, ως εναλλακτική λύση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων θα ήταν, καταρχάς, σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο παροχής διαφόρων τύπων στήριξης και κινήτρων, με σκοπό τη μετάβαση της παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

15. επικροτεί τη βούληση βελτίωσης της ισχύουσας νομοθεσίας μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειάς της, χάρη στη διάθεση πιο συχνά ανανεώσιμων αξιόπιστων και επαληθευμένων δεδομένων. Για τον λόγο αυτό ζητεί τα τεχνικά και οικονομικά ρεαλιστικά κριτήρια αξιολόγησης να επικαιροποιούνται πριν από την περίοδο εμπορίας και να καθορίζονται με αξιόπιστα βιομηχανικά δεδομένα·

16. θεωρεί ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να συνεχιστεί η δημόσια χρηματοδότηση για το κλίμα και μετά το 2020. Ευελπιστεί δε ότι θα έχει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα εντός του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ, κατόπιν της προβλεφθείσας μεσοπρόθεσμης επανεξέτασης των κυριότερων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ και δη του «Ορίζοντα 2020»·

17. εισηγείται τη χρήση του μοχλού της ενωσιακής εξωτερικής πολιτικής και της εμπορικής πολιτικής (και δη των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών) για την επίσπευση της εναρμόνισης των τρίτων χωρών με το ΣΕΔΕ της ΕΕ με την προώθηση ενός διεθνούς πλαισίου που να επιτρέπει την επίτευξη των ευρύτερων στόχων·

18. ελπίζει να εξεταστεί το ταχύτερο δυνατόν η επέκταση του ΣΕΔΕ της ΕΕ στις εκπομπές που προέρχονται από τις αερομεταφορές με στόχο τη συνεχή μείωση των εκπομπών χάρη και στις τεχνολογικές εξελίξεις που καθιστούν τους ευρωπαϊκούς αερομεταφορείς ανταγωνιστικότερους παγκοσμίως και πρωτοπόρους σε θέματα βιωσιμότητας.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽²⁾ Όπως δήλωσε ο Κινέζος πρόεδρος Xi Jinping στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, κατά την επίσκεψή του στην Ουάσινγκτον.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας»

(2016/C 240/11)

Εισηγητής: ο κ. Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT/EPP), μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Ζάρασεϊ

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Προς ένα σύγχρονο, πιο ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας»

COM(2015) 626 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με θέμα «Διασφάλιση της διασυννοριακής φορητότητας των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην εσωτερική αγορά»

COM(2015) 627 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Δεδομένου ότι η εσωτερική αγορά αποτελεί έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, βασιζόμενη, μεταξύ άλλων, στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και των προσώπων, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι οι καταναλωτές μπορούν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που προσφέρουν πρόσβαση σε περιεχόμενο, όπως μουσική, παιχνίδια, ταινίες ή αθλητικές εκδηλώσεις, όχι μόνο στο κράτος μέλος διαμονής τους, αλλά και όταν βρίσκονται προσωρινά σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι φραγμοί που εμποδίζουν την πρόσβαση και τη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου σε διασυννοριακό επίπεδο θα πρέπει να καταργηθούν.	Δεδομένου ότι η εσωτερική αγορά αποτελεί έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, βασιζόμενη, μεταξύ άλλων, στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και των προσώπων, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι οι καταναλωτές μπορούν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που προσφέρουν πρόσβαση σε περιεχόμενο, όπως μουσική, παιχνίδια, ταινίες ή αθλητικές εκδηλώσεις, όχι μόνο στο κράτος μέλος διαμονής τους, αλλά και όταν βρίσκονται προσωρινά σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι φραγμοί που εμποδίζουν την πρόσβαση και τη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου σε διασυννοριακό επίπεδο θα πρέπει να καταργηθούν. Ταυτόχρονα, η επαλήθευση του κράτους μέλους διαμονής του συνδρομητή πρέπει να αποφεύγει τη μετατροπή της φορητότητας σε μόνιμη διασυννοριακή πρόσβαση.

Αιτιολογία

Πρέπει να είναι σαφές για τους δικαιούχους ότι η φορητότητα αφορά μόνο τις συνηθέστερες περιπτώσεις ταξιδιών για επαγγελματικούς λόγους, τουρισμό ή σπουδές, χωρίς να συνεπάγεται τη μόνιμη διαθεσιμότητα του περιεχομένου που προστατεύεται σε ενωσιακή κλίμακα.

Τροπολογία 2

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 4

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Υπάρχουν ορισμένοι φραγμοί που εμποδίζουν την παροχή των υπηρεσιών αυτών στους καταναλωτές που βρίσκονται προσωρινά σε άλλο κράτος μέλος. Ορισμένες επιγραμμικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν περιεχόμενο όπως μουσική, παιχνίδια ή ταινίες που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού και/ή συγγενικά δικαιώματα βάσει του δικαίου της Ένωσης. Ειδικότερα, οι φραγμοί στη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου πηγάζουν από το γεγονός ότι η άδεια χρήσης για τα δικαιώματα μετάδοσης περιεχομένου που προστατεύεται από το δικαίωμα του δημιουργού και/ή συγγενικά δικαιώματα, όπως οπτικοακουστικά έργα, συχνά χορηγείται σε εδαφική βάση, καθώς και από το γεγονός ότι οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών μπορεί να επιλέξουν να εξυπηρετούν μόνο συγκεκριμένες αγορές.	Υπάρχουν ορισμένοι φραγμοί που εμποδίζουν την παροχή των υπηρεσιών αυτών στους καταναλωτές που βρίσκονται προσωρινά σε άλλο κράτος μέλος. Ορισμένες επιγραμμικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν περιεχόμενο όπως μουσική, παιχνίδια ή ταινίες που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού και/ή συγγενικά δικαιώματα βάσει του δικαίου της Ένωσης. Ειδικότερα, οι φραγμοί στη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου πηγάζουν από το γεγονός ότι η άδεια χρήσης για τα δικαιώματα μετάδοσης περιεχομένου που προστατεύεται από το δικαίωμα του δημιουργού και/ή συγγενικά δικαιώματα, όπως οπτικοακουστικά έργα, συχνά χορηγείται σε εδαφική βάση, καθώς και από το γεγονός ότι οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών μπορεί, ως έναν βαθμό , να επιλέξουν να εξυπηρετούν μόνο συγκεκριμένες αγορές.

Αιτιολογία

Τόσο οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών όσο και οποιαδήποτε άλλη εταιρεία επιλέγουν ελεύθερα τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται με γνώμονα τη λογική της επιχείρησής τους. Επομένως, η ενδεχόμενη συνακόλουθη περιορισμένη διάθεση περιεχομένου πρέπει να θεωρείται παρενέργεια και όχι μια εσκεμμένα περιοριστική πράξη.

Τροπολογία 3

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 8

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Ως εκ τούτου, οι πάροχοι υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου που κάνουν χρήση έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων, όπως τα βιβλία, τα οπτικοακουστικά έργα, ηχογραφημένη μουσική ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, πρέπει να έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν το περιεχόμενο αυτό για τα οικεία εδάφη.	Ως εκ τούτου, οι πάροχοι υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου που κάνουν χρήση έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων, όπως τα βιβλία, τα οπτικοακουστικά έργα, ηχογραφημένη μουσική ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, πρέπει να έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν το περιεχόμενο αυτό για τα οικεία εδάφη και, όταν αυτό είναι εφικτό, πρέπει να εξασφαλίζουν άδεια για πολλαπλές περιοχές ή για όλη την ΕΕ (π.χ. όπου υπάρχει αγορά, ζήτηση, η απαραίτητη τεχνολογία και εγγυήσεις για την είσπραξη δικαίου αντιτίμου).

Αιτιολογία

Είναι χρήσιμο να δοθεί έμφαση στις άδειες με ισχύ σε πολλές περιοχές, οι οποίες, αν και δεν είναι πάντα διαθέσιμες, διευκολύνουν σημαντικά τη διάδοση του περιεχομένου.

Τροπολογία 4

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η μετάδοση από τον πάροχο υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου που προστατεύεται από δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα απαιτεί την έγκριση των κατόχων των σχετικών δικαιωμάτων, όπως δημιουργών, ερμηνευτών/εκτελεστών, παραγωγών ή ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, όσον αφορά το περιεχόμενο που πρόκειται να περιληφθεί στη μετάδοση. Το ίδιο ισχύει και όταν η μετάδοση αυτή πραγματοποιείται προκειμένου ο καταναλωτής να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τηλεφόρτωση για να χρησιμοποιήσει μια υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου.	Η μετάδοση από τον πάροχο υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου που προστατεύεται από δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα απαιτεί την έγκριση των κατόχων των σχετικών δικαιωμάτων, όπως δημιουργών, ερμηνευτών/εκτελεστών, παραγωγών ή ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και οι οποίοι ασκούν αποκλειστικά αυτά τα δικαιώματα βάσει της ιδιότητάς τους , όσον αφορά το περιεχόμενο που πρόκειται να περιληφθεί στη μετάδοση. Το ίδιο ισχύει και όταν η μετάδοση αυτή πραγματοποιείται προκειμένου ο καταναλωτής να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τηλεφόρτωση για να χρησιμοποιήσει μια υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου.

Αιτιολογία

Οι δικαιούχοι ασκούν βάσει νόμου και της ιδιότητάς τους και κατά τρόπο αποκλειστικό αυτά τα δικαιώματα, δυνάμει της οδηγίας 2014/26/ΕΕ.

Τροπολογία 5

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η απόκτηση άδειας εκμετάλλευσης των συναφών δικαιωμάτων δεν είναι πάντοτε εφικτή, ιδίως όταν η άδεια για δικαιώματα σε περιεχόμενο έχει χορηγηθεί σε αποκλειστική βάση. Προκειμένου να διασφαλιστεί η εδαφική αποκλειστικότητα, οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών συχνά δεσμεύονται, στις συμβάσεις άδειας χρήσης τους με τους κατόχους των δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών ή των διοργανωτών εκδηλώσεων, να μην επιτρέπουν στους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους εκτός του εδάφους για το οποίο ισχύει η άδεια που κατέχει ο πάροχος υπηρεσιών. Οι εν λόγω συμβατικοί περιορισμοί που επιβάλλονται στους παρόχους υπηρεσιών τούς υποχρεώνουν να λαμβάνουν μέτρα, όπως να απαγορεύουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες τους από διευθύνσεις IP που βρίσκονται εκτός του εκάστοτε εδάφους. Ως εκ τούτου, ένας από τους φραγμούς για τη διασυννοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου υπεισέρχεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών και των συνδρομητών τους, οι οποίες με τη σειρά τους αντανakλούν τις ρήτρες εδαφικού περιορισμού που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των εν λόγω παρόχων υπηρεσιών και των κατόχων των δικαιωμάτων.	Η απόκτηση άδειας εκμετάλλευσης των συναφών δικαιωμάτων δεν είναι πάντοτε εφικτή, ιδίως όταν η άδεια για δικαιώματα σε περιεχόμενο έχει χορηγηθεί σε αποκλειστική βάση. Προκειμένου να διασφαλιστεί η εδαφική αποκλειστικότητα (και για λόγους συγκριτικού πλεονεκτήματος) , οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών συχνά δεσμεύονται, στις συμβάσεις άδειας χρήσης τους με τους κατόχους των δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών ή των διοργανωτών εκδηλώσεων, να μην επιτρέπουν στους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους εκτός του εδάφους για το οποίο ισχύει η άδεια που κατέχει ο πάροχος υπηρεσιών. Οι εν λόγω συμβατικοί περιορισμοί που επιβάλλονται στους παρόχους υπηρεσιών τούς υποχρεώνουν να λαμβάνουν μέτρα, όπως να απαγορεύουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες τους από διευθύνσεις IP που βρίσκονται εκτός του εκάστοτε εδάφους. Ως εκ τούτου, ένας από τους φραγμούς για τη διασυννοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου υπεισέρχεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών και των συνδρομητών τους, οι οποίες με τη σειρά τους αντανakλούν τις ρήτρες εδαφικού περιορισμού που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των εν λόγω παρόχων υπηρεσιών και των κατόχων των δικαιωμάτων.

Αιτιολογία

Ο πάροχος επιγραμμικών υπηρεσιών επιλέγει βάσει νόμου να διαθέσει συγκεκριμένο περιεχόμενο, εκεί όπου θα θεωρεί ότι θα έχει μεγαλύτερη επιτυχία. Υπό αυτή την έννοια, η απενεργοποίηση του γεωγραφικού αποκλεισμού σε ένα ταξίδι θεωρείται επέκταση του εδαφικού χαρακτήρα και όχι το πρώτο βήμα προς τη συνακόλουθη κατάργησή του.

Τροπολογία 6

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 12

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Ως εκ τούτου, στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η προσαρμογή του νομικού πλαισίου, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης δικαιωμάτων δεν παρουσιάζει πλέον φραγμούς για τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην Ένωση και ότι η διασυνοριακή φορητότητα μπορεί να είναι εξασφαλισμένη.	Ως εκ τούτου, στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η προσαρμογή του νομικού πλαισίου, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης δικαιωμάτων δεν παρουσιάζει πλέον φραγμούς για τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην Ένωση και ότι η διασυνοριακή φορητότητα μπορεί να είναι εξασφαλισμένη· τούτο δε με τη διασφάλιση στον καταναλωτή επαρκούς ευελιξίας, αλλά και με σεβασμό προς τη δημιουργική και εμπορική αξία του περιεχομένου.

Αιτιολογία

Τα οφέλη που θα έχουν οι καταναλωτές δεν πρέπει να είναι εις βάρος του δημιουργού και των επαγγελματιών του τομέα, χωρίς τους οποίους τα έργα αντιστοίχως δεν θα υπήρχαν και δεν θα διετίθεντο στο κοινό.

Τροπολογία 7

Πρόταση κανονισμού

Αιτιολογική σκέψη 23

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι συνδρομητές ενημερώνονται δεόντως σχετικά με τους όρους εκμετάλλευσης των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου σε κράτη μέλη άλλα από το κράτος μέλος κατοικίας των συνδρομητών. Ο κανονισμός επιτρέπει στους κατόχους δικαιωμάτων να απαιτούν από τον πάροχο υπηρεσιών να κάνει χρήση των απαιτούμενων μέσων ώστε να επαληθεύει ότι η υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου παρέχεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Είναι απαραίτητο, όμως, να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω μέσα είναι λογικά και δεν υπερβαίνουν όσα είναι αναγκαία για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Παραδείγματα αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων μπορεί να περιλαμβάνουν δειγματοληπτικό έλεγχο των διευθύνσεων IP αντί για τη συνεχή παρακολούθηση της θέσης, διαφανή πληροφόρηση των ατόμων σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο και τον σκοπό του, καθώς και κατάλληλα μέτρα ασφαλείας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τους σκοπούς του ελέγχου, αυτό που έχει σημασία δεν είναι η τοποθεσία, αλλά μάλλον σε ποιο κράτος μέλος ο συνδρομητής έχει πρόσβαση στην υπηρεσία, δεν θα πρέπει να συλλέγονται και να υποβάλλονται σε επεξεργασία για τον σκοπό αυτό ακριβή δεδομένα τοποθεσίας. Ομοίως, σε περίπτωση που η πιστοποίηση γνησιότητας της ταυτότητας ενός συνδρομητή είναι επαρκής για την παροχή της υπηρεσίας, δεν θα πρέπει να απαιτείται η ταυτοποίηση του συνδρομητή.	Οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι συνδρομητές ενημερώνονται δεόντως σχετικά με τους όρους εκμετάλλευσης των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου σε κράτη μέλη άλλα από το κράτος μέλος κατοικίας των συνδρομητών. Ο κανονισμός επιτρέπει στους κατόχους δικαιωμάτων να απαιτούν από τον πάροχο υπηρεσιών να κάνει χρήση των απαιτούμενων μέσων ώστε να επαληθεύει ότι η υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου παρέχεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Είναι απαραίτητο, όμως, να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω μέσα είναι λογικά και δεν υπερβαίνουν όσα είναι αναγκαία για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Παραδείγματα αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων μπορεί να περιλαμβάνουν δειγματοληπτικό έλεγχο των διευθύνσεων IP αντί για τη συνεχή παρακολούθηση της θέσης, διαφανή πληροφόρηση των ατόμων σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο και τον σκοπό του, καθώς και κατάλληλα μέτρα ασφαλείας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τους σκοπούς του ελέγχου, αυτό που έχει σημασία δεν είναι η τοποθεσία, αλλά μάλλον σε ποιο κράτος μέλος ο συνδρομητής έχει πρόσβαση στην υπηρεσία, δεν θα πρέπει να συλλέγονται και να υποβάλλονται σε επεξεργασία για τον σκοπό αυτό ακριβή δεδομένα τοποθεσίας, υπό την αίρεση ότι η τοποθεσία δεν βρίσκεται εκτός της ΕΕ. Ομοίως, σε περίπτωση που η πιστοποίηση γνησιότητας της ταυτότητας ενός συνδρομητή είναι επαρκής για την παροχή της υπηρεσίας, δεν θα πρέπει να απαιτείται η ταυτοποίηση του συνδρομητή.

Αιτιολογία

Χωρίς τις συντεταγμένες της τοποθεσίας, περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό η δυνατότητα του παρόχου να διενεργεί έλεγχο, καθότι θεωρείται δεδομένο ότι οποιαδήποτε χρήση περιεχομένου εκτός συνόρων της ΕΕ γίνεται εντός αυτής, κάτι το οποίο δεν ισχύει απαραίτητως.

Τροπολογία 8

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:	Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:
α) «συνδρομητής»: νοείται κάθε καταναλωτής ο οποίος, βάσει συμβάσεως παροχής υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου με έναν πάροχο υπηρεσίας, δύναται να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί την εν λόγω υπηρεσία στο κράτος μέλος διαμονής του·	α) «συνδρομητής»: νοείται κάθε καταναλωτής ο οποίος, βάσει συμβάσεως παροχής υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου με έναν πάροχο υπηρεσίας, δύναται να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί την εν λόγω υπηρεσία στο κράτος μέλος διαμονής του·
β) «καταναλωτής»: νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο, όσον αφορά τις συμβάσεις που καλύπτει ο παρών κανονισμός, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική του δραστηριότητα·	β) «καταναλωτής»: νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο, όσον αφορά τις συμβάσεις που καλύπτει ο παρών κανονισμός, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική του δραστηριότητα·
γ) «κράτος μέλος διαμονής»: νοείται το κράτος μέλος μόνιμης διαμονής του συνδρομητή·	γ) «κράτος μέλος διαμονής»: νοείται το κράτος μέλος μόνιμης διαμονής του συνδρομητή·
δ) «προσωρινή παραμονή»: νοείται η παρουσία του συνδρομητή σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος διαμονής του·	δ) «προσωρινή παραμονή»: νοείται η παρουσία του συνδρομητή σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος διαμονής του, η οποία επαληθεύεται ούτως ώστε η φορητότητα να μη μετατραπεί σε μόνιμη διασυνοριακή πρόσβαση·
ε) «υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου»: νοείται η υπηρεσία, όπως ορίζεται στα άρθρα 56 και 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία ένας πάροχος υπηρεσιών παρέχει επιγραμμικά, νομίμως και σε φορητή βάση στο κράτος μέλος διαμονής, και η οποία αποτελεί υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων κατά την έννοια της οδηγίας 2010/13/ΕΕ ή υπηρεσία το κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η παροχή πρόσβασης και η χρήση έργων, άλλων προστατευόμενων αντικειμένων ή μεταδόσεων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, είτε με γραμμικό τρόπο είτε κατά παραγγελία, η οποία παρέχεται σε έναν συνδρομητή βάσει συμφωνηθέντων όρων, είτε:	ε) «υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου»: νοείται η υπηρεσία, όπως ορίζεται στα άρθρα 56 και 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία ένας πάροχος υπηρεσιών παρέχει επιγραμμικά, νομίμως και σε φορητή βάση στο κράτος μέλος διαμονής, και η οποία αποτελεί υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων κατά την έννοια της οδηγίας 2010/13/ΕΕ ή υπηρεσία το κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η παροχή πρόσβασης και η χρήση έργων, άλλων προστατευόμενων αντικειμένων ή μεταδόσεων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, είτε με γραμμικό τρόπο είτε κατά παραγγελία, η οποία παρέχεται σε έναν συνδρομητή βάσει συμφωνηθέντων όρων, είτε:
1. έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου· είτε	1. έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου· είτε
2. άνευ πληρωμής χρηματικού αντιτίμου, με την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος διαμονής του συνδρομητή επαληθεύεται από τον πάροχο·	2. άνευ πληρωμής χρηματικού αντιτίμου, με την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος διαμονής του συνδρομητή επαληθεύεται από τον πάροχο·
στ) «φορητότητα»: σημαίνει ότι οι συνδρομητές μπορούν να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου στο κράτος μέλος διαμονής χωρίς περιορισμό σε συγκεκριμένη τοποθεσία.	στ) «φορητότητα»: σημαίνει ότι οι συνδρομητές μπορούν να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου στο κράτος μέλος διαμονής χωρίς περιορισμό σε συγκεκριμένη τοποθεσία.

Αιτιολογία

Πρέπει να είναι σαφές για τους δικαιούχους ότι η φορητότητα δεν συνεπάγεται τη μόνιμη διαθεσιμότητα του περιεχομένου που προστατεύεται σε ενωσιακή κλίμακα.

Τροπολογία 9

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 8

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην <i>Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>. 2. Εφαρμόζεται από τις [ημερομηνία: 6 μήνες μετά την ημέρα δημοσίευσής του].	1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην <i>Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>. 2. Εφαρμόζεται από τις [ημερομηνία: 12 μήνες μετά την ημέρα δημοσίευσής του].

Αιτιολογία

Δεδομένου του πλήθους των συμβάσεων που διαλαμβάνει άμεσα ο κανονισμός, πρέπει να δοθεί στα ενδιαφερόμενα μέρη αρκετός χρόνος για να τροποποιήσουν αναλόγως τις σχετικές ρήτρες τους. Η παράταση κατά 6 μήνες της ημερομηνίας εφαρμογής θα συμβάλει εν προκειμένω στην καλύτερη συμβατότητα.

Τροπολογία 10

Πρόταση κανονισμού

<i>Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή</i>	<i>Τροπολογία της ΕτΠ</i>
Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στις υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου, οι οποίες παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου. Οι πάροχοι τέτοιου είδους υπηρεσιών είναι σε θέση να ελέγξουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους. Το δικαίωμα χρήσης μιας υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου θα πρέπει να θεωρείται ότι αποκτάται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου είτε η πληρωμή πραγματοποιείται απευθείας στον πάροχο της υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου είτε σε κάποιο άλλο μέρος, όπως έναν πάροχο που προσφέρει κάποιο πακέτο το οποίο συνδυάζει μια υπηρεσία τηλεπικοινωνιών και μια υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου η οποία παρέχεται από άλλο πάροχο.	Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στις υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου, οι οποίες παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου. Οι πάροχοι τέτοιου είδους υπηρεσιών είναι σε θέση να ελέγξουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους και η επαλήθευση πρέπει να αποφεύγει τη μετατροπή της φορητότητας σε μόνιμη διασυνοριακή πρόσβαση. Το δικαίωμα χρήσης μιας υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου θα πρέπει να θεωρείται ότι αποκτάται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου είτε η πληρωμή πραγματοποιείται απευθείας στον πάροχο της υπηρεσίας επιγραμμικού περιεχομένου είτε σε κάποιο άλλο μέρος, όπως έναν πάροχο που προσφέρει κάποιο πακέτο το οποίο συνδυάζει μια υπηρεσία τηλεπικοινωνιών και μια υπηρεσία επιγραμμικού περιεχομένου η οποία παρέχεται από άλλο πάροχο.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 11

Πρόταση κανονισμού

Άρθρο 17

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που δεν παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου περιλαμβάνονται επίσης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εφόσον οι πάροχοι ελέγχουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους. Οι υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που δεν παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου και των οποίων οι πάροχοι δεν ελέγχουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, καθώς η συμπερίληψή τους θα συνεπαγόταν σημαντική αλλαγή στον τρόπο που παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες, καθώς και δυσανάλογο κόστος. Όσον αφορά τον έλεγχο του κράτους μέλους διαμονής του συνδρομητή, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται πληροφορίες όπως η πληρωμή των τελών αδείας για άλλες υπηρεσίες που παρέχονται στο κράτος μέλος διαμονής, η ύπαρξη σύμβασης για σύνδεση στο διαδίκτυο ή τηλεφωνική σύνδεση, η διεύθυνση IP ή άλλο μέσο πιστοποίησης της γνησιότητας, εφόσον αποτελούν μια εύλογη ένδειξη για τον πάροχο όσον αφορά το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών του.	Οι υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που δεν παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου περιλαμβάνονται επίσης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εφόσον οι πάροχοι ελέγχουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους. Οι υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου που δεν παρέχονται έναντι πληρωμής χρηματικού αντιτίμου και των οποίων οι πάροχοι δεν ελέγχουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, καθώς η συμπερίληψή τους θα συνεπαγόταν σημαντική αλλαγή στον τρόπο που παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες, καθώς και δυσανάλογο κόστος. Όσον αφορά τον έλεγχο του κράτους μέλους διαμονής του συνδρομητή, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται πληροφορίες όπως η πληρωμή των τελών αδείας για άλλες υπηρεσίες που παρέχονται στο κράτος μέλος διαμονής, η ύπαρξη σύμβασης για σύνδεση στο διαδίκτυο ή τηλεφωνική σύνδεση, η διεύθυνση IP ή άλλο μέσο πιστοποίησης της γνησιότητας, εφόσον αποτελούν μια εύλογη ένδειξη για τον πάροχο όσον αφορά το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών του, και να αποφεύγονται καταχρήσεις των δικαιωμάτων φορητότητας.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1. επιδοκιμάζει τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς τις παρεμβάσεις στην εσωτερική αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών με σκοπό αφενός μεν την ταχύτερη, δυναμικότερη και πιο βιώσιμη ανάπτυξη όλων των οικονομικών τομέων, αφετέρου δε τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς και την ανανέωση της νομοθεσίας για τα δικαιώματα του δημιουργού με γνώμονα την ψηφιακή επανάσταση και τη μεταβολή των καταναλωτικών συμπεριφορών. Διαπιστώνει ωστόσο με λύπη ότι το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού περιορίζεται στις επιγραμμικές υπηρεσίες περιεχομένου και δεν καλύπτει άλλες μορφές πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά·

2. υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία και τις δυνατότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προσπάθεια εναρμόνισης της νομοθεσίας για τα δικαιώματα του δημιουργού, τα οποία πρέπει να συνεκτιμώνται σε όλα τα μελλοντικά νομοθετήματα με αντικείμενο την ολοκλήρωση της ενιαίας ψηφιακής αγοράς·

3. παρατηρεί πως η Επιτροπή καταθέτει πειστικότητα επιχειρήματα για την προστιθέμενη αξία της νομοθεσίας σε αυτό τον τομέα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά συνέπεια σέβεται την αρχή της επικουρικότητας. Το ίδιο ισχύει για τα επιχειρήματα περί αναλογικότητας·

4. επισημαίνει την ιδιαίτερη συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες, καθώς και στη δημιουργία και διαχείριση ψηφιακών υποδομών —συχνά μέσω κάποιας διαπεριφερειακής ή διακρατικής συνεργασίας—, οι οποίες απαιτούν άμεση δράση για την ισόρροπη άρση τυχόν εμποδίων που παρεμβάλλονται στις επιγραμμικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των διαφορών στη νομοθεσία για τις συμβάσεις και τα δικαιώματα του δημιουργού μεταξύ των κρατών μελών·

5. τονίζει τη σημασία της προσιτότητας των δημόσιων οργανισμών για τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις μέσω ηλεκτρονικών μέσων, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τοποθεσία του ενδιαφερόμενου και, ως εκ τούτου, επιβεβαιώνει την υποστήριξη της στην ανάπτυξη των διακρατικών δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως εκείνων που καλύπτουν πτυχές όπως η διαλειτουργικότητα και η ηλεκτρονική ταυτοποίηση των πολιτών, οι ηλεκτρονικές υπογραφές, η ηλεκτρονική υπηρεσία εγγράφων και άλλα δομικά στοιχεία της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης·

6. υπογραμμίζει ότι ο ανοικτός χαρακτήρας του Διαδικτύου ευνοεί την ανταγωνιστικότητα, την οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική πρόοδο και την καινοτομία. Επίσης, έχει οδηγήσει τις επιγραμμικές εφαρμογές, περιεχόμενα και υπηρεσίες σε υψηλότερα επίπεδα ποιότητας, με αποτέλεσμα την άνευ προηγουμένου αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης περιεχομένου και υπηρεσιών. Συν τοις άλλοις, αυτός ο ανοικτός χαρακτήρας του Διαδικτύου έχει συντείνει στην επιτάχυνση της ελεύθερης διάδοσης των γνώσεων, των ιδεών και των πληροφοριών, ακόμη και σε χώρες με περιορισμένη πρόσβαση στα ανεξάρτητα μέσα επικοινωνίας ⁽¹⁾·

7. παρατηρεί ότι οι δημόσιες υπηρεσίες και η ψηφιακή οικονομία είναι σημαντικοί παράγοντες για την ανάπτυξη τόσο σε ενωσιακή όσο και σε τοπική/περιφερειακή κλίμακα. Παράλληλα, στις πόλεις και στις περιφέρειες αναλογούν ορισμένες βασικότερες αρμοδιότητες, όπως αυτή της δημιουργίας δημόσιων βάσεων δεδομένων, της παροχής στοιχείων ως προς την ασφάλεια, της ανάπτυξης των απαραίτητων ψηφιακών δυνατοτήτων, της εξασφάλισης και της διευκόλυνσης της χρηματοδότησης των ευρυζωνικών δικτύων, καθώς και της δημιουργίας του κατάλληλου πλαισίου για τη διαπεριφερειακή και διακρατική ανταλλαγή επιγραμμικών υπηρεσιών· όλες αυτές οι παράμετροι μπορούν να συντείνουν σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και στην ισόρροπη εναρμόνιση της νομοθεσίας που διέπει τα δικαιώματα του δημιουργού·

8. έχει ήδη επισημάνει κατά το παρελθόν τη συμβολή που μπορούν να έχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε όλες τις φάσεις της συλλογής δεδομένων και παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ⁽²⁾. Αυτό διαπιστώνεται και στην πράξη: υπάρχουν πολλά παραδείγματα στην ΕΕ των εγγενών δυνατοτήτων που παρέχει η συνεργασία των περιφερειών, των εθνικών αρχών και των ερευνητικών κέντρων σε ζητήματα καινοτομίας και διαλειτουργικότητας στον δημόσιο τομέα·

Τα δικαιώματα του δημιουργού στην ψηφιακή αγορά

9. συμμερίζεται την επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να επιτύχει, μέσω της ανανέωσης της νομοθεσίας, την ευρεία διαθεσιμότητα δημιουργικού περιεχομένου σε ολόκληρη την ΕΕ για λόγους άρτιας κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του δημιουργού και διατήρησης μιας ικανοποιητικής ισορροπίας με άλλες επιδιώξεις δημόσιου ενδιαφέροντος, όπως η εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία ή η ισότιμη πρόσβαση του κοινού σε δημόσιες συλλογές που ανήκουν, μεταξύ άλλων, σε βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία. Είναι εξίσου σημαντικό να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία ⁽³⁾ στο ψηφιακό περιβάλλον·

10. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στους κύριους συναρμόδιους φορείς για τις ενωσιακές πολιτικές πολιτισμού, αναγνωρίζοντας έτσι τις καταστατικές τους αρμοδιότητες, τα καθήκοντα άμεσης διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και την καθοριστική συμβολή τους στις πολιτικές υπέρ της δημιουργικής βιομηχανίας (συμπεριλαμβανομένων αυτών που εφαρμόζει η ΕΕ μέσω των προγραμμάτων «Δημιουργική Ευρώπη» και «Ορίζοντας 2020»·

Εξασφάλιση ευρύτερης πρόσβασης στο περιεχόμενο σε όλη την ΕΕ

11. συμφωνεί ότι πρέπει να μεριμνήσει η ΕΕ για τη σταδιακή άρση των εμποδίων που παρεμβάλλονται στην εκτός εθνικών συνόρων πρόσβαση στο περιεχόμενο και στην κυκλοφορία των έργων. Ωστόσο, παράλληλα πρέπει στη συνεκλούνη λειτουργία της ενιαίας ψηφιακής αγοράς να βοηθούνται οι δημιουργοί και η δημιουργική βιομηχανία να διευρύνουν το κοινό και τις οικονομικές δραστηριότητές τους και να ενισχύεται η παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της δημιουργικής βιομηχανίας της Ευρώπης (στην πρόσβαση στις διεθνείς αγορές αλλά και στην αντιμετώπιση του διεθνούς ανταγωνισμού)·

12. συμφωνεί με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπόνηση κανονισμού με θέμα τη δυνατότητα «φορητότητας» των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου, έτσι ώστε όσοι χρήστες έχουν γίνει συνδρομητές ή έχουν αποκτήσει περιεχόμενο στη χώρα τους να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτό, όταν βρίσκονται προσωρινά σε άλλο κράτος μέλος·

⁽¹⁾ CdR 5960/2013.

⁽²⁾ COR 2646/2015.

⁽³⁾ Στο πνεύμα της σύμβασης —την οποία έχει επικυρώσει και η ΕΕ— του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

13. παρατηρεί ότι η έννοια του «προσωρινού» δεν πρέπει να οδηγεί σε καταχρήσεις, που ενέχουν τον κίνδυνο μετατροπής της φορητότητας των διασυνοριακών δικαιωμάτων σε μόνιμη διαθεσιμότητα του περιεχομένου που προστατεύεται σε ενωσιακή κλίμακα. Γι' αυτό τον λόγο οι πάροχοι υπηρεσιών πρέπει να ελέγχουν το κράτος μέλος διαμονής των συνδρομητών τους·

14. στηρίζει την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξετάσει και να απαλείψει τα αδικαιολόγητα εμπόδια που παρεμβάλλονται εξαιτίας του γεωγραφικού αποκλεισμού, χωρίς πάντως αυτό να σημαίνει την κατάργηση της αρχής της γεωγραφικής τοποθεσίας, κάτι που θα έπληττε την εθνική, περιφερειακή και τοπική πολιτισμική πολυμορφία στην ΕΕ⁽⁴⁾. Υπό αυτή την έννοια, η απενεργοποίηση του γεωγραφικού αποκλεισμού σε ένα ταξίδι θεωρείται επέκταση του εδαφικού χαρακτήρα και όχι ως το πρώτο βήμα προς τη συνακόλουθη κατάργησή του·

15. επιδοκίμαζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αναβαθμίσει τη διανομή εκτός εθνικών συνόρων των επιγραμμικών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών παραγωγών, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της επανεξέτασης της οδηγίας με θέμα τις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση⁽⁵⁾. Κατ' αυτό τον τρόπο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημαντική λειτουργία της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου υπέρ της δημιουργικής βιομηχανίας και διευκολύνει, όπου αυτό είναι δυνατό, την ομοιόμορφη αντιμετώπιση των επιγραμμικών και μη διαύλων διανομής προκειμένου για την κατοχύρωση τόσο των δικαιωμάτων του δημιουργού όσο και των συγγενικών δικαιωμάτων·

16. κρίνει θετική την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να διευκολύνει τη σύναψη συμφωνίας για τις άδειες που καθιστούν δυνατή την πρόσβαση στο περιεχόμενο πέραν των εθνικών συνόρων. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα διασφαλίζονται αφενός μεν η απαραίτητη ελαστικότητα υπέρ των καταναλωτών, αφετέρου δε η δίκαιη και διαφανής αμοιβή —την οποία η ψηφιακή κοινότητα μπορεί και οφείλει να καταβάλλει— των δημιουργών και των λοιπών ενδιαφερομένων·

17. πιο συγκεκριμένα, ζητείται να συνεκτιμηθούν ορισμένες από τις λύσεις που έχουν προτείνει από κοινού οι δημιουργοί, οι εκδότες και οι ενώσεις συλλογικής διαχείρισης στο πλαίσιο του Μνημονίου συμφωνίας σχετικά με τις βασικές αρχές για την ψηφιοποίηση και την παρουσίαση έργων μη διαθέσιμων στο εμπόριο⁽⁶⁾ (π.χ. η καθιέρωση αμοιβής των δικαιούχων που θα προστατεύει τον πολιτιστικό και θεσμικό ρόλο τους)·

18. τάσσεται υπέρ της απαραίτητης και συνεχούς συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» και των άλλων μέσων πολιτικής, τα οποία προτίθεται να χρησιμοποιήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέρ όσων ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών μέσων βασίζονται σε νέα μοντέλα χρηματοδότησης, παραγωγής και διανομής⁽⁷⁾·

Η προσαρμογή των εξαιρέσεων στα ψηφιακά και διασυνοριακά περιβάλλοντα

19. κρίνει ότι ορθώς θίγεται το ζήτημα των εξαιρέσεων και των περιορισμών, εφόσον κάθε αναθεώρηση της οδηγίας 2001/29/EK θα περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις που δεν θα πλήττουν την κανονική αξιοποίηση των έργων. Προσοχή πρέπει να δοθεί στην επαρκή στάθμιση των συμφερόντων των δικαιούχων και των καταναλωτών·

20. είναι της άποψης ότι οι εξαιρέσεις πρέπει να εφαρμόζονται ορθολογικά και αιτιολογημένα στα πεδία ισχυρού δημόσιου συμφέροντος, ήτοι: i) στην εκπαίδευση, όπου π.χ. οι διδάσκοντες θα έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν την ίδια διδακτέα ύλη σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή, και ii) στη διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με προβλήματα όρασης στο περιεχόμενο μέσω της προώθησης της επικύρωσης της Συνθήκης του Μαρακές⁽⁸⁾ στα κράτη μέλη·

21. εκφράζει την επιφύλαξή της ως προς τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τις εξαιρέσεις που θα παρουσιάσει εντός του 2016 και, πιο συγκεκριμένα, προτείνει την επανεξέταση των εξής: i) άντληση δεδομένων και κειμένων (παρά τα αναμφισβήτητα οφέλη για τα πανεπιστήμια και τα —τοπικά και εθνικά— κέντρα έρευνας, εκφράζονται ορισμένες αμφιβολίες αναφορικά με το ποια δεδομένα θα επιτρέπεται να αντλούνται, με τις συνέπειες της ακατάλληλης εκ νέου χρήσης των εξεταζόμενων δεδομένων, καθώς με τους κινδύνους για την ακεραιότητα και τον ιδιωτικό βίο), και ii) εξ' αποστάσεως προσέλαση των δεδομένων (μολονότι κρίνεται σκόπιμη η προσαρμογή των ψηφιακών υποδομών των βιβλιοθηκών, των πανεπιστημίων κ.λπ. μέσω της διάθεσης προστατευμένου ηλεκτρονικού υλικού, ελλοχεύει ο κίνδυνος του άμεσου ανταγωνισμού με εμπορικούς διαύλους). Επομένως, για λόγους μετριασμού των αρνητικών συνεπειών μιας τέτοιας εξέλιξης, προτείνεται π.χ. η καθιέρωση μιας μορφής αποζημίωσης των δικαιούχων ως προστασία της πολιτισμικής αξίας που περιέχεται στα εν λόγω έργα·

⁽⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁵⁾ Οδηγία 93/83/ΕΟΚ περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-infso/20110920-mou_en.pdf

⁽⁷⁾ COR 1690/2015.

⁽⁸⁾ Η Συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε έντυπα για τυφλούς, άτομα με προβλήματα όρασης και λοιπά άτομα με προβλήματα ανάγνωσης εντύπων υπογράφηκε εξ' ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 30 Απριλίου 2014.

22. συμφωνεί με την ενωσιακή παρέμβαση υπέρ μιας δικαιότερης διανομής των τελών στους δικαιούχους με σκοπό την υπέρβαση των σημερινών διαφορών στις μεθόδους επιβολής τελών, καθώς και την προαγωγή τεχνολογικών λύσεων, οι οποίες θα διευκολύνουν την άμεμπτη διανομή των εσόδων που συλλέγονται μεταξύ των δικαιούχων⁽⁹⁾.

Η επίτευξη της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς για τα δικαιώματα του δημιουργού

23. συμφερίζεται την ολοένα και μεγαλύτερη ανησυχία κατά πόσο οι ισχύουσες ενωσιακές διατάξεις περί δικαιωμάτων του δημιουργού εγγυώνται τη δίκαιη κατανομή της αξίας που παράγεται μέσω ορισμένων από τις νέες μορφές διανομής περιεχομένου· τούτο δε ιδίως όταν οι δικαιούχοι δεν μπορούν να θέτουν τους όρους αδειοδότησης και ούτε μπορούν να διαπραγματεύονται επί ίσοις όροις με τους εν δυνάμει χρήστες, κυρίως εξαιτίας της ανισορροπίας ισχύος των μερών της αγοράς. Συνεπώς, ευελπιστεί ότι, εκεί όπου είναι αδύνατη η διαπραγμάτευση μεταξύ των μερών, θα υπάρχει παρέμβαση εκ μέρους της ΕΕ με σκοπό τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για όλα τα μέρη, μέσω π.χ. της εκχώρησης περισσότερων συμβατικών εγγυήσεων υπέρ των δημιουργών ή της εφαρμογής διατάξεων υπέρ της διαφάνειας·

24. κρίνει απαραίτητη τη διευκρίνιση της λειτουργίας των επιγραμμικών διαύλων όπου γίνεται χρήση προστατευμένου περιεχομένου ως βασικού κομματιού της οικονομικής δραστηριότητάς τους⁽¹⁰⁾.

25. συν τοις άλλοις, αναγνωρίζει την ανάγκη αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς που συνιστούν τα εν λόγω έργα, καθώς και της καταλυτικής συμβολής των δημιουργών, χωρίς τους οποίους οι επιγραμμικοί δίαυλοι δεν θα είχαν υλικό για να βασίσουν την οικονομική τους δραστηριότητα·

26. επομένως, είναι υπέρ της προαγωγής διαπραγματεύσεων στις οποίες θα κατοχυρώνεται η δίκαιη εξισορρόπηση των έννομων συμφερόντων των δημιουργών, των καταναλωτών και των μεσαζόντων·

27. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεκτιμήσει τις αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην αναζήτηση λύσεων για την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, της διαφάνειας και της ισορροπίας στο σύστημα κανόνων που διέπουν εντός της ΕΕ την αμοιβή των δημιουργών και των ερμηνευτών·

Παροχή αποτελεσματικού και ισορροπημένου συστήματος επιβολής

28. στηρίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής i) να μεριμνήσει για τη θέσπιση ενός καλύτερου νομικού πλαισίου με σκοπό τον σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας —συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων—, μέσω της ενίσχυσης της εφαρμογής προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων, ii) να προωθήσει κώδικες δεοντολογίας σε ενωσιακό επίπεδο, και iii) να δρα σύμφωνα με τους μηχανισμούς αναγγελίας και δράσης και της αρχής της οριστικής αφαίρεσης όταν προβαίνει στη συνολική αξιολόγηση των εμπορικών ηλεκτρονικών διαύλων⁽¹¹⁾.

29. εισηγείται την εφαρμογή μέτρων με σκοπό, όπου αυτό είναι εφικτό, τη μετατροπή αιτημάτων διαγραφής σε καταβολή αντιτίμου για τη χρήση, έτσι ώστε να δίνονται νέα κίνητρα στους δικαιούχους να αποδέχονται αιτήματα τα οποία δεν υπονομεύουν σοβαρά τη φύση των εν λόγω έργων·

Διαμόρφωση μακροπρόθεσμου οράματος

30. συμφωνεί με τη διαπίστωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι τα δικαιώματα του δημιουργού εξακολουθούν να έχουν σημασία για την οικονομία, την κοινωνία και τον πολιτισμό σε μακροπρόθεσμη βάση·

31. συμφωνεί ότι πρέπει να είναι έτοιμη η ΕΕ να ανταποκριθεί στην ανάγκη περαιτέρω σύγκλισης των εθνικών συστημάτων κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του δημιουργού, καθώς —λόγω των γοργών τεχνολογικών εξελίξεων— οι αγορές περιεχομένου προσεγγίζουν η μία την άλλη και η συμπεριφορά των χρηστών εξελίσσεται.

32. υποστηρίζει ότι είναι θεμιτή —και μακροπρόθεσμα— μια εναρμόνιση των κανονιστικών πλαισίων για την αποζημίωση συγγραφέων, δημιουργών και καλλιτεχνών·

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽¹⁰⁾ Οδηγία 2000/31/ΕΚ.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>

Μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ηλεκτρονικού εμπορίου

33. επιδοκιμάζει το περιεχόμενο της ανακοίνωσης με θέμα «Ψηφιακές συμβάσεις για την Ευρώπη — Αποδέσμευση του δυναμικού του ηλεκτρονικού εμπορίου»⁽¹²⁾ στον βαθμό που επιδιώκεται μέσω αυτής η διασφάλιση ενός από τους τρεις κύριους στόχους της ενιαίας ψηφιακής αγοράς. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τάσσονται υπέρ της πρωτοβουλίας διευκόλυνσης της επιγραμμικής πρόσβασης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων στα αγαθά και στις υπηρεσίες στην Ευρώπη και ευελπιστούν ότι θα υπάρξει μια καλύτερη σύζευξη όλων των σχετικών πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένης αυτής που αφορά την ανανέωση της ενωσιακής νομοθεσίας για τα δικαιώματα του δημιουργού.

Βρυξέλλες, 8 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ COM/2015/633 final.

